

نظر سنجی
هندوها
سیک‌های
افغانستان

احسان شایگان، مهدی فروغ
و سیدمسعود سادات

فبروری ۲۰۱۹

نظرسنجی هندوها و سیک‌های افغانستان

احسان شایگان، مهدی فروغ و سید مسعود سادات

ویراستار فارسی: علی نظری

طرح جلد: حمید فیدل

مترجم فارسی: بسم‌الله علی‌زاده

.....
فبروری ۲۰۱۹

ایمیل: porsesh.research@gmail.com / info@porseshresearch.org
وبسایت: www.porseshresearch.org

فهرست

۵ سپاس‌گزاری
۷ خلاصه یافته‌های نظر سنجی
۸ امنیت:
۹ مشارکت سیاسی:
۱۰ وضعیت اقتصادی:
۱۰ حقوق مدنی:
۱۱ مهاجرت:
۱۲ ادغام اجتماعی:
۱۳ توصیه‌ها:
۱۳ توصیه‌ها به دولت:
۱۴ توصیه‌ها به جامعه مدنی:
۱۴ توصیه‌ها به سازمان ملل متحد و جامعه جهانی:
۱۷ مقدمه
۱۹ نگاهی به پیشینه هندوها و سیک‌های افغانستان
۲۳ روحیه ملی و وضعیت کلی
۲۳ خوش‌بینی درباره کشور

- ۲۵..... دلایل خوش‌بینی و بدبینی
- ۲۸..... مشکلات فراروی هندوها و سیک‌ها
- ۳۳..... امنیت**
- ۳۶..... ترس از عدم مصونیت فردی
- ۴۰..... جرم و خشونت
- ۴۷..... مشارکت سیاسی**
- ۵۱..... انتخابات
- ۵۵..... روابط با دولت
- ۵۷..... وضعیت اقتصادی**
- ۵۸..... وضعیت اقتصادی خانوار
- ۶۱..... مشارکت در بازار کار
- ۶۵..... حقوق مدنی**
- ۶۷..... دستگاه قضایی و حل‌وفصل منازعات
- ۶۹..... آزادی دینی
- ۷۱..... مهاجرت**
- ۷۳..... تمایل به مهاجرت
- ۷۹..... عوامل وابسته به تمایل به مهاجرت
- ۸۳..... ادغام اجتماعی**
- ۸۵..... تنوع محل زیست و محیط کار
- ۸۷..... تجربه تبعیض
- ۹۱..... ضمیمه یک: روش‌شناسی

سپاس‌گزاری

به نمایندگی از مؤسسه تحقیقاتی پرسش، جا دارد از انستیتوت بنیاد جامعه‌ باز (FOSI) و دفتر جامعه‌ باز افغانستان به‌عنوان نماینده برنامه‌های آن در افغانستان ابراز امتنان و قدردانی کنیم که این پژوهش را تمویل کردند.

هم‌چنان، ما از محترم احمدشاه مبارز به خاطر ویرایش و حمایت فنی ایشان کمال سپاس‌گزاری داریم. آقای مبارز با شریک کردن دیدگاه‌های فنی خود درباره‌ مسوده‌ این پژوهش، سهم ارزشمندی در غنای نسخه‌ نهایی این پژوهش گرفتند.

در عین حال، لازم می‌دانیم از وزارت محترم امور سرحدات و قبایل، به‌خصوص ریاست امور سرحدات و قبال ولایت غزنی، اظهار تشکر کنیم که سفرهای ساحوی ما را تسهیل کردند و در این راستا از حمایت همه‌جانبه و به‌موقع دریغ نورزیدند.

ما از تمام پژوهش‌گران میدانی، سروی‌کننده‌ها، بزرگان محل و تسهیل‌کنندگان ساحوی نیز کمال سپاس داریم که در جمع‌آوری اطلاعات و داده‌های میدانی تلاش بی‌وقفه و بی‌دریغ کردند. از کسانی که در نظرسنجی و مصاحبه‌های تفصیلی اشتراک ورزیدند، نیز ممنونیم که وقت گران‌بهای خود را برای پاسخ‌دادن به پرسش‌های ما اختصاص دادند.

یک سپاس‌گزاری ویژه هم از محترم ایشوار داس داریم که در کارهای میدانی و تمام مراحل این نظرسنجی بدون هیچ چشم‌داشتی ما را یاری رساندند.

در اخیر، ما از اعضای تیم مؤسسه تحقیقاتی پرسش نیز سپاس‌گزاری می‌کنیم و افتخار داریم که در جریان انجام این پژوهش با آنها همکاری بودیم. تمام اعضای تیم این مؤسسه از شروع تا ختم این نظرسنجی با ما همکاری همه‌جانبه کردند.

خلاصه یافته‌های نظرسنجی:

روحیه ملی:

- میزان خوش‌بینی هندوها و سیک‌های افغانستان دربارهٔ مسیر حرکت کشور، در مقایسه با سایر شهروندان این کشور، به صورت قابل ملاحظه پایین است. اکثریت قاطع هندوها و سیک‌های افغانستان (۸۱.۶٪) به این باورند که افغانستان در مسیر نادرستی در حرکت است، در حالی که تنها ۱۳.۱٪ آنها فکر می‌کنند که افغانستان در مسیری درست پیش می‌رود. آخرین نظرسنجی مردم افغانستان که از سوی بنیاد آسیا در سال ۲۰۱۸ انجام شده است، نشان می‌دهد که از نظر ۳۲.۸٪ شهروندان افغانستان، کشور در مسیری درست در حرکت است، در حالی که ۶۱.۳٪ شهروندان فکر می‌کنند این کشور در مسیری اشتباه حرکت می‌کند.
- هرچند برداشت شهروندان هندو و سیک افغانستان از مسیر حرکت این کشور با تمایل آنها به مهاجرت رابطه‌ای قوی دارد، ولی هیچ رابطه‌ای میان خوش‌بینی آنها و عوامل دیگر نظیر وضعیت اقتصادی، مشارکت سیاسی و حتی شرایط امنیتی دیده نمی‌شود؛ یافته‌ای که دور از انتظار است، زیرا نظرسنجی مردم افغانستان که از سوی بنیاد آسیا منتشر شده است، نشان می‌دهد که میان خوش‌بینی شهروندان نسبت به مسیر حرکت کشور و عوامل اقتصادی، اجتماعی و امنیتی رابطه‌ای نزدیک وجود دارد.
- آن عده از شهروندان هندو و سیک افغانستان (۱۳.۱٪) که نسبت به مسیر حرکت افغانستان اظهار خوش‌بینی کرده‌اند، اکثراً به دو دلیل عمده استناد کرده‌اند: وضعیت رو به بهبود است یا پیشرفت و انکشاف در کشور (۴۳.۲٪)؛ و بهبود وضعیت امنیتی و کاهش

جنگ (۳۵.۱٪). از سوی دیگر، از میان ۸۱.۶٪ پاسخ‌دهندگان که مسیر حرکت کشور را نادرست تشخیص داده‌اند، ۹۰.۴٪ آنها نامنی/جنگ/حملات انتحاری را دلیل عمده برشمرده‌اند. بیکاری (۱۹.۶٪) و فقر/وضعیت نامناسب اقتصادی (۸.۳٪) دلایل عمده دیگر است که از سوی آنها برجسته شده است.

جدی‌ترین مشکلات جامعه هندو و سیک افغانستان شامل بیکاری (۳۶.۶٪)، کمبود مکاتب و عدم دسترسی به آموزش (۲۷.۱٪) و نامنی/جنگ (۲۴.۳٪) است. بزرگ‌ترین معضل فراروی جوانان جامعه هندو و سیک افغانستان کمبود امکانات آموزشی و بی‌سوادی (۶۷.۶٪) و بیکاری (۴۶.۶٪) است. عمده‌ترین مشکلات فراروی زنان هندو و سیک افغانستان این است که آنها نمی‌توانند آزادانه از خانه بیرون بروند یا مردان خانواده به آنها این اجازه را نمی‌دهند (۴۰.۵٪)؛ نمی‌توانند به مکتب بروند، زیرا امکانات آموزشی محدود است و به همین دلیل بی‌سواد باقی مانده‌اند (۳۵.۶٪)؛ و جنگ/نامنی (۱۲٪).

امنیت:

هرچند شهروندان هندو و سیک افغانستان در شهرهای بزرگ زندگی می‌کنند، تقریباً تمام پاسخ‌دهندگان (۹۶.۸٪) اظهار کردند که همیشه، اکثراً یا بیشتر اوقات نسبت به مصونیت خود و خانواده خود احساس ترس دارند. اگر این آمار را با سایر شهروندان افغانستان مقایسه کنیم، نظرسنجی مردم افغانستان در سال ۲۰۱۸ نشان می‌دهد که ۷۱.۱٪ شهروندان افغانستان نسبت به مصونیت خود و خانواده خود همیشه، اکثراً یا بیشتر اوقات در ترس به سر می‌برند. اکثریت پاسخ‌دهندگان هندو و سیک (۷۰.۵٪) دائماً نسبت به مصونیت خود و خانواده خود بیم دارند؛ اما در مقایسه با سایر شهروندان افغانستان، میزان هراس هندوها و سیک‌ها بسیار بالاست؛ زیرا مطابق نظرسنجی مردم افغانستان در سال ۲۰۱۸، از میان سایر شهروندان کشور تنها ۱۳.۲٪ به شکل دائمی نسبت به مصونیت خود و خانواده خود نگرانند.

پاسخ‌دهندگان بیشترین ترس را از اشتراک در یک تظاهرات مسالمت‌آمیز و رأی‌دهی نشان می‌دهند، در حالی که از سفر به سایر نقاط کشور کمتر هراس دارند. بیش از نیم پاسخ‌دهندگان (۵۵.۶٪) اظهار می‌کنند که از اشتراک در یک تظاهرات مسالمت‌آمیز بسیار هراس دارند، در حالی که میزان ترس از اشتراک در تظاهرات مسالمت‌آمیز در میان سایر شهروندان کمتر (۳۲٪) است. به صورت مشابه، حدود نصف پاسخ‌دهندگان هندو و سیک (۵۱.۷٪) از اشتراک در رأی‌دهی در انتخابات ابراز هراس می‌کنند که باز

هم در مقایسه با میزان هراس از اشتراک در رأی‌دهی در میان سایر شهروندان (۱۹.۲٪) بسیار بالاست.

- پاسخ‌دهندگان بیشترین میزان ترس را از رویارویی با داعش ابراز کردند که حدود ۹۰.۶٪ است. بازهم در مقایسه با سایر شهروندان (۸۳.۳٪) بیشتر است. بیش از دو سوم پاسخ‌دهندگان (۶۸.۹٪) هم‌چنان از مواجه‌شدن با طالبان اظهار ترس کردند و جالب است که میزان ترس از طالبان در میان هندوها و سیک‌ها اندکی از سایر شهروندان کشور (۷۵.۳٪) کمتر است. در ضمن، بیش از نصف پاسخ‌دهندگان (۵۳.۱٪) از روبه‌روشدن با پولیس ملی افغانستان اظهار ترس کردند که برخلاف توقع، نسبت به ترس شهروندان عادی بیشتر است (۱۴.۵٪). این امر نشان می‌دهد که پاسخ‌دهندگان هندو و سیک از مواجه‌شدن با پولیس ملی که مسئولیت اصلی تأمین امنیت را در ساحات محل سکونت آنها برعهده دارند، تجربه‌های خوبی ندارند. در عین حال، تعداد کمتر پاسخ‌دهندگان از مواجه‌شدن با نیروهای خارجی (۱۶.۸٪) و اردوی ملی افغانستان (۵.۲٪) اظهار ترس کردند که در مقایسه با پاسخ سایر شهروندان به مراتب کمتر است (۳۷.۳٪ و ۱۲.۵٪، به ترتیب).

- از میان پاسخ‌دهندگان، ۱۶.۱٪ از تهدیدشدن به قتل یاد کرده‌اند و ۱۸.۳٪ از ضرب‌وشتم فزیکمی. بسیاری از پاسخ‌دهندگان عوامل این تهدیدها را نمی‌شناسند.

- شهروندان هندو و سیک به صورت گسترده قربانی غصب زمین شده‌اند. به صورت مجموعی ۱۶.۳٪ پاسخ‌دهندگان گفتند که ملکیت خود را از دست داده‌اند. معمول‌ترین نوع ملکیت که از آنها غصب شده یا به اجبار به فروش رسانیده شده، زمین (۱۰.۱٪) و خانه (۷.۳٪) است.

مشارکت سیاسی:

- یافته‌های ما نشان می‌دهد که بیش از نصف شهروندان هندو و سیک که واجد شرایط رأی‌دهی بودند، اعم از زن و مرد، در انتخابات‌های گذشته رأی داده‌اند. میزان مشارکت در انتخابات در میان پاسخ‌دهندگان در کابل در کمترین حد و در ولایت ننگرهار در بیشترین بوده است.

- یک سوم پاسخ‌دهندگان (۳۴.۸٪) احساس می‌کنند که آنها می‌توانند در تصمیم‌گیری‌های حکومت محلی تا حدودی یا بسیار تأثیرگذار باشند. در مقایسه با سایر شهروندان

کشور که مطابق نظرسنجی مردم افغانستان در سال ۲۰۱۸ از تأثیرگذاری خود در تصمیم‌گیری‌های حکومت محلی یاد کرده‌اند (۵۲.۹٪)، آمار به‌دست‌آمده از شهروندان هندو و سیک بسیار پایین است؛ امری که نمایندگی و مشارکت ناچیز آنها را در نهادها و ادارات دولتی نشان می‌دهد.

وضعیت اقتصادی:

- یک چهارم پاسخ‌دهندگان (۲۴.۵٪) گفته‌اند که در خریداری مواد غذایی اولیه با مشکل روبه‌رو هستند. بیش از یک سوم پاسخ‌دهندگان (۳۸.۳٪) گفته‌اند که از خریداری لباس نو یا رسیدگی به مسئولیت‌های اجتماعی خود عاجزند، ولی در تهیه غذای اولیه خود مشکلی ندارند. یک چهارم پاسخ‌دهندگان (۲۴.۸٪) گفته‌اند که نمی‌توانند تلویزیون یا یخچال جدید بخرند، اما در تهیه مواد غذایی اولیه و رسیدگی به امور اجتماعی خود مشکلی ندارند.
- تقریباً تمام پاسخ‌دهندگان (۸۹.۷٪) از داشتن دکان یا کارکردن در یک دکان به‌عنوان منبع اصلی درآمد خانواده خود یاد کرده‌اند. هرچند کار کردن روی جاده و سایر کارها نیز به‌عنوان منبع اصلی درآمد از سوی پاسخ‌دهندگان یاد شده، اما تعداد این پاسخ‌دهندگان بسیار اندک بوده است. در پاسخ به پرسش نوع درآمد، بیشتر پاسخ‌دهندگان از معاش در بدل اجرای وظیفه (۴۷.۲٪) و تعداد کمتر از مزد کارگری یاد کردند (۲۲.۲٪).
- بیشترین تعداد پاسخ‌دهندگان (۳۱.۵٪) از بیکاری به‌عنوان عمده‌ترین مشکل در بازار کار نام بردند و دیگران تحقیر و اهانت (۱۷.۸٪)، تعصب و تبعیض (۹.۶٪) و آزار و اذیت (۶.۸٪) را نیز به این فهرست علاوه کردند. از میان تمام پاسخ‌دهندگان، تنها یک نفر گفته است که یک عضو زن خانواده‌اش بیرون از خانه کار می‌کند. از میان عوامل بازدارنده برای کار خانم‌ها بیرون از خانه، در درجه اول از عدم اجازه از سوی خانواده (۳۸.۱٪) و به تعقیب آن بی‌سوادی (۲۵.۲٪)، ناامنی (۱۳.۷٪)، و رسم و رواج‌ها (۱۱.۵٪) نام گرفته شده است. اکثریت قاطع پاسخ‌دهندگان (۸۸.۹٪) ابراز کرده‌اند که هیچ‌گاه برای وظیفه درخواست نداده‌اند (مراجعه کنید به فصل ادغام اجتماعی).

حقوق مدنی:

- از میان پاسخ‌دهندگان، ۷٪ اظهار کردند که عضوی از خانواده آنها برای حل منازعه و

دعای به محکمه مراجعه کرده است. عام‌ترین قضایایی که برای حل آنها به محکمه مراجعه شده، منازعه زمین (۵.۹٪) و تصادف ترافیکی (۳.۵٪) بوده است. پاسخ‌دهندگان درباره رضایتمندی خود از حل این قضایا جواب‌های مختلف داده‌اند.

• از میان پاسخ‌دهندگان، ۱۸.۵٪ از اجبار و فشار به منظور گرویدن به دین اسلام سخن گفته‌اند و ۶.۵٪ نیز گفته‌اند که جزیه پرداخت کرده‌اند. در ولایت غزنی - جایی که وضعیت امنیتی بدتر بوده - پاسخ‌دهندگان بیشتر (۱۱.۹٪) از پرداخت جزیه یاد کرده‌اند. مطابق گفته‌های پاسخ‌دهندگان، گروهی که جزیه را از آنها جمع‌آوری می‌کند، طالبان است. گزارش‌های معتبر و مستقل نیز وجود دارد که طالبان، قبل از اینکه بر شهر غزنی حمله کنند، از باشندگان برخی از مناطق در این شهر مالیه جمع‌آوری می‌کردند.

مهاجرت:

• به‌صورت عموم، ۶۰.۷٪ پاسخ‌دهندگان گفتند که در صورت میسر بودن فرصت، مایل‌اند مهاجرت کنند، در حالی که تنها ۳۷.۹٪ اشتراک‌کنندگان در این نظرسنجی برای ماندن در افغانستان اظهار تمایل کردند. این رقم در مقایسه با سایر شهروندان افغانستان بسیار بلند است، زیرا مطابق نظرسنجی مردم افغانستان در سال ۲۰۱۸، ۳۶.۸٪ شهروندان ابراز داشتند که در صورت فراهم بودن زمینه، حاضرند کشور را ترک کنند.

• دلایل عمده برای تمایل به مهاجرت ناامنی/جنگ/حملات انتحاری (۶۷.۹٪)، بی‌کاری (۳۱٪) و بی‌سوادی/دسترسی به آموزش (۱۹.۶٪) برشمرده شده است. از میان پاسخ‌دهندگانی که گفتند هرچند فرصت هم میسر شود افغانستان را ترک نمی‌کنند، به این دلایل استناد کردند: در این کشور زاده و بزرگ شده‌اند (۷۸.۴٪) و افغانستان را دوست دارند یا افغانستان کشوری قشنگ است (۲۱.۶٪)؛ برخی هم دلایل شرطی مطرح کردند که در صورتی که صلح تأمین شود (۹.۸٪) یا برای آنها شرایط کاری مساعد شود (۲٪)؛ تعدادی از پاسخ‌دهندگان (۶.۹٪) گفتند که افغانستان را ترک نمی‌کنند، چون پول کافی برای این کار در اختیار ندارند.

• کشورهایی که پاسخ‌دهندگان تمایل به مهاجرت به آنها را دارند، از این قرار است: پاکستان یا هندوستان (۴۵.۲٪)، اروپا (۱۹.۶٪)، کانادا (۱۸.۵٪)، انگلستان (۱۷.۳٪) و هر جایی که برای آنها مصونیت فراهم کند (۱۲.۵٪).

• عوامل مرتبط با تمایل به مهاجرت نظر به این نظرسنجی از این قرار است: جنسیت (مرد) پاسخ‌دهنده، سطح تحصیلی بیشتر، درآمد بیشتر، بدبینی درباره مسیر حرکت کشور،

احساس ترس، تجربه تبعیض و داشتن عضو خانواده در خارج از افغانستان.

ادغام اجتماعی:

- اکثریت شهروندان هندو و سیک افغانستان در ساحتی زندگی می‌کنند که دیگر گروه‌های قومی نیز سکونت دارند (۸۵.۵٪). تنوع قومی در محل کار آنها به مراتب بیشتر گزارش شده است (۹۱.۲٪).
- از میان پاسخ‌دهندگان، ۳۴.۹٪ به این باور بودند که هندوها و سیک‌ها در مکاتب اکثراً یا گاهی مورد تبعیض قرار می‌گیرند، در حالی که ۴۰.۱٪ آنها به این نظر بودند که در مکاتب مورد تبعیض قرار نمی‌گیرند. در ضمن، بیش از دو سوم پاسخ‌دهندگان (۶۹.۴٪) درباره اینکه هندوها و سیک‌ها در دانشگاه‌ها مورد تبعیض قرار می‌گیرند یا خیر، اظهار بی‌اطلاعی کردند و گفتند که تجربه رفتن به دانشگاه را ندارند؛ اما ۲۰.۴٪ پاسخ‌دهندگان گفتند که در دانشگاه‌ها مورد تبعیض واقع می‌شوند. علاوه بر آن، ۲۳.۶٪ پاسخ‌دهندگان خاطر نشان کردند در محله‌ای که زندگی می‌کنند، اکثراً یا گاهی مورد تبعیض قرار می‌گیرند. به همین ترتیب، ۲۰.۲٪ پاسخ‌دهندگان اظهار داشتند که در وسایط حمل‌ونقل عمومی مورد تبعیض قرار می‌گیرند.

توصیه‌ها:

توصیه‌ها به دولت:

- در رابطه به حقوق سیاسی و سهولت‌های حقوقی: موانع حقوقی فراروی مشارکت هندوها و سیک‌ها در پروسه‌های سیاسی و حقوقی رفع شود. زمینه دسترسی برابر و حمایت حقوقی برابر با سایرین برای آنها مهیا شود. زمین و دیگر ملکیت‌های غصب‌شده آنها، به آنها مسترد گردد.
- در بخش آموزش و حفظ فرهنگ: موانع دسترسی هندوها و سیک‌ها به مکاتب و دانشگاه‌ها باید رفع شود و اقدامات لازم برای حصول اطمینان از اینکه فضا و محیط آموزشی برای شاگردان و محصلان هندو و سیک مساعد و دوستانه است، روی دست گرفته شود. نصاب درسی مکاتب مورد بازبینی قرار بگیرد تا زمینه ترویج فرهنگ کثرت‌گرا، مداراجو و هم‌زیستی فراهم شود. فضای مصون برای اجرای مراسم مذهبی هندوها و سیک‌ها ایجاد شود، به‌خصوص مراسم تشییع جنازه.
- تأمین فرصت اشتغال: مشارکت و استخدام هندوها و سیک‌ها در بازار کار و سکتور خدمات ملکی ترویج شود. سیاست عدم تحمل تبعیض علیه هندوها و سیک‌ها در بخش عمومی و خصوصی به اجرا گذاشته شود. فضای مصون در محیط کاری برای هندوها و سیک‌ها ایجاد گردد.
- ترویج تنوع: ابتکارها و اقدامات عملی برای ترویج کثرت‌گرایی و تنوع روی دست گرفته شود. برنامه‌های اجتماعی-فرهنگی و آگاهی‌دهی در رابطه به شهروندان هندو و سیک افغانستان به‌عنوان بخش جدایی‌ناپذیر این کشور طرح و اجرا شود.

توصیه‌ها به جامعه مدنی:

- **دادخواهی و راه‌اندازی کارزارها:** یافته‌های نظرسنجی حاضر در رابطه به برداشت هندوها و سیک‌ها از وضعیت کشور و مشکلات، نگرانی‌ها و اولویت‌های آنها را به دست می‌دهد. از یافته‌های این نظرسنجی در دادخواهی‌ها و کارزارهای خود برای احقاق حقوق هندوها و سیک‌ها و سایر اقلیت‌های دینی و مذهبی استفاده کنید. وضعیت هندوها و سیک‌ها را تحت نظارت بگیرید، یافته‌های جدید را همه‌گانی کنید و کارزارهای دادخواهی برای حقوق آنها را ادامه دهید.
- **حمایت از دولت:** نظارت بر تغییرات و لابی‌گری در دولت برای طرح و تطبیق ابتکارها و برنامه‌های تازه اهمیت به سزاء دارد. حمایت از تلاش‌های دولت و سایر نهادها در راستای ترویج کثرت‌گرایی، تنوع فرهنگی و ادغام هرچه بیشتر هندوها و سیک‌ها در جامعه، نیز به همان اندازه، حایز اهمیت است. جامعه مدنی باید از دولت افغانستان در راستای تقویت چارچوب‌های حقوقی مرتبط و قوانینی که احتمالاً تصویب خواهد شد، حمایت کنند.
- **برنامه‌سازی:** با استفاده از یافته‌های این نظرسنجی، برای حل مشکلات و مسایلی که در این نظرسنجی برجسته شده است، برنامه‌ریزی کنید. برنامه‌هایی که با استفاده از یافته‌های این نظرسنجی و سایر نظرسنجی‌ها بنا شده باشد، در رسیدگی به نیازها و مشکلات هندوها و سیک‌ها مؤثریت و موفقیت بیشتر خواهد داشت.
- **پاسخ‌گیری:** تمام اشکال و انواع نقض حقوق بشری هندوها و سیک‌ها را، به شمول قتل، غصب زمین و اعمال خشونت مستندسازی کنید. با نهادهای دولتی و بین‌المللی در تماس شوید تا حکومت را دربارهٔ مکلفیت‌هایش در راستای حمایت از هندوها و سیک‌ها و سایر اقلیت‌ها پاسخ‌ده بسازید.
- **تنوع فرهنگی را ترویج کنید:** جهت ترویج تنوع فرهنگی و هم‌زیستی در جامعه، اقدامات و ابتکارهای عملی نظیر برگزاری مناظره‌ها، بحث‌ها و کنفرانس‌ها را روی دست بگیرید. یکی از مشکلات عمده که جامعهٔ هندو و سیک افغانستان با آن مواجه است، سطح پایین مدارا، همدیگر‌پذیری و تنوع اجتماعی است.

توصیه‌ها به سازمان ملل متحد و جامعهٔ جهانی:

- **پاسخ‌ده بسازید:** برای اینکه دولت افغانستان را در چارچوب کنوانسیون حمایت از

اقلیت‌های قومی و مذهبی پاسخ‌ده بسازید، راه‌ها و اقدامات عملی جست‌وجو کنید و دربارهٔ وضعیت این اقلیت‌ها گزارش بدهید.

- **حمایت کنید:** برای حمایت از ابتکارها و برنامه‌های معطوف به بهبود وضعیت هندوها و سیک‌ها، امکانات و منابع تخصیص دهید. این حمایت‌ها باید ابتکارها و برنامه‌های متمرکز بر ترویج هم‌پذیری، رواداری و تنوع اجتماعی را نیز شامل شود. ابتکارهای اجتماعی و برنامه‌های دادخواهی که در این راستا موفق عمل کرده، مورد تقدیر و تشویق قرار داده شود.
- **تنوع اجتماعی-فرهنگی را ترویج کنید:** سازمان ملل متحد و جامعه جهانی باید از موقعیت و نفوذ خود استفاده کرده برنامه‌هایی را برای ترویج تنوع اجتماعی-فرهنگی و مدارا در جامعه افغانستان و نیز در دولت افغانستان روی دست بگیرد. برنامه‌هایی برای وصل کردن افغان‌ها با شهروندان دیگر کشورها جهت ترویج کثرت‌گرایی، مدارا و تنوع اجتماعی-فرهنگی روی دست گرفته شود.

مقدمه:

افغانستان یک کشور متکثر است با اقوام، زبان‌ها و باورهای مختلف. پشتون، تاجیک، هزاره و اوزبیک چهار قوم عمده این کشور را تشکیل می‌دهند. اعضای گروه‌های قومی مختلف به زبان‌ها و گویش‌های مختلف تکلم می‌کنند؛ رسوم، سنت‌ها و حتا سیمایهای مختلف دارند. علاوه بر چهار قوم مزبور، گروه‌های قومی کوچک دیگر نیز در این سرزمین زندگی می‌کنند که شامل ترکمن، بلوچ، پشه‌ای، نورستانی، ایماق، عرب، قرغیز، قزلباش، گوجر براهوی و سایر اقوام می‌شود.^۱

علی‌رغم تنوع و تکثر یادشده، دین در میان افغان‌ها نقش قوی وصل‌کننده را ایفاء می‌کند. تقریباً تمام اتباع افغانستان از دین اسلام پیروی می‌کنند و اسلام دین رسمی کشور است.^۲ پیروان ادیان دیگر به شمول هندوها، سیک‌ها، بهایی‌ها، یهودی‌ها و مسیحی‌ها ۰.۳ درصد جمعیت این کشور را تشکیل می‌دهند. این گروه‌های اقلیت دینی عملاً از بسیاری از شئون زندگی در افغانستان محروم‌اند.^۳ در گذشته جمعیت قابل توجه هندوها و سیک‌ها در افغانستان زندگی می‌کردند. آنها اکثراً در ولایت‌های کابل، لوگر، پروان، قندهار، کندز، ننگرهار، لغمان، غزنی، هلمند، و پکتیا به سر می‌بردند. اما از شروع دهه هشتاد میلادی که حکومت مجاهدین و به تعقیب آن رژیم طالبان روی کار آمد، اکثریت هندوها و سیک‌ها

۱. قانون اساسی جمهوری اسلامی افغانستان (۱۳۸۳)، ماده ۴، بند ۱.

<http://www.afghanembassy.com.pl/afg/images/pliki/TheConstitution.pdf>

2. Marseden, Peter, "Afghanistan: Minorities, Conflict and the Search for Peace." Minority Rights Group International, November 2001. Accessed on December 15, 2018. <https://minority-rights.org/wp-content/uploads/old-site-downloads/download-132-Afghanistan-Minorities-Conflict-and-the-Search-for-Peace.pdf>

3. US Department of State, "International Religious Freedom Report for 2015, Afghanistan," (Section I), August 2016. Retrieved on December 16, 2018 from: <http://www.state.gov/j/drl/rls/irf/religiousfreedom/index.htm?year=2015&dldid=256299>

افغانستان را ترک کردند. در حال حاضر، تعداد کمی از هندوها و سیک‌ها در کابل، غزنی و ننگرهار و اندکی هم به صورت پراکنده در سایر ولایات کشور زندگی می‌کنند. این شهروندان افغانستان معمولاً به زبان محلی مردمانی صحبت می‌کنند که در همان محل زندگی می‌کنند. اما لازم به یادآوری است که زبان مادری هندوها هندی و لهنده و زبان مادری سیک‌ها پنجابی است، به استثنای سیک‌های ساکن قندهار که زبان اصلی آنها سندی و ریاستی است.^۱

ستم بر اقلیت‌های دینی در افغانستان، به خصوص هندوها و سیک‌ها، تاریخ طولانی دارد. هندوها و سیک‌ها به دلیل باورهای دینی خود به صورت سیستماتیک از سوی اسلام‌گرایان افراطی و احزاب سیاسی مورد هدف قرار گرفته‌اند. ۲۰ سال قبل از به قدرت رسیدن مجاهدین در سال ۱۹۸۹ و متعاقباً ظهور طالبان در سال ۱۹۹۴، هندوها و سیک‌ها در سیاست، جامعه، تجارت و اقتصاد کشور سهیم و دخیل بودند، به خصوص در قرن بیستم میلادی. با وجود تلاش‌های مستمر از سوی جامعه جهانی و دولت مردم‌سالار پسا طالبان، هندوها و سیک‌ها نتوانستند آرامشی را که دهه‌ها قبل از آن برخوردار بودند، دوباره به دست بیاورند. برعکس، آنها به دلیل محدودیت‌های حقوقی و روابط مخاصمت‌آمیز اجتماعی با آنها، از حقوق اساسی خود محروم مانده‌اند. ضمناً، یک پژوهش دیگر که از سوی شایگان و عمار انجام شده است، نشان می‌دهد که نظام حقوقی افغانستان به صورت عام و قانون اساسی، قانون مدنی و قانون اجراءات جزایی افغانستان به صورت خاص، علیه هندوها و سیک‌ها تبعیض روا می‌دارند. مطابق قانون اساسی فعلی افغانستان، یک هندو یا سیک نمی‌تواند برای ریاست جمهوری یا معاونت ریاست جمهوری نامزد شود و نیز نمی‌تواند عضویت دادگاه عالی را احراز کند. مطابق قانون اجراءات جزایی افغانستان، قضایای احوال شخصیه هندوها و سیک‌ها مطابق شریعت اسلامی حل و فصل می‌شود. ۳. اخیراً یک همایش هندوها و سیک‌ها در شهر جلال‌آباد هدف حمله انتحاری قرار گرفت که در آن ۱۹ شهروند سیک و هندو، به شمول اوتار سینگ که تنها نامزد انتخابات پارلمانی از جامعه هندو و سیک و یک فعال مدنی مشهور بود، به قتل رسیدند.

به خاطر استمرار آزار و اذیت، سرکوب و حق‌کشی، تعدادی از هندوها و سیک‌های افغانستان به دفتر سازمان

1. Emadi, Hafizullah, "Minorities and marginality: pertinacity of Hindus and Sikhs in a repressive environment in Afghanistan." Nationalities Papers 42 (2014): p-310.

2. Emadi, Hafizullah, "Minorities and marginality: pertinacity of Hindus and Sikhs in a repressive environment in Afghanistan." Nationalities Papers 42 (2014): p-308.

3. Shayegan, Ehsan and Ammaar, Yahya. "Ignored Identities: The Status of Hindus and Sikhs in Afghanistan's Legal System," Porsesh Research and Studies Organization, (page 6), 19 November 2016, <http://www.porseshresearch.org/porseshv2/wp-content/uploads/2016/11/Ignored-Identities-Status-ofHindus-and-Sikhs-in-Afghanistans-Legal-System.pdf>, date accessed 29 December 2018.

ملل متحد در کابل مراجعه کرده و از این سازمان برای مهاجرت دسته‌جمعی هندوها و سیک‌های افغانستان خواستار کمک شدند. ۱. مهاجرت گروهی هندوها و سیک‌های افغانستان یک ضایعه است که نه‌تنها منجر به ازدست‌رفتن ملکیت، کسب‌وکار، خانه و سرزمین آنها خواهد شد، بلکه نظیر سایر بی‌جاشدگان، قطعاً موجب ازدست‌رفتن هویت و فرهنگ آنها نیز می‌شود. ۲. جامعه هندوها و سیک‌های افغانستان از حقوق اساسی خود محروم‌اند. کودکان آنها نمی‌توانند مثل سابق به مکتب بروند، اعضای این جامعه در مقام‌های سیاسی دیده نمی‌شوند و با گذشت هرروز، جمعیت آنها کم و کمتر می‌شود؛ زیرا آنها افغانستان را به مقصد کشورهای دیگر ترک می‌کنند و در ماه‌های اخیر جمعیت آنها در افغانستان شاهد کاهش قابل توجه بوده است. ۳. با وجود آزار و اذیت آنها، بسیاری از هندوها و سیک‌ها افغانستان را ترک نکرده و هنوز هم این کشور را سرزمین راستین خود حساب می‌کنند. از سوی دیگر، در ادبیات و پژوهش‌های مربوط به منازعات قومی-مذهبی در افغانستان، موضوع هندوها و سیک‌ها چندان مورد مطالعه قرار نگرفته است. ۴. به همین سبب، نظرسنجی حاضر به هدف فهم و درک بهتر وضعیت هندوها و سیک‌ها و نیز ارائه تصویری واضح‌تر از شرایط زندگی آنها انجام شده است.

نگاهی به پیشینه هندوها و سیک‌های افغانستان

درباره منشأ هندوها و سیک‌های افغانستان، روایت‌های مختلف وجود دارد. روایت غالب این است که با در نظر داشت اینکه هندوها و سیک‌های افغانستان با مردم هندوستان شباهت دینی دارند، منشأ آنها شبه‌قاره هند است. در کشوری که بیش از ۹۹ درصد از جمعیتش مسلمان است، به‌سادگی می‌شود به دلیل همسانی مذهبی و زبانی هندوها و سیک‌های این کشور را به هندوستان منسوب کرد. این فرضیه را پژوهش تاریخی مارکویتز نیز تأیید می‌کند. در این پژوهش، مارکویتز توضیح می‌دهد که چگونه بازرگانان هندو و سیک در اوایل دهه ۱۸۷۰ میلادی از منطقه شمالی سند (پاکستان کنونی) و از طریق قندهار، کابل و مزار شریف دادوستدهای تجارتي را با آسیای میانه، به‌خصوص سمرقند و بخارا، آغاز کردند. مارکویتز توضیح می‌دهد که این بازرگانان ساکن شکارپور بودند و بعد از سفرهای طولانی تجارتي،

-
1. Abbot, Malanie, "Why are Afghan Sikhs desperate to flee to the UK?" BBC News, September 4, 2018. Accessed on December 20, 2018. <https://www.bbc.com/news/uk-england-29062770>
 2. Singh, Primender. "What Remains ('Even Now When I Sleep My Dreams Are of Jalalabad')." Sikh Formations 13 (2017): 78-83.

۳. مصاحبه با روچی کمار، کابل، ۱ نومبر ۲۰۱۸.

۴. همان منبع.

به خانه خود برمی‌گشتند.

روایت دیگر این است که برخی از سیک‌های افغانستان مردمان محلی بودند که هنگام گسترش اسلام به افغانستان در قرون دوازدهم و سیزدهم میلادی، در برابر اجبار به گرویدن به دین اسلام مقاومت کردند و وقتی گورو نانک در قرن پانزدهم میلادی از این منطقه دیدار کرد، به آیین سیک‌ها گرویدند. ۱ در حال حاضر در شهر جلال‌آباد یک معبد سیک‌ها به نام دربار گورو نانک وجود دارد که پیروان این آیین سالگشت تولد گورو نانک را همه‌ساله برای سه روز در آن جشن می‌گیرند. در گذشته‌ها، سیک‌های ساکن ولایات دیگر افغانستان برای اشتراک در جشن هشت‌روزه به جلال‌آباد سفر می‌کردند و برای هشت روز در آنجا اقامت می‌گزیدند؛ اما حالا به دلیل وضع نامناسب امنیتی این جشن بسیار محدود برگزار می‌شود.^۲

یک روایت دیگر دربارهٔ منشاء هندوها و سیک‌ها در پژوهش‌های داکتر روزر بالارد آمده است. داکتر بالارد معتقد است که منشاء هندوها و سیک‌های افغانستان به جامعهٔ کهتری برمی‌گردد که در اطراف خط دیورند کنونی، پنجاب و سراسر افغانستان کنونی زندگی می‌کردند. اما پس از توضیح این روایت، داکتر بالارد نتیجه‌گیری می‌کند که افسانهٔ قوم کهتری (که به مهاجرت هندوها و سیک‌ها از هندوستان اشاره می‌کند) یک داستان جعلی است که برای مصونیت این جامعه ساخته شده است و این واقعیت تاریخی را که باشندگان بومی این منطقه در برابر اجبار گرویدن به دین اسلام در قرن نهم تا دوازدهم میلادی مقاومت کردند، لاپوشانی کرده است. پروفیسور بالارد توضیح می‌دهد که «هندوها و سیک‌های افغانستان به هیچ معنا «هندی» نیستند؛ بلکه آنها ساکنان بومی این منطقه وسیع‌اند که در این اواخر از آن به نام «افغانستان-پاکستان» یاد می‌شود. تا همین اواخر، هندوها و سیک‌ها بخش مهمی از نظم اجتماعی این منطقه را تشکیل می‌دادند.^۳ اما اکثریت سیک‌های افغانستان نوادگان باشندگان بومی این سرزمین هستند که در جریان بازدید گورو نانک، نخستین پیشوای سیک‌ها، از افغانستان و ایران در قرن پانزدهم میلادی، به آموزه‌ها و آیین او گرویدند. در سال ۱۹۴۷، وقتی سیک‌های منطقهٔ پوتوهار کشور پاکستان، که به‌تازگی تأسیس شده بود، به دلیل آزار و اذیت غیرمسلمانان در گیرودار جدایی پاکستان از هند، به افغانستان مهاجرت کردند، جمعیت سیک‌های افغانستان افزایش یافت. ۴ هم‌چنان لازم به یادآوری است که مهاراجه

1. Singh, Primender. "What Remains ('Even Now When I Sleep My Dreams Are of Jalalabad')." *Sikh Formations* 13 (2017): 78-83.

2. Daily Sikh Updates. "Historical Gurdwara Sahib in Afghanistan, Video, directed by Pritpal Singh (March 2014) <http://dailysikhupdates.com/historical-gurdwara-sahib-in-afghanistan-video/>

3. Ballard, Roger. "The History and Current Situation of Afghanistan's Hindu and Sikhs Population." *Center for Applied South Asian Studies*, (2011).

4. Singh, Jasjit. "Explainer: who are the Afghan Sikhs?" *The Conversation*, August 21, 2014. December 25, 2019. <http://theconversation.com/explainer-who-are-the-afghan-sikhs-30699>

رنجیت سنگهه (۱۸۳۹-۱۷۸۰) تعدادی از هندوها و سیک‌ها را جهت ایجاد مسی‌ری‌های تجارتي میان آسیای جنوبي و آسیای مرکزی در دهه ۱۸۲۰ میلادی به این منطقه گسیل کرد و با مرور زمان، آنها در جلال‌آباد و غزنی ساکن شدند و بخشی از مردمان این کشور گردیدند. ادعاهایی نیز وجود دارد که حاکمان این خطه پیروان ادیان غیراسلامی را مجبور به گرویدن به دین اسلام نمی‌کردند، زیرا پیروان سایر ادیان به این حاکمان جزیه می‌پرداختند.^۲

هرچند سلیقه‌های مشخص و نفوذ سیاسی در تاریخ‌نگاری رسمی افغانستان مستولی بوده است، نشانه‌های تاریخی و باستان‌شناختی قوی وجود دارد که ثابت می‌کند هندوها بخشی از ساکنان بومی این خطه بوده و تاریخ آنها به قرون ششم و هفتم میلادی می‌رسد. هندوهای کنونی نوادگان هندوهای بومی افغانستان هستند که به دین اسلام نگراییدند. این مسأله از سوی تاریخ‌نگاران صاحب‌نام چون علی‌احمد سلجوقی و فیض محمد کاتب نیز تأیید شده است.^۳

حتا نام‌های مناطقی در کابل نیز به سابقه فرهنگ هندویسم در این منطقه دلالت می‌کند. به‌عنوان مثال، کوهی در کابل به نام «آسمایی» مسماست؛ در حالی که واژه «آسمایی» در فرهنگ هندوها ریشه دارد و به معنای «مادر امید» است. «تپه مرنجان» و «شکرده» نیز به‌نحوی با فرهنگ هندوها خویشاوندی دارد.^۴ به هر صورت، نظرسنجی حاضر قصد ندارد به منشاء و پیشینه این جامعه بیشتر از این بپردازد. هدف این رساله این است که از طریق انجام نظرسنجی جامع و مصاحبه‌های کلیدی، پرتوی بیفکند بر وضعیت فعلی جامعه هندو و سیک افغانستان.

-
1. Kaur, J. and Singh, B. (2018). Anticipated Extinction of Afghan
 2. Emadi, Hafizullah, "Minorities and marginality: pertinacity of Hindus and Sikhs in a repressive environment in Afghanistan." Nationalities Papers 42 (2014): p-309.
 ۳. مصاحبه با ایشوار داس، فرانکفورت، ۱۰ نومبر ۲۰۱۸.
 ۴. مصاحبه با رهنورد زریاب، کابل، ۱۷ نومبر ۲۰۱۸.

روحیه ملی و وضعیت کلی

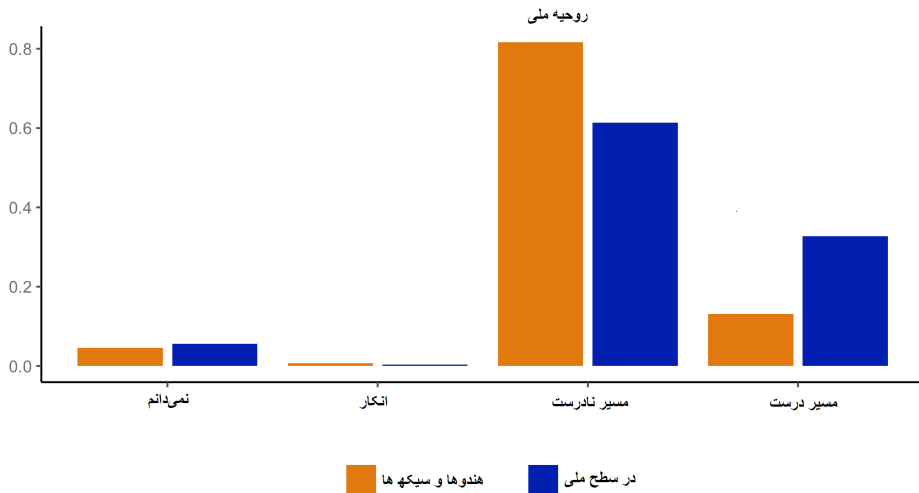
خوش بینی درباره کشور

پرسش کلیدی:

پ ۱: براساس تجربه شخصی خودتان، به نظر شما افغانستان به صورت کل در مسیر درست در حرکت است یا در مسیر اشتباه؟

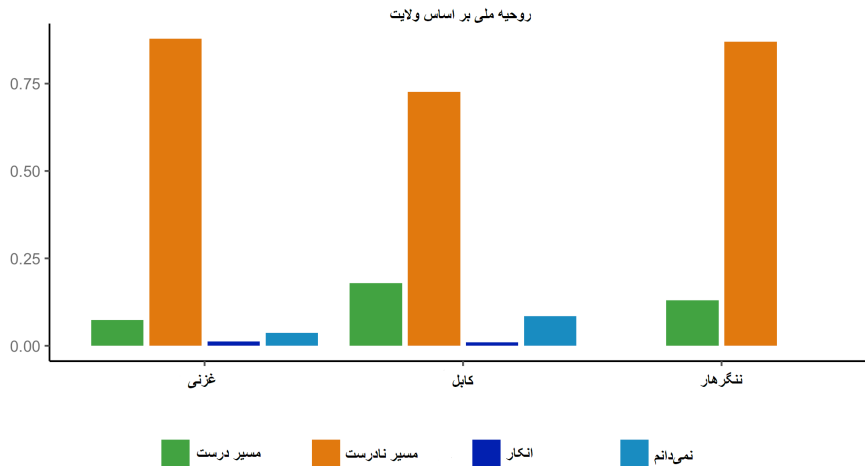
میزان خوش بینی هندوها و سیک های افغانستان درباره مسیر حرکت کشور در مقایسه با سایر شهروندان این کشور به صورت قابل ملاحظه ای پایین است. اکثریت قاطع هندوها و سیک های افغانستان (۸۱.۶٪) به این باورند که افغانستان در مسیری نادرست در حرکت است، در حالی که تنها ۱۳.۱٪ آنها فکر می کنند که افغانستان در مسیری درست پیش می رود. آخرین نظرسنجی مردم افغانستان که از سوی بنیاد آسیا در سال ۲۰۱۸ انجام شده است، نشان می دهد که از نظر ۳۲.۸٪ شهروندان افغانستان، کشور در مسیری درست در حرکت است، در حالی که ۶۱.۳٪ شهروندان فکر می کنند که این کشور در مسیری اشتباه حرکت می کند. این نشان می دهد که خوش بینی و روحیه عمومی در میان شهروندان هندو و سیک افغانستان به شدت پایین است. لازم به یادآوری است که میزان مهاجرت گروهی نیز در میان این عده از شهروندان افغانستان در سال های اخیر بالا بوده است.

1. The Asia Foundation, Afghanistan in 2018: A Survey of the Afghan People, San Francisco: The Asia Foundation, 2018: https://asiafoundation.org/wp-content/uploads/2018/12/2018_Afghan-Survey_fullReport-12.4.18.pdf

اکثریت شهروندان هندو و سیک افغانستان در ولایت‌های کابل، ننگرهار و غزنی زندگی می‌کنند، آن هم اغلب در مناطق شهری. حتی در همین ولایت‌ها هم، جمعیت هندوها و سیک‌ها به سرعت در حال کاهش است و میزان مهاجرت رو به افزایش. هرچند تقریباً تمام پاسخ‌دهندگان این نظرسنجی دربارهٔ مسیر حرکت کشورشان نظر منفی دارند، اما یافته‌های ما نشان می‌دهد که هندوها و سیک‌های ساکن کابل نسبت به دیگران بیشتر خوش‌بینی دارند، در حالی که هندوها و سیک‌های ساکن غزنی برعکس. اکثر پاسخ‌دهندگان از ولایت غزنی (۸۷.۸٪)، که حدود دو ماه قبل از انجام این سروی شاهد حمله سنگین طالبان در ماه آگست ۲۰۱۸ بودند، اظهار کردند که کشور در مسیری اشتباه به پیش می‌رود؛ تنها ۷.۳٪ پاسخ‌دهندگان به این پرسش نظر مثبت داشتند. ۱ به صورت مشابه، در ننگرهار هم ۸۷٪ پاسخ‌دهندگان نسبت به مسیر حرکت کشور نظر منفی داشتند، در حالی که فقط ۱۳٪ در این رابطه اظهار خوش‌بینی می‌کردند. در کابل هم ۷۲.۶٪ دربارهٔ مسیری که افغانستان در پیش دارد، نظر منفی داشتند و تنها ۱۷.۹٪ نظر مثبت ابراز کردند.

1. Rod Nordland & Fahim Abed, “Taliban Launch Assault on Ghazni, a Key Afghan City”, The New York Times, August 10, 2018: <https://www.nytimes.com/2018/08/10/world/asia/afghanistan-taliban-ghazni.html>

بر اساس یافته‌های ما، برداشت پاسخ‌دهندگان هندو و سیک دربارهٔ مسیر حرکت کشور، رابطهٔ مستقیم و قوی با میل آنها به مهاجرت دارد. ۱. اما جالب است که مطابق همین یافته‌ها، میان میزان خوش‌بینی پاسخ‌دهندگان و عوامل اقتصادی، ادغام اجتماعی، مشارکت سیاسی و امنیت هیچ رابطه‌ای دیده نمی‌شود. این یافته‌ها تا حد زیادی با یافته‌های نظرسنجی مردم افغانستان که از سوی بنیاد آسیا در سال ۲۰۱۸ انجام شده است، در تناقض قرار می‌گیرد، زیرا یافته‌های آن نظرسنجی نشان می‌دهد که میان عوامل اقتصادی، اجتماعی و امنیتی و میزان خوش‌بینی رابطه‌ای قوی وجود دارد. ۲. می‌شود از این تفاوت نتیجه‌گیری کرد که تجربهٔ شهروندان هندو و سیک افغانستان در مقایسه با سایر شهروندان این کشور متفاوت است.

دلایل خوش‌بینی و بدبینی

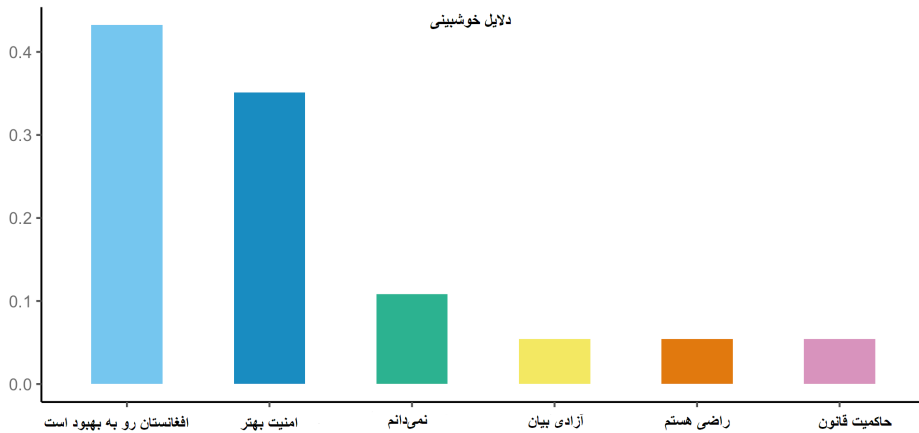
پرسش‌های کلیدی

پ ۲: (اگر پاسخ پرسش اول «مسیر درست» باشد) دو دلیل عمده را که شما فکر می‌کنید افغانستان در مسیر

1. Pearson $\chi^2(1) = 7.8250$, Pr = 0.005

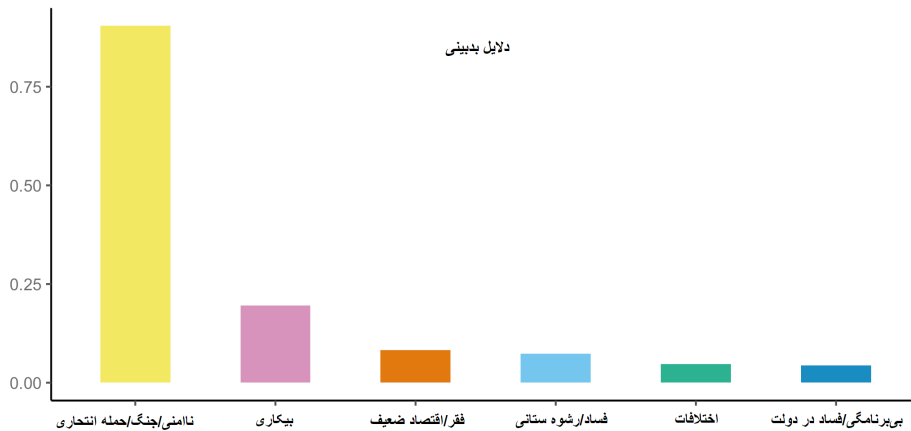
2. The Asia Foundation, Afghanistan in 2018: A Survey of the Afghan People, San Francisco: The Asia Foundation, 2018: https://asiafoundation.org/wp-content/uploads/2018/12/2018_Afghanistan-Survey_fullReport-12.4.18.pdf

درست در حرکت است، نام ببرید.
 پ۳: (اگر پاسخ پرسش اول «مسیر اشتباه» است) دو دلیل عمده را که شما فکر می‌کنید افغانستان در مسیر نادرست در حرکت است، نام ببرید.
 از میان ۱۳.۱٪ شهروندان هندو و سیک که مسیر حرکت کشور را درست می‌پندارند، دلایل آن را عمدتاً پیشرفت و بهبود وضعیت کشور (۴۳.۲٪) و بهتر شدن وضعیت امنیتی و خاتمه جنگ (۳۵.۱٪) می‌دانند، در حالی که عده‌ای (۱۰.۸٪) دلیل خوش‌بینی خود را نمی‌دانند. به استثنای پیشرفت و بهبود وضعیت امنیتی، پاسخ‌ها به این پرسش فاقد وضاحت است و جالب است که هیچ پاسخ‌دهنده‌ای از وضعیت اقتصادی یا حکومت‌داری به‌عنوان دلیل خوش‌بینی خود یاد نمی‌کند. در سطح ملی، دلایل عمده برای خوش‌بینی وضعیت خوب امنیتی، بازسازی/آبادانی و بهبود در حکومت‌داری است. از این قرینه می‌توانیم نتیجه بگیریم که پروژه‌های انکشافی در مناطق محل سکونت هندوها و سیک‌ها به‌ندرت تطبیق شده است. به دلیل اینکه تعداد پاسخ‌دهندگان این نظرسنجی کم بود، از تحلیل دلایل خوش‌بینی بر پایهٔ ولایت، جنسیت و عوامل دیگر صرف نظر می‌کنیم.

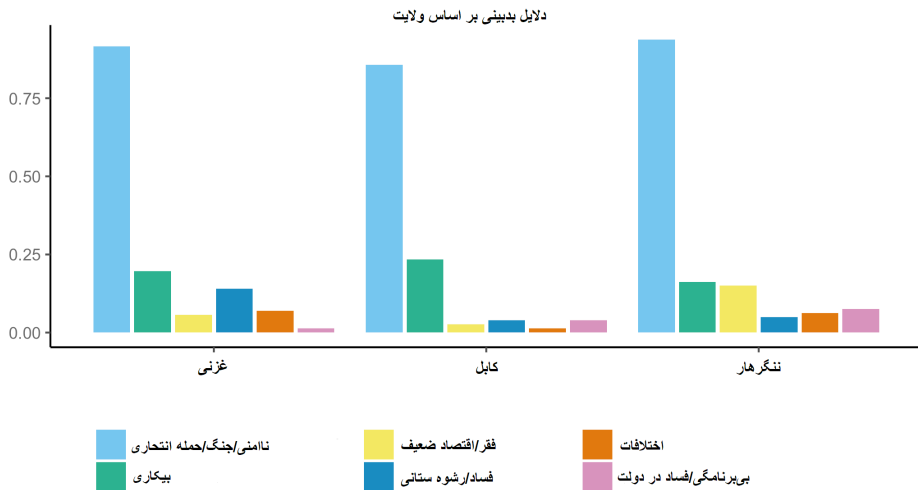
از میان ۸۱.۶٪ پاسخ‌دهندگان که باور داشتند کشور در مسیری نادرست حرکت می‌کند، ۹۰.۴٪ دلیل عمدهٔ آن را ناامنی/جنگ/حملات انتحاری می‌دانند. دلایل دیگر بیکاری (۱۹.۶٪) و فقر/اقتصاد ضعیف (۸.۳٪) است که از سوی پاسخ‌دهندگان برجسته شده است. مطابق نظرسنجی مردم افغانستان که از سوی بنیاد آسیا در سال ۲۰۱۸ منتشر شده است، ناامنی از سوی سایر شهروندان افغانستان نیز به‌عنوان عمده‌ترین دلیل

بدبینی یاد شده است. ۱.

اگر دلایل بدبینی را براساس ولایت به صورت مقایسوی ببینیم، در ولایت کابل نامنی/جنگ/حملات انتحاری از سوی تعداد کمتری (۸۵.۷٪) به عنوان دلیل عمده بدبینی یاد شده است، در حالی که در این ولایت تعداد بیشتر پاسخ‌دهندگان (۲۳.۴٪) بیکاری را به عنوان دلیل عمده برجسته کرده‌اند. در ولایت غزنی فساد اداری (۱۴.۱٪) و در ولایت ننگرهار فقر/ضعف اقتصادی (۱۵٪) نسبت به دلایل دیگر بیشتر ذکر شده است. پاسخ‌دهندگان زن (۹۶.۴٪) بیشتر از پاسخ‌دهندگان مرد (۸۴.۵٪) نامنی/جنگ/حملات انتحاری را دلیل عمده بدبینی خود نسبت به مسیر حرکت کشور دانسته‌اند. از سوی دیگر، مردان (۱۳.۸٪) فساد اداری/رشوه‌ستانی را بیشتر از زنان (۹٪) برجسته کرده‌اند. این موضوع جای تعجب ندارد، زیرا زنان کمتر از خانه بیرون می‌روند و تلویزیون را به عنوان منبع عمده معلومات خود تعقیب می‌کنند، ولی مردان روابط و تعامل بیشتر با همسایگان، عموم مردم و مقامات دولت دارند.

۱. یادداشت: فیصدی به صد فیصد می‌رسد، زیرا هر پاسخ‌دهنده یک الی دو پاسخ ارائه کرده است.

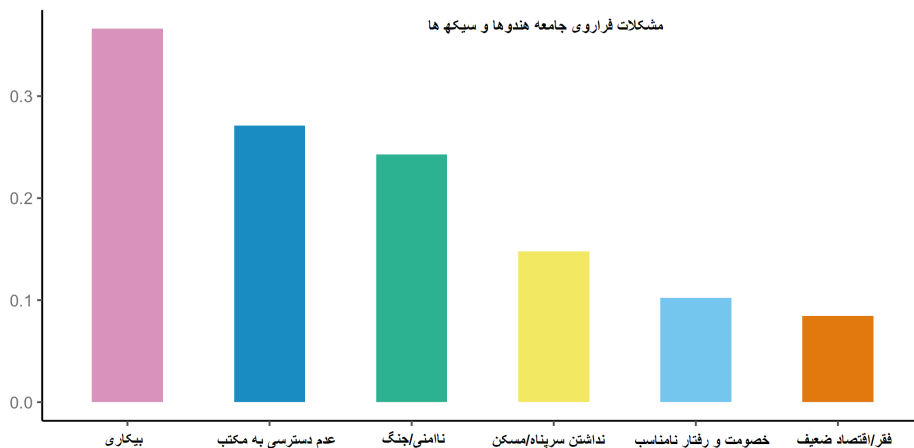
مشکلات فراروی هندوها و سیک‌ها

پرسش کلیدی

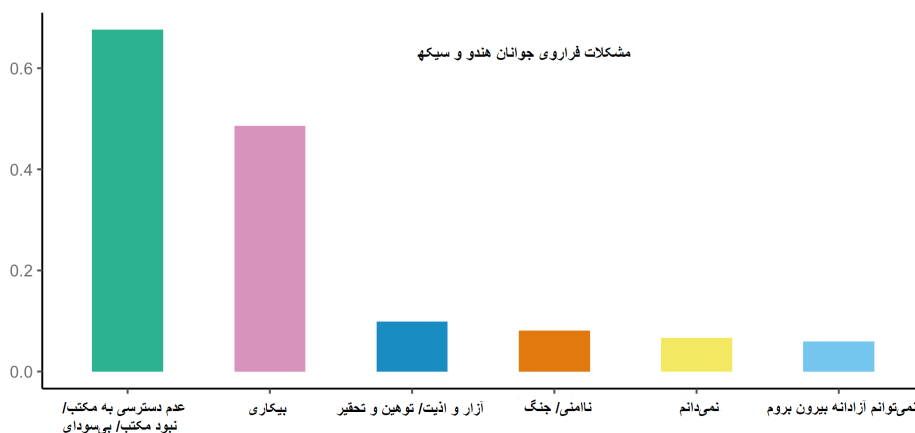
- پ۴: به نظر شما، بزرگ‌ترین مشکلات فراروی جامعه شما چیست؟
- پ۵: به نظر شما، دو مشکل عمده فراروی جوانان شما چیست؟ منظورم از جوان افراد بین سنین ۱۵ الی ۲۴ است. مشکل دوم چیست؟
- پ۶: مشکل عمده فراروی زنان شما در این منطقه چیست؟ (اگر مشکلی وجود دارد) دومین مشکل عمده چیست؟

وقتی مشخصاً از پاسخ‌دهندگان در مورد مشکلات فراروی جامعه هندو و سیک پرسیده شد، در پاسخ آنها به بیکاری (۳۶.۶٪)، محدودیت دسترسی به مکتب یا عدم توانایی رفتن به مکتب (۲۷.۱٪)، نامنی/جنگ (۲۴.۳٪)، تخاصم و سوءرفتار (۱۰.۲٪) اشاره کردند. بر همه آشکار است که دانش‌آموزان هندو و سیک در مکاتب مورد آزار و اذیت قرار می‌گیرند و مجبورند برخی از مضامینی را که با باورهای عقیدتی آنها در تضاد قرار دارد، بخوانند. در یک مصاحبه با بصیر حمیدی، مرحوم راول سینگ از آینده نامعلوم کودکانش اظهار نگرانی کرده بود. در آن مصاحبه راول سینگ گفته بود کلان‌ترین مشکل این است که کودکانش

نمی‌توانند با آرامش ذهنی به مکتب بروند. ۱ یافته‌های این نظرسنجی هم‌چنان نشان می‌دهد که هندوها و سیک‌ها در کرایه‌کردن خانه و زندگی بیرون از محلهٔ سیک‌ها و هندوها نیز با مشکل مواجه‌اند.

وقتی دربارهٔ مشکلات فراروی جوانان هندوها و سیک‌ها پرسیدیم، عمده‌ترین مشکلات را که پاسخ‌دهندگان مطرح کردند، از این قرار است: نمی‌توانند به مکتب بروند/سهولت‌های آموزشی وجود ندارد/بی‌سواد مانده‌اند (۶۷.۶٪) و بیکاری (۴۸.۶٪). شایان ذکر است که عمده‌ترین مشکل فراروی جوانان در سطح ملی نیز بیکاری است، ولی مشکلات مربوط به آموزش و تحصیل مشکل عمده نیست. چون آموزش و تعلیم در افغانستان رایگان است، رفتن به مکتب برای عموم مردم مسأله‌ای جدی نیست. اما برای هندوها و سیک‌ها مسأله فرق می‌کند، زیرا آنها از یک طرف مجبورند مضمون‌هایی را که با عقاید آنها منافات دارد، فرا بگیرند و از سوی دیگر در مکاتب مورد آزار و اذیت قرار می‌گیرند.

علاوه بر این مشکلات، یکی از نمایندگان هندوها و سیک‌ها در ولایت غزنی خاطرنشان کرد که هرچند دولت برخی از مکاتب را برای آنها اعمار کرده است، اما جوانان هندو و سیک این ولایت به دلیل ناامنی نمی‌توانند در این مکاتب درس بخوانند. ۱ در عین حال، با توجه به این واقعیت که تعداد اندکی از جوانان هندو و سیک به مکتب می‌روند، تعداد ناکافی دانش‌آموز نیز یکی از دلایل عدم فعالیت این مکاتب است. ۲

در کنار تمام مشکلات فوق، محتوای نصاب درسی مکاتب یکی از مشکلات اساسی شهروندان هندو و سیک به حساب می‌آید. روچی کمار طی یک مصاحبه با ما اظهار کرد که براساس گفت‌وگوهای وی با راول سینگ و دیگر شهروندان هندو و سیک در معبد، آنها یادآوری کرده‌اند که تاریخ هندوها و سیک‌ها در مکاتب تدریس نمی‌شود، مکاتب رویکرد کثرت‌گرایانه ندارند و تعداد بسیار کمی از افغان‌ها درباره تاریخ هندوها و سیک‌های افغانستان معلومات دارند. حتی کودکان خودشان درباره تاریخ خود چیزی نمی‌دانند؛ به همین دلیل، آنها نظام آموزشی افغانستان را ناقص می‌پندارند و برای کودکان خود در معابد خود مکاتب ویژه ایجاد کرده‌اند. ۳ از مواجه شدن کودکان هندو و سیک با زورگویی و آزار و اذیت در مکاتب نیز طی مصاحبه‌های اختصاصی ما به‌عنوان مشکلات عمده این جامعه یادآوری شد.

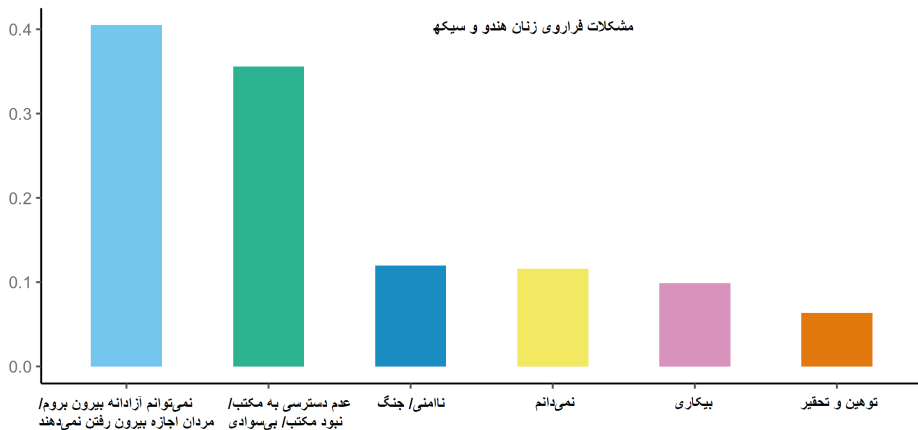
مشکلاتی را که زنان هندو و سیک با آنها دست به‌گریبان هستند، اندکی متفاوت از دیگران است. با استناد به پاسخ‌های این نظرسنجی، مشکلات عمده زنان هندو و سیک شامل عدم برخورداری از آزادی و نداشتن

۱. مصاحبه با دلپ سینگه غزنی: ۲۳ نومبر ۲۰۱۸.

۲. مصاحبه با روچی کمار، کابل: ۱ نومبر ۲۰۱۸.

۳. مصاحبه با روچی کمار، کابل: ۱ نومبر ۲۰۱۸.

اجازه بیرون رفتن از خانه (۴۰.۵٪)، عدم امکان رفتن به مکتب/نبود سهولت‌های آموزشی و تحصیلی (۳۵.۶٪) و ناامنی/جنگ (۱۲٪) می‌شود. محرومیت از آزادی گشت‌وگذار مشکلی است که زنان در سراسر افغانستان با آن مواجه‌اند، اما در میان هندوها و سیک‌ها این مشکل شدیدتر است. شاید یکی از دلایل آن محدودیت‌های خودانگیخته از سوی خود زنان هندو و سیک به دلیل ترس از آزار و اذیت باشد. مشکلات مربوط به دسترسی به آموزش، دومین مشکل عمده فراروی زنان افغانستان در سطح ملی است، در حالی که برای زنان هندو و سیک از عمده‌ترین مشکلات به شمار می‌رود. ۱.

1. The Asia Foundation, Afghanistan in 2018: A Survey of the Afghan People, San Francisco: The Asia Foundation, 2018: https://asiafoundation.org/wp-content/uploads/2018/12/2018_Afghanistan-Survey_fullReport-12.4.18.pdf

امنیت

پس از اینکه شاه امان‌الله خان اصلاحات نوگرایانه را در جریان زمام‌داری خود معرفی کرد، زندگی هندوها و سیک‌های افغانستان در جریان سلطنت ظاهر شاه (۷۳-۱۹۳۳) شاهد رونق نسبتاً خوبی بود. هنگام جدایی پاکستان از هندوستان در سال ۱۹۴۷ میلادی، هندوها و سیک‌های زیادی برای فرار از آزار و اذیت آنها از منطقه پوتوهار پاکستان امروزی، به افغانستان مهاجرت کردند؛ به همین دلیل، جمعیت هندوهای و سیک‌های افغانستان افزایش پیدا کرد. ۱۰ در جریان حکومت رژیم‌های داوود، ببرک کارمل و داکتر نجیب‌الله که طرفداران شوروی سابق بودند، نیز جمعیت هندوها و سیک‌های افغانستان شاهد افزایش بود. از آنجایی که رژیم‌های یادشده سکولار بودند، هندوها و سیک‌های افغانستان از آزادی‌های خود بهره‌مند بودند و در عرصه‌های تجارت و ادویه رشد کردند.

با تغییر چهره رقابت ایالات متحده امریکا و شوروی سابق، در دهه هشتاد میلادی امریکا و پاکستان از نیروهای مجاهدین که اکثراً برخاسته از قراء و قصبات افغانستان بودند و علیه شوروی سابق می‌جنگیدند، حمایت کردند. ایدئولوژی‌ای که پشت این جنگ بود، در تفسیر بنیادگرایانه از اسلام ریشه داشت؛ از همین رو، وقتی مجاهدین بر کابل هجوم آوردند، مثل هرافغان دیگر روزهای سیاه هندوها و سیک‌ها نیز آغاز شد. مطابق گزارشی که از سوی طلوع نیز به نشر رسیده، اوتار سینگه‌ب باشنده ولایت پکتیا و رییس شورای هندوهای افغانستان، گفته است که در جریان آن سال‌ها وی ۱۰ عضو خانواده خود را به شمول دو برادرش از دست داده است. «تبعیض علیه ما از سال ۱۹۹۲ آغاز شد؛ زمانی که مردم شروع کردند به انگشت‌نشان کردن مردمان دیگر به‌عنوان سیک، مسلمان، تاجیک، هزاره، ازبک.»^۲ در یک مقاله دیگر که تحت عنوان

1. Ballard, Roger. "The History and Current Situation of Afghanistan's Hindu and Sikhs Population." Center for Applied South Asian Studies, (2011).

2. TOLONews. "Nearly 99% of Hindus, Sikhs left Afghanistan in last three decades." Tolonews

«ما به افغانستان تعلق داریم» از سوی مجله فارین پالیسی به چاپ رسیده، این نقل قول آمده است: «قبل از سال ۱۹۹۲ همه چیز متفاوت بود. هندوها و سیک‌ها زندگی مملو از خوش‌بختی و برادری داشتند. اعضای جامعه ما صاحبان تجارت‌های مختلف بودند و تجارت و فعالیت‌های مالی در افغانستان شاهد حضور پررنگ هندوها و سیک‌ها بود. وقتی مجاهدین روی کار آمدند، جامعه ما آماج جرم‌های مختلفی گردید که از سوی افراد وابسته به مجاهدین صورت می‌گرفت.»

متعاقب آن، وقتی از سال ۱۹۹۲ الی ۱۹۹۴ میلادی طالبان کنترل افغانستان را در دست گرفتند، وضعیت امنیتی برای همه وخیم شد و این بنیادگراها که قدرت را در دست داشتند، به دلیل عدم مشروعیت رژیم‌شان گروه‌های دیگر جامعه را به بهانه عدم رعایت قوانین اسلامی مذمت می‌کردند و از خشونت به‌مثابه ابزاری برای ایجاد و تحکیم دولت اسلامی استفاده کردند که به قول خودشان با قوانین ناب شریعت اسلامی اداره می‌شد. ۱. اختطاف، اخاذی، سرقت و آزار و اذیت پیروان ادیان و مذاهب دیگر به‌صورت گسترده وجود داشت. طالبان از مردم درخواست کردند که از دکان‌های هندوها و سیک‌ها چیزی نخرند؛ تلاش کردند آنها را به گرویدن به اسلام مجبور کنند؛ و نهایتاً مردان هندو و سیک را مجبور کردند که تکه‌ای زردرنگ بر تن کنند و زنان‌شان باید به اجبار مثل زنان مسلمان روی خود را بیوشانند تا از دیگران تفکیک شوند. ۲. تهدیدهای امنیتی که شهروندان هندو و سیک افغانستان متحمل می‌شوند، بسی فراتر از تهدیدهایی است که سایر شهروندان این کشور روزمره از سوی طالبان و دیگر گروه‌های تروریستی متقبل می‌شوند. هندوها و سیک‌ها به خاطر تفاوت باورها و عقایدشان هدف تهدید قرار می‌گیرند، در حالی که برخورد و مواجهه آنها با مسلمانان افغانستان متفاوت بوده است. هندوها و سیک‌ها در جنگ‌ها و خون‌ریزی‌های قومی سهم نگرفتند و هیچ‌گاه از احزابی که رسالت و مسئولیت خود را دامن‌زدن به منازعات قومی و سمتی تعریف می‌کردند، حمایت نکرده‌اند. به قول ایشوار داس، «حتا وقتی جنگ میان کمونیست‌ها و مجاهدین در گرفت، من خودم این موضوع را به داکتر نجیب‌الله گفتم که ما تمایل به اشتراک در جنگ داخلی نداریم که در آن برادر کمر به کشتن برادر دیگر می‌بندد؛ باور ما این است که ما همه افغان هستیم.»^۳

در سال ۲۰۰۲، وقتی رژیم طالبان ساقط شده بود، همه باور داشتند که روزهای طلایی دهه هفتاد میلادی دوباره در افغانستان زنده خواهد شد و رشد و رفاه اقتصادی، آزادی‌های شهروندی و امنیت بر خواهد

Website, 20 June, 2016. Accessed on November 10, 2018. <https://www.tolonews.com/afghanistan/nearly-99-hindus-sikhs-left-afghanistan-last-three-decades>

1. Emadi, Hafizullah, "Minorities and marginality: pertinacity of Hindus and Sikhs in a repressive environment in Afghanistan." Nationalities Papers 42 (2014): p-308.

2. Emadi, Hafizullah, "Minorities and marginality: pertinacity of Hindus and Sikhs in a repressive environment in Afghanistan." Nationalities Papers 42 (2014): p-316.

۳. مصاحبه با ایشوار داس، فرانکفورت: ۱۰ نومبر ۲۰۱۸.

گشت. از همین رو، بسیاری از شهروندان کشور که در جریان حکومت‌های مجاهدین و طالبان افغانستان را ترک گفته بودند، دوباره به کشور بازگشتند. اما جامعه جهانی و حکومت افغانستان در مکلفیت اخلاقی خود برای دفاع و حمایت از حقوق اقلیت‌های و گروه‌های تحت ستم کوتاهی کردند. ۱. طبق گزارش حامد شالیزی، گزارش‌گر رویترز، «در یک روز روشن در مرکز شهر کابل، جگتار سینگه لغمانی در دکان عطاری خود نشسته بود که ناگهان مردی از راه رسید، چاقویی را به نشانه تهدید به سمت وی نشانه گرفت و از او خواست به دین اسلام تغییر عقیده بدهد، وگرنه، گلویش بریده خواهد شد. آن روز زندگی جگتار سینگه را دکان‌داران دیگر و عابریان نجات دادند.»^۲

در دو دهه اخیر، شهروندان هندو و سیک افغانستان که از مهاجرت در پاکستان و هندوستان به کشورشان بازگشته‌اند، در تصرف زمین‌ها و خانه‌های خود با مشکل مواجه بوده‌اند. این شهروندان، به دلیل واهمه از انتقام‌گیری افراد قدرتمندی که زمین و خانه‌های آنها را غصب کرده بودند، نتوانستند علیه آنها اقامه دعوی حقوقی کنند. حتی اکنون هم شهروندان هندو و سیک با نفرت مواجه‌اند و نمی‌توانند مراسم سوزاندن اجساد مردگان خود را مطابق آیین اعتقادی خود برگزار کنند؛ زیرا اماکن اختصاص یافته به این مراسم غصب شده و مردمان دیگر هم به شیوه‌های مختلف، از جمله سنگ‌اندازی به مراسم، سعی می‌کنند جلو اجرای مراسم آنها را بگیرند. درخواست‌های آنها به آدرس حکومت برای تأمین مکان‌های بدیل برای اجرای این مراسم، متواتر از سوی حکومت مورد اغماض و چشم‌پوشی واقع شده است. ۳. این معضل هنوز پابرجاست، هرچند دولت افغانستان برای آنها یک تعداد ماشین را خریداری کرده بود، ولی تا هنگام وفات راول سینگه این ماشین‌ها به بهره‌برداری سپرده نشده بود.^۴

در ماه جولای سال ۲۰۱۸ میلادی، تقریباً تمام افرادی که در رهبری جامعه هندو و سیک افغانستان قرار داشتند، در یک حمله انتحاری در جلال‌آباد کشته شدند. ۵. با کشته شدن ۱۹ نفر از جمعیت ۷۰۰ نفری این جامعه، آنها اعتماد خود به دولت و جامعه را به کلی از دست داده‌اند. جامعه آنها گرفتار تبعیض، فقر و عدم مصونیت است. حتی پس از هزاران سال زندگی در این خطه، آنها بیگانه پنداشته می‌شوند و دولت برای بهبود

۱. همان منبع.

2. Shalizi, Hamid. "Afghanistan's dwindling Sikh, Hindu communities flee new abuses." Reuters, June 22, 2016. Accessed 23 Nov. 2018. <https://www.reuters.com/article/us-afghanistan-minority-idUSKCN0z82SL>

3. Emadi, Hafizullah, "Minorities and marginality: pertinacity of Hindus and Sikhs in a repressive environment in Afghanistan." Nationalities Papers 42 (2014): p-318.

۴. مصاحبه با روچی کمار، کابل: ۱ نومبر ۲۰۱۸.

5. Gazi, Zabihullah and Mashal, Mujib. "Sikhs and Hindus bear brunt of latest Afghanistan Suicide attack", The New York Times, July 2018. Accessed on December 20, 2018. <https://www.nytimes.com/2018/07/01/world/asia/afghanistan-school-attack-nangarhar.html>

وضعیت زندگی آنها اقدامی بسنده نکرده است. در این نظرسنجی، ما پرسش‌های مختلفی را درباره امنیت و مصونیت آنها مطرح کرده‌ایم که مصونیت فردی، مصونیت ملکیت‌های آنها، جرم و خشونت، اعتماد آنها به دستگاه امنیتی و دستگاه عدلی و قضایی و وضعیت امنیتی کشور به صورت عموم را شامل می‌شود.

ترس از عدم مصونیت فردی

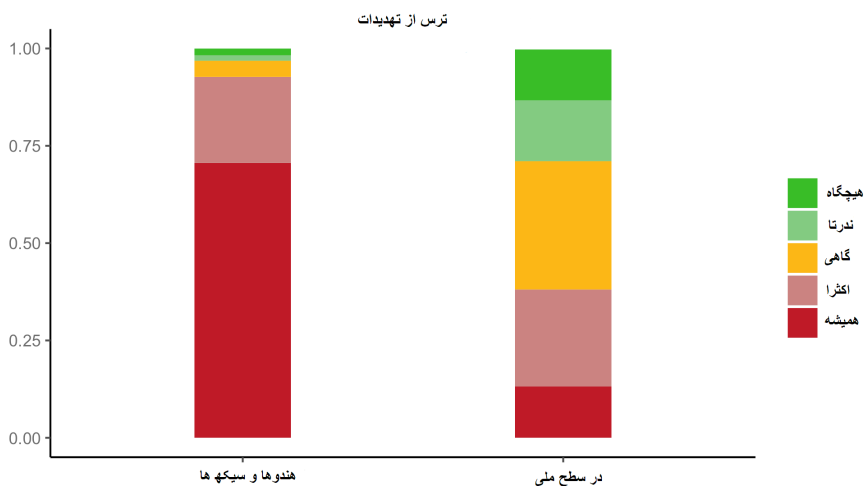
پرسش‌های کلیدی

پ۷: این روزها، شما چقدر نسبت به امنیت و مصونیت شخصی خود و امنیت و مصونیت اعضای خانواده خود نگرانی دارید؟ همیشه، اکثراً، بعضی اوقات، به ندرت یا هیچ وقت؟

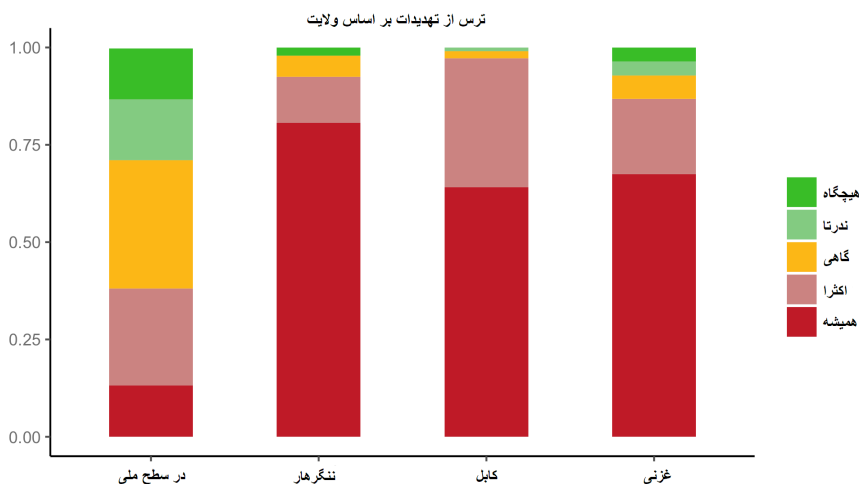
پ۸: لطفاً واکنش خود را در برابر کارها یا گروه‌های ذیل با من در میان بگذارید. لطفاً به من بگویید که شما در صورت مواجه شدن با این موارد، هیچ نمی‌ترسید؟ کمی می‌ترسید؟ یا بسیار می‌ترسید؟ (الف) رأی‌دهی در انتخابات ملی یا ولایتی؛ (ب) اشتراک در یک تظاهرات مسالمت‌آمیز؛ (پ) نامزدی برای احراز یک مقام دولتی؛ (ت) مواجه شدن با پولیس ملی افغانستان؛ (ث) مواجه شدن با اردوی ملی افغانستان؛ (ج) سفر از یک نقطه به نقطه دیگر کشور؛ (چ) مواجه شدن با نیروهای خارجی (نیروهای غربی)؛ (ح) مواجه شدن با طالبان؛ (خ) مواجه شدن با داعش.

هرچند هندوها و سیک‌ها در شهرهای کلان زندگی می‌کنند، اما تقریباً تمام پاسخ‌دهندگان (۹۶.۸٪) اظهار کردند که همیشه، اکثراً یا گاهی نسبت به مصونیت شخصی و مصونیت اعضای خانواده خود در بیم به سر می‌برند. اگر با سایر شهروندان مقایسه کنیم، مطابق نظرسنجی مردم افغانستان که در سال ۲۰۱۸ از سوی بنیاد آسیا به چاپ رسیده است، ۷۱.۱٪ شهروندان افغانستان به صورت عموم همیشه، اکثراً یا گاهی از مصونیت خود یا اعضای خانواده خود واهمه دارند. لازم به یادآوری است که اکثر پاسخ‌دهندگان هندو و سیک (۷۰.۵٪) همیشه در سایه ترس زندگی می‌کنند و در مقایسه با سایر شهروندان که همیشه در ترس از مصونیت خود یا اعضای فامیل خود زندگی می‌کنند (۱۳.۲٪)، بسیار بیشتر است.^۱

1. The Asia Foundation, Afghanistan in 2018: A Survey of the Afghan People, San Francisco: The Asia Foundation, 2018: https://asiafoundation.org/wp-content/uploads/2018/12/2018_Afghanistan-Survey_fullReport-12.4.18.pdf

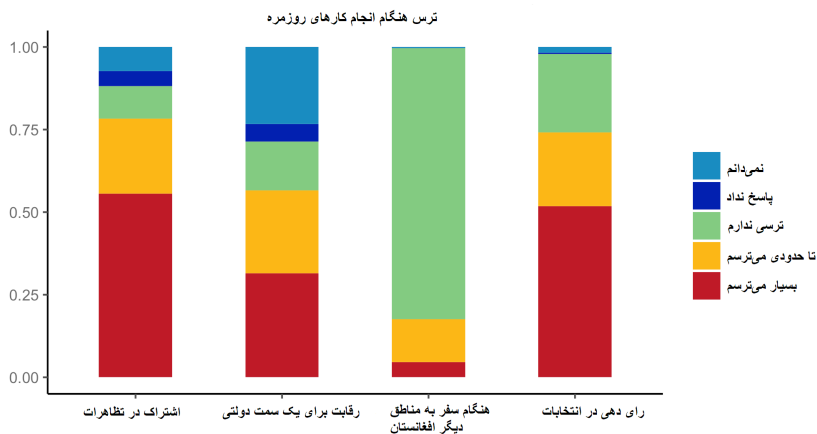

اگر بر پایه ولایت پاسخ‌ها را دسته‌بندی کنیم، هندوها و سیک‌های ساکن ننگرهار درباره مصونیت خود یا اعضای خانواده خود بیشتر اظهار بیم کرده‌اند (۸۰.۶٪)، به تعقیب آن ساکنان غزنی (۶۷.۵٪) و سپس کابل (۶۴.۲٪). اگر اکثراً یا برخی اوقات را نیز حساب کنیم، تمام پاسخ‌دهندگان ما در شهر کابل (۹۹.۱٪) نسبت به مصونیت خود یا اعضای خانواده خود هراس دارند. در ضمن، اکثر پاسخ‌دهندگان در ولایت‌های ننگرهار (۹۷.۸٪) و غزنی (۹۰.۶٪) نیز به همین شدت اظهار ترس کرده‌اند.

علاوه بر پرسش فوق، از پاسخ‌دهندگان پرسش‌هایی درباره برداشت آنها از اشتراک و سهم‌گیری آنها در فعالیت‌های مختلف نظیر رأی‌دهی در انتخابات، اشتراک در یک تظاهرات مسالمت‌آمیز، نامزدی برای یک سمت دولتی و سفر به دیگر نقاط افغانستان نیز پرسیده شد. پاسخ‌دهندگان بیشتر میزان ترس را از اشتراک در تظاهرات مسالمت‌آمیز و اشتراک در رأی‌دهی اظهار کردند و کمترین میزان ترس را از سفر به سایر مناطق کشور. بیش از نصف پاسخ‌دهندگان (۵۵.۶٪) گفتند که آنها از اشتراک در یک تظاهرات مسالمت‌آمیز بسیار بیم‌ناک هستند که در مقایسه با سایر شهروندان کشور (۳۲٪) بالاتر است. حدود نیمی از پاسخ‌دهندگان (۵۱.۷٪) اظهار داشتند که از اشتراک در رأی‌دهی بسیار می‌ترسند که بازهم در مقایسه با سایر شهروندان کشور (۱۹.۲٪) بالاتر است.

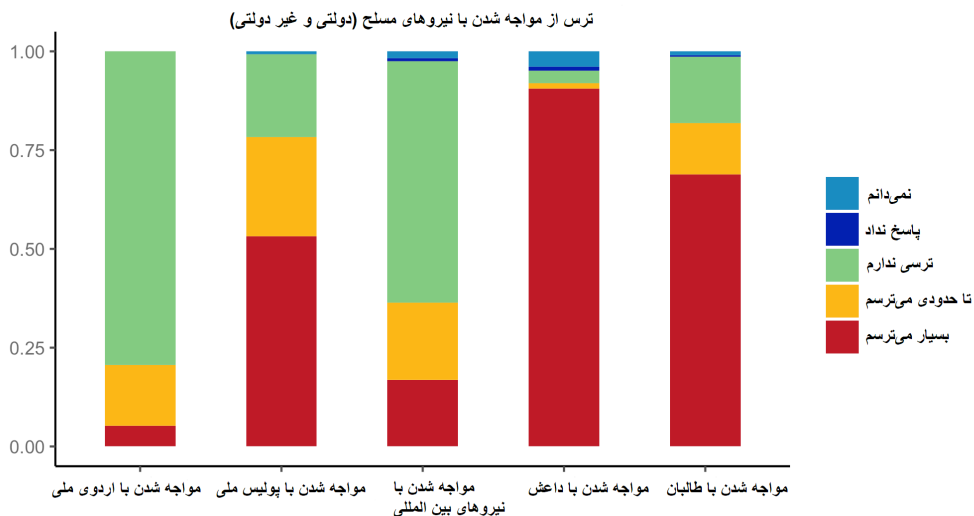
حدود یک سوم پاسخ‌دهندگان (۳۱.۴٪) از رقابت برای احراز یک سمت دولتی اظهار ترس نمودند که با میزان ترس در میان سایر شهروندان (۳۱.۴٪) مشابه است. جالب اینکه تنها ۴.۶٪ شهروندان هندو و سیک از سفر به دیگر نقاط کشور بسیار می‌ترسند (۱۳٪ کمی می‌ترسند). در سطح ملی، ۳۵.۶٪ شهروندان از سفر به سایر نقاط کشور اظهار ترس زیاد کرده‌اند (۴۴.۱٪ گفته‌اند که کمی می‌ترسند). برای توضیح دلیل اینکه چرا شهروندان هندو و سیک افغانستان از سفر به سایر نقاط کشور کمتر می‌ترسند، پژوهش بیشتر لازم است. یک توضیح منطقی شاید این باشد که برای شهروندان هندو و سیک، سفر کردن به سایر نقاط کشور ممکن است به معنای سفر کردن به کابل، نگرهار و غزنی باشد که جاده‌های منتهی به آنها برای مسافرت مصون است. این موضوع از سوی نریندر سینگ، نخستین نامزد به نمایندگی از هندوها و سیک‌ها در پارلمان افغانستان، نیز ابراز شده بود.^۱

۱. مصاحبه با نریندر سینگه کابل: ۲۸ اکتوبر ۲۰۱۸.

از شهروندان هندو و سیک درباره ترس‌شان از روبه‌رو شدن با پولیس ملی، اردوی ملی، نیروهای بین‌المللی، طالبان و داعش نیز پرسیدیم. پاسخ‌دهندگان بیشتر میزان ترس را از روبه‌رو شدن با داعش اظهار کردند. ۹۰۶٪ آنها ابراز کردند که از مواجه شدن با داعش بسیار می‌ترسند. ترس از روبه‌رو شدن با داعش در میان سایر شهروندان کشور نیز در بالاترین حد است (۸۳.۳٪). بیش از دو سوم پاسخ‌دهندگان (۶۸.۹٪) همچنان اظهار داشتند که از روبه‌رو شدن با طالبان بسیار می‌ترسند و جالب اینکه در مقایسه با ۷۵.۳٪ سایر شهروندان که گفته‌اند از مواجه شدن با طالبان بسیار می‌ترسند، اندکی پایین‌تر است. بیش از نصف پاسخ‌دهندگان (۵۳.۱٪) نیز گفتند که از روبه‌رو شدن با پولیس ملی افغانستان بسیار می‌ترسند که در مقایسه با ۱۴.۵٪ سایر شهروندان که از روبه‌رو شدن با پولیس ملی اظهار ترس بسیار کرده‌اند، به مراتب بالاتر است. علاوه بر آن، تعداد پاسخ‌دهندگانی که از روبه‌رو شدن با نیروهای بین‌المللی (۱۶.۸٪) و اردوی ملی (۵.۲٪) اظهار ترس زیاد کردند، به مراتب در مقایسه با سایر شهروندان پایین‌تر است (به ترتیب ۳۷.۳٪ و ۱۲.۵٪).

میزان ترس بیشتر از روبه‌رو شدن با پولیس ملی و میزان ترس کمتر از روبه‌رو شدن با طالبان در میان هندوها و سیک‌ها، یافته‌های خلاف توقع است و می‌تواند نشان‌دهنده تجربه‌های متفاوت این گروه‌های اجتماعی در قیاس با سایر شهروندان کشور باشد. به صورت مشخص، این یافته نشان‌دهنده تجربه ناگوار هندوها و سیک‌ها از روبه‌رو شدن با پولیس ملی در شهرها می‌باشد که محل سکونت این گروه اجتماعی است.

جرم و خشونت

پرسش‌های کلیدی

پ۹: من چند جمله را درباره مصونیت شما و اعضای خانواده شما می‌خوانم. لطفاً بگویید که شما این موارد را تجربه کرده‌اید یا خیر. (الف) آیا شما یا عضوی از خانواده شما در ۱۲ ماه گذشته مورد تهدید مرگ یا تهدید دیگر قرار گرفته‌اید؟ (ب) آیا شما یا عضوی از خانواده شما در جریان ۱۲ ماه گذشته مجروح شده یا مورد ضرب‌وشتم قرار گرفته‌اید؟ (پ) آیا شما یا عضوی از خانواده شما در جریان ۱۲ ماه گذشته اختطاف شده است؟ (ت) آیا در جریان ۱۲ ماه گذشته، شما ملکیت خود را از دست داده‌اید یا مجبور به فروش ملکیت خود شده‌اید؟

پ۱۰: (اگر پاسخ به پرسش ۹ بلی است) لطفاً بگویید مسئولیت آن به دوش چه کسی است؟

پ۱۱: آیا شما از زمان سقوط طالبان و شروع حکومت کرزی جایداد یا زمین خود را از دست داده‌اید یا مجبور به فروش آن شده‌اید؟

پ۱۲: (اگر پاسخ پرسش ۱۱ بلی است) چه نوع ملکیت؟ (الف) زمین؛ (ب) خانه؛ (پ) دکان؛ (ت) دیگر موارد.

پ۱۳: (اگر پاسخ پرسش ۱۲ بلی است) لطفاً بگویید چه کسی ملکیت شما را غصب کرده یا از سوی چه کسی مجبور به فروش آن شده‌اید؟

پ۱۴: (اگر پاسخ پرسش ۱۲ بلی است) لطفاً بگویید در کجا ملکیت شما غصب شده یا مجبور به فروش آن شده‌اید؟

پ۱۵: من چند جمله را درباره مصونیت اجتماع شما برای تان می‌خوانم، لطفاً با بلی و نخیر جواب بدهید. (الف) آیا کسی اماکن عبادت شما را مورد حمله قرار داده است؟ (ب) آیا کسی هیچ‌گاه مکان تدفین اموات شما را مورد حمله قرار داده است؟ (پ) در سال‌های گذشته، آیا گاهی مجبور شده‌اید اماکن عبادت خود را بسته کنید؟

پ۱۶: (اگر پاسخ پ۱۵ بلی است) لطفاً بگویید از سوی چه کسی؟

پ۱۷: (اگر پاسخ پ۱۵ بلی است) لطفاً بگویید کجا؟

پ۱۸: اگر شما قربانی خشونت یا عمل جرمی شوید، چقدر اعتماد دارید که نهادهای تطبیق قانون در دولت طرف جرم را مورد پیگرد قرار خواهد داد؟

این باور به صورت گسترده وجود دارد که هندوها و سیک‌ها قربانی غصب زمین و سایر جرایم بوده است، به خصوص در دهه ۱۹۹۰ میلادی. در جریان این نظرسنجی، پرسش‌های ما درباره جرایم مختلف با هندوها و سیک‌های کشور در میان گذاشته شده است.

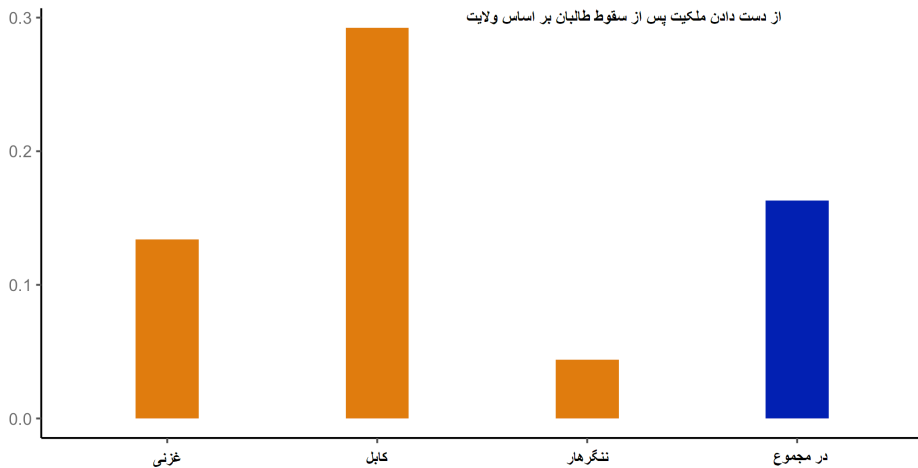
وقتی پرسیده شد که کسی آنها یا اعضای خانواده آنها را تهدید به قتل کرده است یا خیر، ۱۶.۱٪ پاسخ‌دهندگان پاسخ مثبت دادند. وقتی از عاملان این تهدیدها پرسیدیم، اغلب آنها گفتند نمی‌دانند (۲۳.۳٪) یا هم گفتند از سوی افراد ناشناس (۱۸.۶٪) چنین تهدید را دریافت کرده‌اند. وقتی درباره زخمی شدن و ضرب و شتم از آنها پرسیده شد، ۱۸.۳٪ پاسخ مثبت دادند و عوامل آنرا طالبان (۳۰.۴٪)، نمی‌دانم (۱۵.۲٪) و حمله جلال‌آباد (۱۳٪) ذکر کردند. تعداد کمی هم گفتند که خودشان یا اعضای خانواده‌شان اختطاف شده‌اند و این مورد بیشتر در کابل بوده است (از ۱۶ مورد، ۱۴ پاسخ‌دهنده اختطاف را گزارش داده‌اند).

اگر داده‌ها را بر پایه ولایت دسته‌بندی کنیم، بیشترین مورد اختطاف در کابل و بیشترین مورد ضرب و شتم در ولایت غزنی گزارش شده است.

این باور به صورت گسترده وجود دارد که هندوها و سیک‌ها قربانی غضب زمین شده‌اند. در این نظرسنجی نیز ما از پاسخ‌دهندگان پرسیدیم که از زمان سقوط رژیم طالبان و آغاز حکومت کرزی چنین اتفاقی برای آنها رخ داده یا خیر. به صورت کلی ۱۶.۲٪ پاسخ‌دهندگان پاسخ مثبت دادند؛ ۲۹.۲٪ در کابل، ۱۳.۴٪ در غزنی و ۴.۴٪ در ننگرهار. غضب زمین هندوها و سیک‌ها برای نخستین بار در دوره حکومت مجاهدین شروع شد و تا هنوز ادامه یافته است. ۱

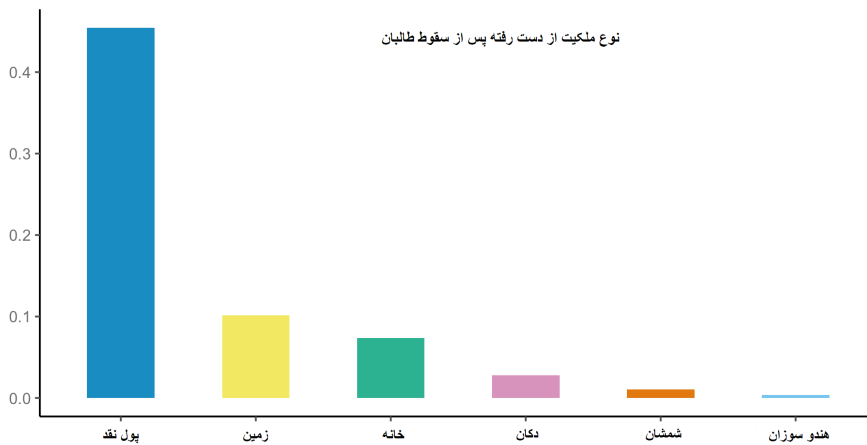

۱. مصاحبه با بصیر حمیدی، کابل: ۹۲ نومبر ۸۱۰۲.

عام‌ترین نوع ملکیت که غصب شده یا به اجبار به فروش رسیده زمین (۱۰.۱٪) و خانه (۷.۳٪) است. پاسخ‌دهندگان از مافیا و فرماندهان محلی (۴۱.۴٪) و مردم محل (۱۷.۲٪) به‌عنوان عاملان غصب یا فروش اجباری این ملکیت‌ها نام بردند. به‌صورت مشابه، پاسخ‌دهندگان مافیا و فرماندهان محلی (۳۳.۳٪) را به‌عنوان عاملان غصب یا فروش اجباری خانه نیز متهم کردند؛ اما تعداد اندکی از دولت به‌عنوان عامل این کار یاد کردند و این مورد فقط در کابل ثبت شده است.

جامعه هندوها و سیک‌ها قضایای بی‌شماری را برای اعاده ملکیت‌های غصب‌شده خود به محاکم ثبت کرده‌اند و حتا در مواردی به‌صورت مستقیم به رییس‌جمهور درباره این مسأله نامه نوشته‌اند. ۱ در ولایت‌های مختلف جنگ‌سالاران و فرماندهان محلی زمین و خانه آنها را غصب کرده یا ملکیت‌های مربوط به معابد و درمسال‌های آنها را قبضه کرده‌اند. ۲ در دهه ۱۹۸۰ میلادی هندوها و سیک‌ها در سراسر کشور پراکنده بودند، اما در جریان حکومت مجاهدین و طالبان وقتی بسیاری از آنها کشور را ترک گفتند، دیگران به دلایل امنیتی به شهرهای کلان پناهنده شدند و ملکیت‌ها و جایزاد‌های آنها از سوی مردم محل غصب شد. در حال حاضر، بسیاری از هندوها و سیک‌ها در درمسال‌ها زندگی می‌کنند. ۳

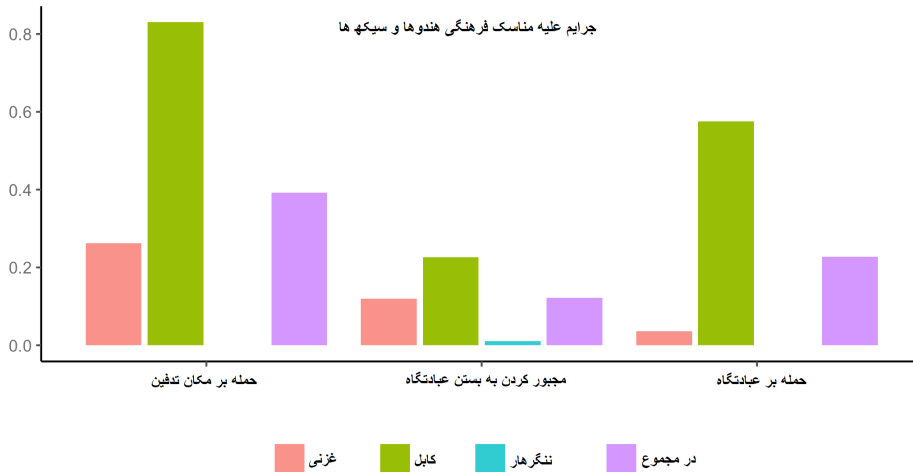
در جریان نظرسنجی ما این مسأله را به‌عنوان یک مشکل جدی فراروی این جامعه شناسایی کردیم و دریافتیم که دولت افغانستان برنامه‌ای مشخص برای حفظ ملکیت‌ها و اماکن مذهبی آنها ندارد.

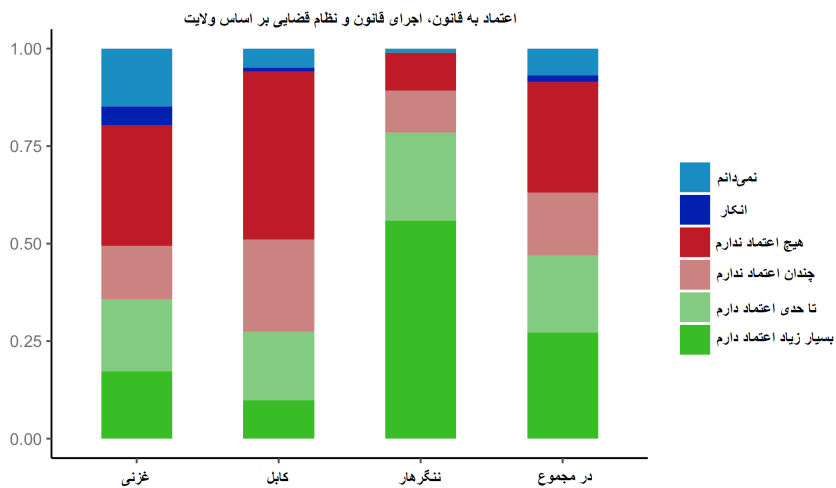
۱. مصاحبه با روچی کمار، کابل: ۱ نومبر ۲۰۱۲.
۲. مصاحبه با دلپ سینگ غزنی: ۳۲ نومبر ۲۰۱۲.
۳. مصاحبه با نریندر سینگ، کابل: ۸۲ اکتوبر ۲۰۱۲.

در رابطه به جرایم علیه سنت‌ها و رسوم هندوها و سیک‌ها، از آنها پرسیدیم که آیا اماکن عبادت و تدفین آنها مورد حمله قرار گرفته یا آنها مجبور شده‌اند که این اماکن را به دلیل تهدید بسته کنند؟ به صورت کلی، ۳۹٪ پاسخ‌دهندگان گفتند که اماکن تدفین آنها مورد حمله قرار گرفته است. بیشترین این حملات در ولایت کابل رخ داده (۸۳٪) و تعداد کمتر هم در ولایت غزنی (۲۵.۹٪)؛ اما در ولایت ننگرهای هیچ حمله‌ای گزارش نشده است.

علاوه بر آن، ۲۲.۶٪ پاسخ‌دهندگان گفتند که محل عبادت آنها مورد حمله قرار گرفته و ۱۲.۲٪ آنها گفتند که در گذشته مجبور شده‌اند محل عبادت خود را بسته کنند. بیشترین موارد حمله بر عبادت‌گاه یا بستن عبادت‌گاه در کابل گزارش شده است (به ترتیب ۵۷.۵٪ و ۲۲.۶٪)، سپس در ولایت غزنی (به ترتیب ۳.۵٪ و ۱۱.۸٪). پاسخ‌دهندگان در ولایت ننگرهار از هیچ حمله‌ای بر عبادت‌گاه خود یاد نکردند.

در نهایت، از پاسخ‌دهندگان پرسیدیم که آنها به نهادهای تطبیق قوانین دولت و دستگاه عدلی و قضایی تا چه حد اعتماد دارند که در صورت قربانی واقع شدن آنها در یک قضیه جرمی، عاملان را مجازات کند؟ حدود نیمی از پاسخ‌دهندگان (۴۷٪) گفتند که بسیار و یا تا حدودی اعتماد دارند. میزان اعتماد آن در ننگرهار به بالاترین حد (۷۸.۵٪) بود و سپس در غزنی (۳۵.۸٪) و کابل (۲۷.۵٪). از قرینه این پاسخ با پاسخ میزان جرایم درمی‌یابیم که میزان اعتماد پاسخ‌دهندگان به نهادهای تطبیق قانون و دستگاه عدلی و قضایی با میزان تجربه جرایم رابطه معکوس دارد؛ زیرا در کابل بیشترین میزان جرایم علیه هندوها و سیک‌ها گزارش شده بود.

مشارکت سیاسی

جامعه هندو و سیک افغانستان مراحل مختلف مشارکت سیاسی را پشت سر گذاشته‌اند. در دوران حکومت امیر حبیب‌الله خان (۱۹۰۱-۱۹) تبعیض علیه آنها بیداد می‌کرد. هندوها و سیک‌ها مجبور بودند تکه‌ای زردرنگ را که نشان هویت آنها به‌عنوان غیرمسلمانان بود، بر تن کنند، مجبور بودند به موجب باور و عقیده خود جزیه بپردازند و مجبور بودند مراسم و شئون دینی خود را در حویلی‌های خود به‌صورت محدود برگزار کنند. ۱. به‌عنوان تشویقیه برای تغییر عقیده آنها، امیر حبیب‌الله برای آن عده از هندوها و سیک‌هایی که به دین اسلام می‌گرویدند، مبلغی پول و سرپناه مهیا می‌کرد. ۲. حکومت امان‌الله (۱۹۲۹-۱۹۱۹) برای این جامعه دوره طلایی بود؛ چون نه‌تنها آنها توانستند در تجارت و اقتصاد کشور سهم فعال بگیرند، بلکه به آنها در سیاست و تصمیم‌گیری نیز سهم داده می‌شد و صدای آنها شنیده می‌شد. امان‌الله بردگی هزاره‌ها و جزیه بر غیرمسلمانان را ملغاً اعلام کرد. هندوها و سیک‌ها دیگر مجبور نبودند نشان هویت بر تن کنند. در ضمن، آنها توانستند شامل مکاتب ملکی و نظامی شوند و در نتیجه، آنها بخش فعال و مهمی از جامعه شدند. ۳. غلام‌محمد غبار در کتابش (۱۹۹۵) می‌نگارد که به موجب سیاست‌های شمول‌گرایانه دولت، هندوها و سیک‌ها توانستند در شوراهای ولایتی قندهار، غزنی و جلال‌آباد و نیز در انجمن آموزشی کابل نماینده داشته باشند. ۴.

اندکی پیش‌تر از آن، در دروان حکومت شیرعلی (۱۸۶۶-۱۸۶۶ و ۱۸۷۹-۱۸۶۹) یک هندو به رتبه نظامی

1. Emadi, Hafizullah, "Minorities and marginality: pertinacity of Hindus and Sikhs in a repressive environment in Afghanistan." Nationalities Papers 42 (2014): p-312.

۲. همان منبع.

۳. همان منبع.

۴. غبار، میرغلام‌محمد، ۱۳۷۴، افغانستان در میسر تاریخ، جلد اول، تهران: انتشارات جمهوری. ص ۷۹۴.

مارشال رسیده بود و در حکومت عبدالرحمان و جانشینان او هندوها و سیک‌ها در نیروهای پولیس کابل و قندهار خدمت می‌کردند. ۱. امان‌الله یک سیک‌تبار را به نام نرنجان داس به وزارت مالیه گماشته بود و داس عضو هیأت افغان در پیمان صلح راولپندی با دولت بریتانیا نیز بود که به تاریخ ۸ اگست ۱۹۱۹ میلادی منعقد گردید. ۲. ایشوار داس تعدادی از تفرری‌های مهم دیگر را نیز یادآوری می‌کند و نقش هندوها و سیک‌ها را در دفاع و حمایت از حکومت امان‌الله، به‌خصوص نقش آنها را در سرکوب شورش خوست با تهیهٔ سرپناه و غذا برای عساکر دولت، برجسته می‌سازد.

اما با افزایش تنش‌ها میان هندوها و مسلمانان در هندوستان در دههٔ ۱۹۲۰ میلادی و سقوط حکومت امان‌الله در نتیجهٔ یک شورش بنیادگرایانه در سال ۱۹۲۹، عصر مشارکت سیاسی گسترده و صدای رسای هندوها و سیک‌ها در سیاست و تصمیم‌گیری نیز به فرجام رسید. ۳. پس از آن، هیچ بهبودی در وضعیت زندگی آنها پدید نیامد؛ هرچند در جریان حکومت کمونیست‌ها می‌توانستند اندکی نفس راحت بکشند. در جریان حکومت مجاهدین و طالبان، نه‌تنها مشارکت سیاسی هندوها و سیک‌های افغانستان به صفر رسید، بلکه علیه آنها تبعیض گسترده نیز اعمال می‌شد و بسیاری از آنها مجبور به فرار از افغانستان شدند.

پس از سقوط رژیم طالبان، با وجود کورسوی امید برای مشارکت بهتر آنها در حکومت‌های مردم‌سالار، وضعیت دردناک هندوها و سیک‌ها به فراموشی سپرده شده است. طوری که شایگان و عمار نیز اشاره می‌کنند، مادهٔ ۶۲ قانون اساسی کشور مشارکت سیاسی غیرمسلمانان را محدود می‌کند و صراحت تحلیف به نام خداوند از سوی رییس‌جمهوری، معاونان رییس‌جمهور، وزراء و قضات استرته‌محکمه نیز به‌نحوی در مشارکت سیاسی آنها نقش محدودکننده بازی می‌کند. ۴. حامد کرزی، رییس‌جمهور پیشین افغانستان، یک هندو را به‌عنوان مشاور اقتصادی خود برگزیده بود و در جریان حکومت وی عضوی از جامعهٔ سیک افغانستان نیز در مشرانو جرگه از آنها نمایندگی می‌کرد. ۵. در سال ۲۰۱۴ میلادی، شام لال باته‌جی که یک هندوتبار

1. Foschini, Fabrizio, "The Other Fold of the Turban: Afghanistan's Hindus and Sikhs," Afghanistan Analysts Network, September 23, 2013, <https://www.afghanistan-analysts.org/the-other-fold-of-the-turban-afghanistans-hindus-and-sikhs/>

2. Dass, Ishar. O Dukhtar-e Diwan, Bibi Rado Jan. Kabulnath, December 2007. Accessed December 29, 2018. http://kabulnath.de/Salae_Doum/Shoumar-e-45/Ischer%20Dass_BebiRadoJan.html

۳. همان منبع.

4. Shayegan, Ehsan and Ammaar, Yahya. "Ignored Identities: The Status of Hindus and Sikhs in Afghanistan's Legal System," Porsesh Research and Studies Organization, (page 6), 19 November 2016, <http://www.porseshresearch.org/porseshv2/wp-content/uploads/2016/11/Ignored-Identities-Status-ofHindus-and-Sikhs-in-Afghanistans-Legal-System.pdf>, date accessed 29 December 2018.

5. US Department of State 'International Religious Freedom Report for 2013,' Afghanistan,

بود، در سمت نماینده ویژه و سفیر افغانستان به کانادا گماشته شد. ۱. تلاش‌های اخیر برای حفظ یک کرسی در ولسی جرگه برای نماینده این جامعه توجه دولت و جامعه افغانستان را به این اقلیت‌های دینی جلب کرده است. ۲. اما علی‌رغم یک کرسی در ولسی جرگه، هندوها و سیک‌ها در بخش خدمات ملکی، اردو و پولیس ملی کشور سهمی ندارند.

(Section II), 28 July 2014. <http://www.state.gov/j/drl/rls/irf/religiousfreedom/index.htm?year=2013&dclid=222323>, date accessed 29 December 2018

1. British and Irish Agencies Afghanistan Group, Monthly Report: Afghanistan in May 2014. available at [ecoi.net http://www.ecoi.net/file_upload/1226_1401785592_afghanistan-20in-20may-202014.pdf](http://www.ecoi.net/file_upload/1226_1401785592_afghanistan-20in-20may-202014.pdf), date accessed 29 December 201

2. Foschini, Fabrizio, "The Other Fold of the Turban: Afghanistan's Hindus and Sikhs," Afghanistan Analysts Network, September 23, 2013, <https://www.afghanistan-analysts.org/the-other-fold-of-the-turban-afghanistans-hindus-and-sikhs/>

انتخابات

پرسش‌های کلیدی

پ ۲۰: در کدام یک از انتخابات‌های گذشته رأی داده‌اید؟ (الف) انتخابات ریاست‌جمهوری ۱۳۸۳؛ (ب) انتخابات پارلمانی ۱۳۸۴؛ (پ) انتخابات ریاست‌جمهوری ۱۳۸۸؛ (ت) انتخابات پارلمانی ۱۳۸۹؛ (ث) انتخابات ریاست‌جمهوری ۱۳۹۳ — دور اول؛ (ج) انتخابات ریاست‌جمهوری ۱۳۹۳ — دور دوم.

پ ۲۱: (اگر پاسخ پ ۲۰ نخیر باشد) چرا رأی ندادید؟

پ ۲۲: آیا می‌خواهید در انتخابات آینده رأی بدهید؟

پ ۲۳: (اگر پاسخ پ ۲۲ بلی است) بزرگ‌ترین انگیزه شما برای رأی دادن چیست؟

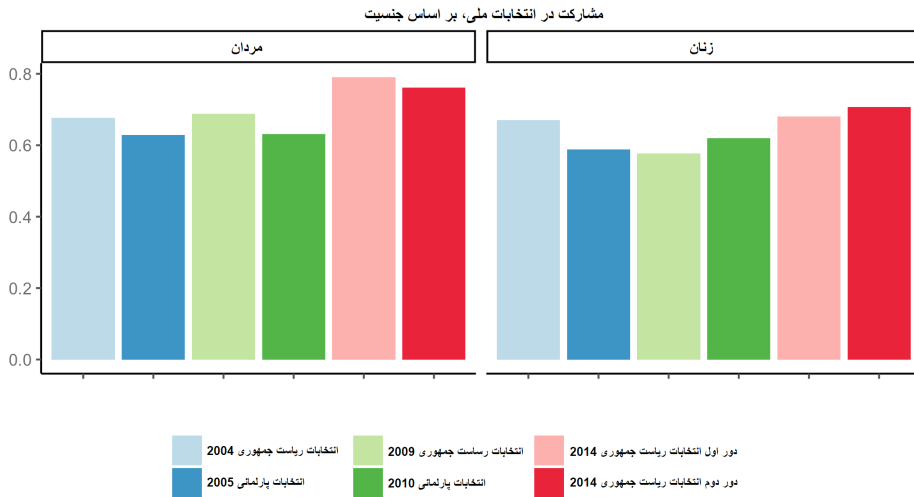
پ ۲۴: (اگر پاسخ پ ۲۲ نخیر است) چرا نمی‌خواهید رأی بدهید؟

برای بسیاری از شهروندان افغانستان، انتخابات ریاست‌جمهوری ۱۳۸۳ نخستین تجربه رأی‌دهی بود که میلیون‌ها افغان در آن اشتراک کردند. پس از آن، دو انتخابات ریاست‌جمهوری و سه انتخابات پارلمانی در افغانستان برگزار شده است. در انتخابات‌های اخیر اتهامات تقلب و تأخیر در برگزاری به‌موقع نیز وجود داشته است. علاوه بر آن، عناصر مخالف دولت نیز انتخابات‌ها را هدف قرار داده‌اند که در مواردی باعث تلف شدن جان نامزدها و رأی‌دهندگان شده است. مطابق نظرسنجی مردم افغانستان که از سوی بنیاد آسیا در سال ۲۰۱۸ منتشر شده است، ناامنی و تقلب عمده‌ترین دلایل دلسردی افغان‌ها از اشتراک در انتخابات عنوان شده است.^۱

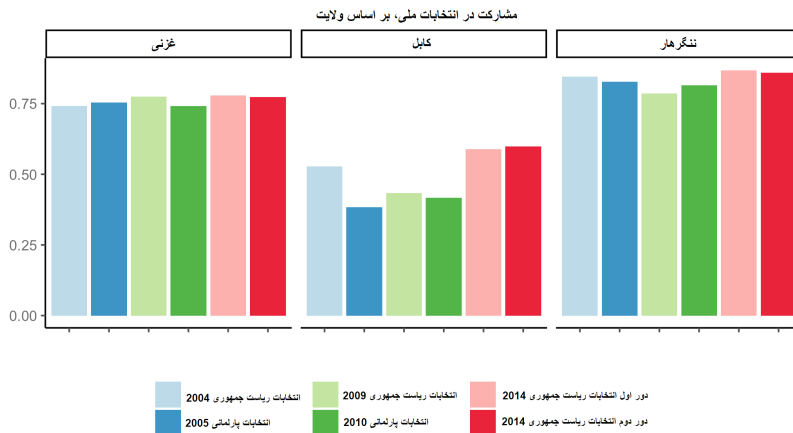
در این نظرسنجی از شهروندان هندو و سیک پرسیدیم که از انتخابات ریاست‌جمهوری سال ۱۳۸۳ تا دور

1. The Asia Foundation, Afghanistan in 2018: A Survey of the Afghan People, San Francisco: The Asia Foundation, 2018: https://asiafoundation.org/wp-content/uploads/2018/12/2018_Afghanistan-Survey_fullReport-12.4.18.pdf

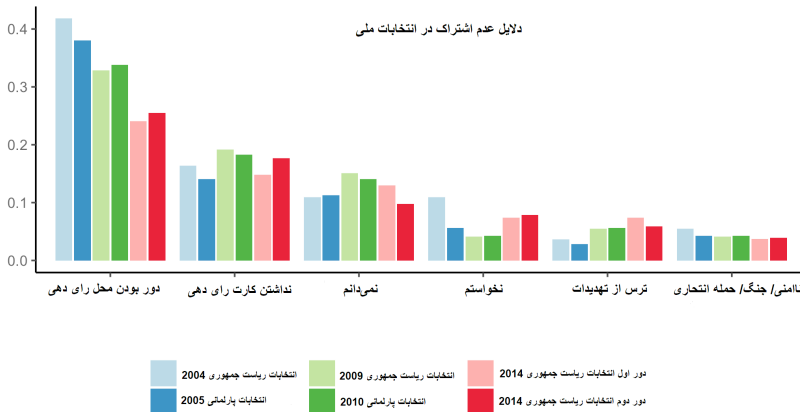
دوم انتخابات ریاست‌جمهوری سال ۱۳۹۳ در انتخابات‌ها اشتراک کرده‌اند یا خیر. یافته‌های این نظرسنجی نشان می‌دهد که بیش از نصف اشخاص واجد شرایط هندوها و سیک‌ها رأی خود را استعمال کرده‌اند. مشارکت در انتخابات در میان مردان تا حدودی بیشتر از زنان بوده است و به‌صورت کلی ۷۶.۲٪ مردان و ۷۰.۷٪ زنان پاسخ‌دهنده که واجد شرایط رأی‌دهی بوده‌اند، رأی خود را در دور دوم انتخابات ریاست‌جمهوری سال ۱۳۹۳ استعمال کرده‌اند.

اگر پاسخ‌ها را براساس ولایت بررسی کنیم، بیشترین تعداد پاسخ‌دهندگان در ولایت ننگرهار (۸۵.۹٪) رأی خود را در دور دوم انتخابات ریاست‌جمهوری ۱۳۹۳ استعمال کرده‌اند. در عین حال، مطابق یافته‌های این نظرسنجی، در ولایت غزنی ۷۶.۱٪ پاسخ‌دهندگان و در ولایت کابل ۵۹.۸٪ پاسخ‌دهندگان در همان انتخابات از رأی خود کار گرفته‌اند. پاسخ‌دهندگان در ولایت کابل در تمام انتخابات‌های گذشته نسبت به دیگر ولایات میزان اشتراک‌شان کمتر بوده است.

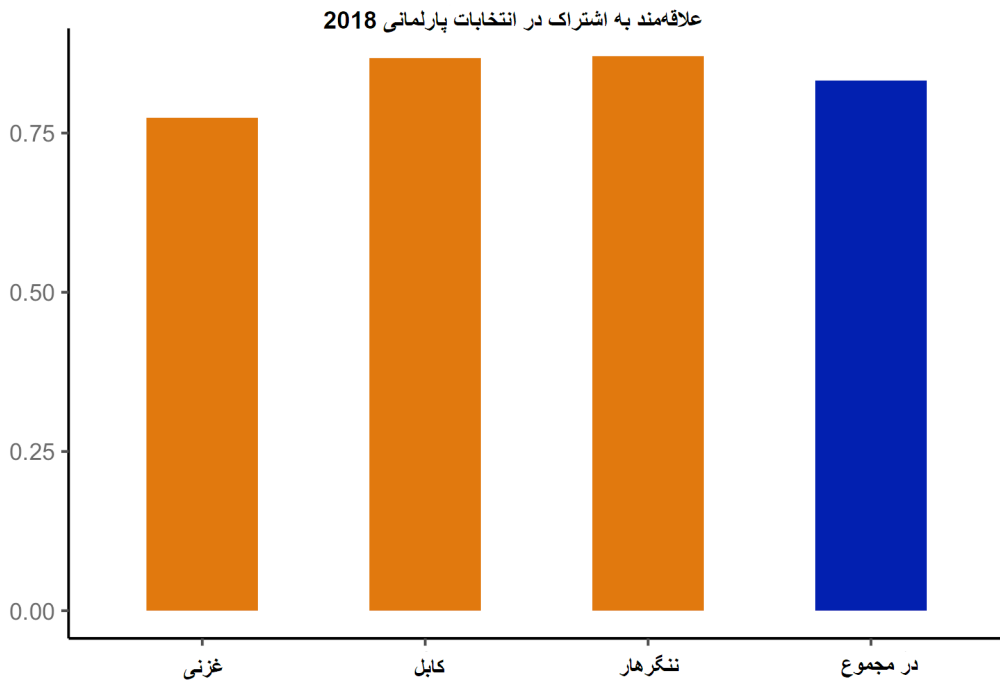

از پاسخ‌دهندگانی که واجد شرایط رأی‌دهی بوده‌اند ولی رأی خود را استعمال نکرده بوده‌اند، دلیل امتناع‌شان را پرسیدیم. آنها دلایل مختلف داشتند که به ترتیب از این قرار است: حضور نداشتیم، کارت رأی‌دهی نداشتیم، علاقه نداشتیم، می‌ترسیدم، امنیت تأمین نبود. تقلب که عمده‌ترین دلیل عدم اشتراک سایر شهروندان در انتخابات پنداشته می‌شود، از سوی پاسخ‌دهندگان این نظرسنجی هیچ ذکر نشد. علاوه بر آن، در قیاس با سایر شهروندان، هندوها و سیک‌ها مشکلات امنیتی و ترس را کمتر به‌عنوان دلیل امتناع خود مطرح کردند.

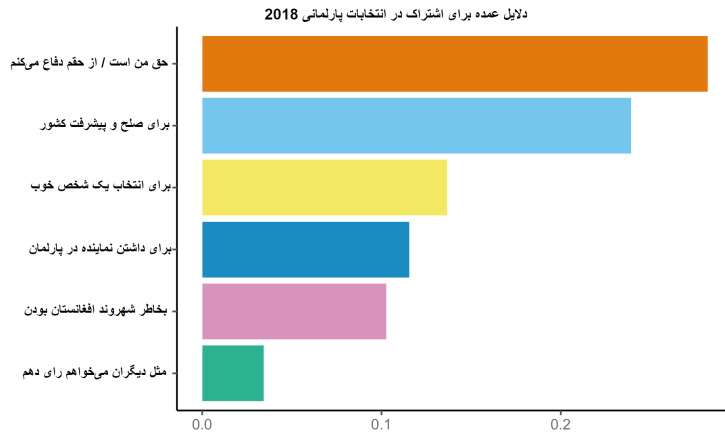
هنگامی که کارهای میدانی این نظرسنجی را انجام می‌دادیم، انتخابات پارلمانی ۱۳۹۷ برگزار نشده بود. از پاسخ‌دهندگان پرسیدیم که به اشتراک در انتخابات پیش‌رو تمایل دارند یا نه. به‌صورت کلی، ۸۲.۹٪

پاسخ‌دهندگان گفتند که تصمیم دارند در این انتخابات رأی خود را استعمال کنند؛ اما واقعیت این است که این میزان به مراتب پایین‌تر است. برخلاف میزان اشتراک در انتخابات‌های گذشته، پاسخ‌دهندگان در ولایت کابل (۸۶.۸٪) نسبت به پاسخ‌دهندگان غزنی (۷۶.۵٪) تمایل بیشتر به اشتراک در انتخابات آینده نشان دادند و میزان تمایل به اشتراک در انتخابات در کابل و ننگرهار (۸۷.۱٪) تقریباً یکسان بود. در مقایسه با میزان تمایل در میان زنان (۷۷.۴٪)، تمایل به اشتراک در انتخابات آینده در میان مردان (۸۸.۸٪) بیشتر بود. ممکن است یکی از دلایل میزان بلند تمایل به اشتراک در انتخابات در میان پاسخ‌دهندگان ولایت کابل این باشد که نامزد هندوها و سیک‌ها در انتخابات پارلمانی (نریندر سینگهه) پس از حمله بر هندوها و سیک‌ها در ننگرهار، به کابل کوچ کرد.

از ۸۲.۹٪ کسانی که به ما گفتند تمایل دارند در انتخابات پارلمانی ۱۳۹۷ اشتراک کنند، انگیزه اشتراک‌شان را پرسیدیم. اکثریت آنها دو پاسخ را به ما دادند: حق‌شان است که رأی بدهند (۲۸.۲٪) و برای صلح و پیشرفت کشور رأی می‌دهند (۲۳.۹٪). سه پاسخ دیگر که کمتر ذکر شد، اینها بودند: برای انتخاب یک

شخص شایسته به پارلمان (۱۳.۷٪)، برای داشتن نماینده در پارلمان (۱۱.۵٪) و برای اینکه افغان هستم (۱۰.۳٪). از میان ۱۱.۳٪ کسانی که گفتند تصمیم به اشتراک در انتخابات آینده را ندارند، عدم حضور، نداشتن کارت رأی‌دهی، عدم علاقه، نداشتن تذکره و ناامنی را به‌عنوان دلایل امتناع خود نام بردند.

روابط با دولت

پرسش‌های کلیدی

پ۲۵: به نظر شما، شما یا کسی مثل شما چقدر تأثیرگذاری در تصمیم‌گیری‌های حکومت محلی دارد؟ بسیار، تا حدودی، اندکی یا هیچ؟

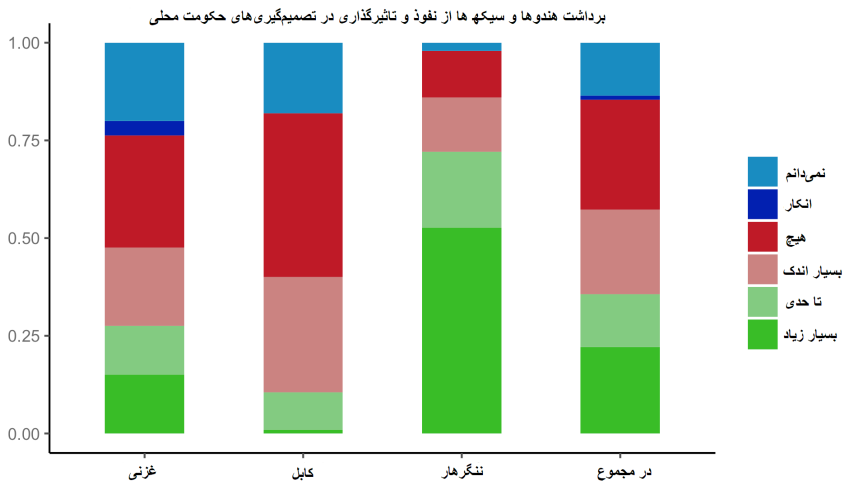
پ۲۶: آیا عضوی از خانواده شما در دولت کار می‌کند؟

پ۲۷: (اگر پاسخ پ۲۶ بلی است) در کدام ارگان دولتی کار می‌کند؟

براساس نظرسنجی مردم افغانستان که در سال ۲۰۱۸ از سوی بنیاد آسیا به چاپ رسیده است، در سطح ملی ۵۲.۹٪ شهروندان کشور باور دارند که بر تصمیم‌گیری‌های حکومت محلی نفوذ و تأثیرگذاری دارند. ۱ طوری که انتظار می‌رود، تعداد هندوها و سیک‌ها که باور دارند بر تصمیم‌گیری‌های حکومت محلی نفوذ و تأثیرگذاری دارند، به مراتب کمتر است. به صورت کلی، ۳۴.۸٪ پاسخ‌دهندگان گفتند که می‌توانند بر

1. The Asia Foundation, Afghanistan in 2018: A Survey of the Afghan People, San Francisco: The Asia Foundation, 2018: https://asiafoundation.org/wp-content/uploads/2018/12/2018_Afghanistan-Survey_fullReport-12.4.18.pdf

تصمیم‌گیری‌های حکومت محلی بسیار یا تا حدودی تأثیر بگذارند. جالب است که این برداشت در میان پاسخ‌دهندگان ولایت کابل (۱۰.۴٪) به مراتب نسبت به ولایت غزنی (۲۵.۹٪) و ولایت ننگرهار (۷۲٪) پایین است. هم‌چنان، در مقایسه به پاسخ‌دهندگان زن، پاسخ‌دهندگان مرد بیشتر باور دارند که می‌توانند بر تصمیم‌گیری‌های حکومت محلی تأثیرگذار باشند (مردان ۴۴.۸٪ و زنان ۲۴.۱٪). با در نظر داشت اینکه زنان بیشتر در خانه محصور و محدود هستند، این نتیجه خلاف انتظار نیست.

به نظر می‌رسد میان برداشت پاسخ‌دهندگان درباره تأثیرگذاری بر تصمیم‌گیری‌های حکومت محلی و تمایل آنها به اشتراک در انتخابات رابطه‌ای وجود دارد؛ یعنی کسانی که باور دارند بر تصمیم‌گیری‌های حکومت محلی تأثیرگذاری بیشتر دارند، بیشتر تمایل به رأی‌دهی نشان می‌دهند. مضافاً، افرادی که از خانواده‌های ثروتمندتر هستند، بیشتر باور دارند که می‌توانند بر تصمیم‌گیری‌های حکومت محلی تأثیر بگذارند. تنها هشت پاسخ‌دهنده به ما گفتند که اعضای خانواده آنها در دولت کار می‌کنند. اکثریت پاسخ‌دهندگان در بخش خصوصی و تجارت‌های کوچک مصروف‌اند. فصل بعدی که به بررسی وضعیت اقتصادی این جامعه اختصاص یافته، با تفصیل بیشتر به مشارکت و سهم‌گیری هندوها و سیک‌ها در بازار کار کشور می‌پردازد.

وضعیت اقتصادی

در ولایت کابل وقتی کسی دربارهٔ هندوها و سیک‌ها صحبت کند، اولین تصویری که به ذهن مخاطب نقش می‌بندد، دکان‌های عطاری و دوای گیاهی است. جامعهٔ هندوها و سیک‌های افغانستان به اندازه‌ای که قبل از جنگ‌ها ثروتمند بودند، حالا به‌لحاظ اقتصادی در وضعیت خوبی قرار ندارند و اکثراً برای گذراندن معیشت خود به روزمزدی، دکان‌های کوچک عطاری و دوای گیاهی، طب سنتی و لباس‌فروشی متکی‌اند. در گذشته اما چنین نبود. در سال ۱۹۱۹، امان‌الله نرنجان داس، یک سیک‌تبار را به سمت وزارت مالیه گماشت. ۱ در دوران حکومت شاه امان‌الله، آنها در ایجاد نظام معارف افغانستان سهم عمده داشتند، زیرا تحصیل کرده بودند. بعداً آنها تجارت میان کابل و کشورهای همسایه را در کنترل خود داشتند. همان‌گونه که فوشینی نیز تأیید می‌کند، اکثر هندوها و سیک‌های افغانستان در گذشته در فعالیتهای شهری نظیر تجارت و کارمندان صاحب مهارت اشتراک می‌ورزیدند. «بسیاری از آنها قرضه می‌دادند و طبیب بودند که در شهرها و دهات افغانستان به‌صورت سیار خدمات طبابت سنتی ارائه می‌کردند(این کار تا همین اواخر، حداقل در کابل، دامه داشت و سیک‌ها دواهای سنتی و گیاهی را از هندوستان وارد می‌کردند و دواخانه و دکان‌های عطاری داشتند)»^۲.

در دوران حکومت کمونیستی، هرچند هندوها و سیک‌ها از آزادی برخوردار بودند، ولی سیاست‌های سرکوب‌گرانه اجتماعی-اقتصادی و اصلاحات سیاسی حزب دموکراتیک خلق افغانستان موجب فرار طبقه

1. Dass, Ischwar, O Dukhtar-e Diwan, Bibi Rado Jan. Kabulnath, December 2007. Accessed December 29, 2018. http://kابلnath.de/Salae_Doum/Shoumar-e-45/Ischer%20Dass_BebiRadoJan.html

2. Foschini, Fabrizio, "The Other Fold of the Turban: Afghanistan's Hindus and Sikhs," Afghanistan Analysts Network, September 23, 2013, <https://www.afghanistan-analysts.org/the-other-fold-of-the-turban-afghanistans-hindus-and-sikhs/>

اشراف و ثروتمند از افغانستان شد که هندوها و سیک‌ها را هم شامل می‌شد. ۱. وقتی مجاهدین و طالبان روی کار آمدند، مثل بسیاری از افغان‌ها اعضای بیشتر این جامعه نیز از بیم آزار و اذیت و ازدست‌دادن جان و مال خود، کشور را ترک کردند. در دورهٔ پساطالبان، هرچند قانون صراحت دارد که تمام اتباع افغانستان از فرصت‌های برابر در فعالیت‌های اقتصادی و دسترسی به آموزش برخوردارند، اما به سبب آزار و اذیت مستمر آنها در مکاتب، کودکان آنها از مکتب باز ماندند. این محرومیت از نظام آموزشی، باعث شد که آنها از حکومت، وظیفه و فعالیت‌های اقتصادی نیز باز بمانند. گزارش بین‌المللی آزادی‌های مذهبی در سال ۲۰۱۵ نشان می‌دهد که هندوها و سیک‌های افغانستان دسترسی مناسب به بازار کار و وظیفه‌های دولتی ندارند، به همین سبب آنها راه مهاجرت را در پیش می‌گیرند. ۲. حتی از میلیاردها دالر پول کمک‌شده به افغانستان، جامعهٔ هندوها و سیک‌ها سهمی نبردند.

وضعیت اقتصادی خانوار

پرسش‌های کلیدی

پ ۲۸: کدام یک از جمله‌های ذیل وضعیت مالی و معیشتی خانوادهٔ شما را توضیح داده می‌تواند؟ (الف) ما در تهیهٔ مواد غذایی اولیه مشکل داریم؛ (ب) ما در تهیهٔ مواد غذایی مشکل نداریم، ولی در خریداری لباس نو و پرداخت وجوهات اجتماعی خود مشکل داریم؛ (پ) ما در تهیهٔ مواد غذایی اولیه، خرید لباس نو و پرداخت وجوهات اجتماعی خود مشکل نداریم، اما اجناس ضروری دیگر مثل تلویزیون و یخچال خریده نمی‌توانیم؛ (ت) ما در تهیه و خریداری مواد غذایی، لباس نو، پرداخت وجوهات اجتماعی و خرید وسایل ضروری مثل تلویزیون و یخچال مشکل نداریم؛ (ث) ما می‌توانیم هر چیزی را که خواسته باشیم، خریداری کنیم.

پ ۲۹: منابع اصلی درآمد خانوادهٔ شما چیست؟

پ ۳۳: آیا روزمزدی یکی از منابع درآمد خانوادهٔ شماست؟

پ ۳۴: (اگر پاسخ پ ۳۳ بلی است) درآمد روزمزدی در مقایسه به دیگر منابع درآمد خانوادهٔ شما چقدر مهم است؟

پ ۳۵: آیا معاش و وظیفه یکی از منابع درآمد خانوادهٔ شماست؟

1. Emadi, Hafizullah, "Minorities and marginality: pertinacity of Hindus and Sikhs in a repressive environment in Afghanistan." Nationalities Papers 42 (2014): p-314.
2. US Department of State, "International Religious Freedom Report for 2015, Afghanistan", (Executive summary), 10 August 2016, <http://www.state.gov/j/drl/rls/irf/religiousfreedom/index.htm?year=2015&dclid=256299>, date accessed 6 January 2017.

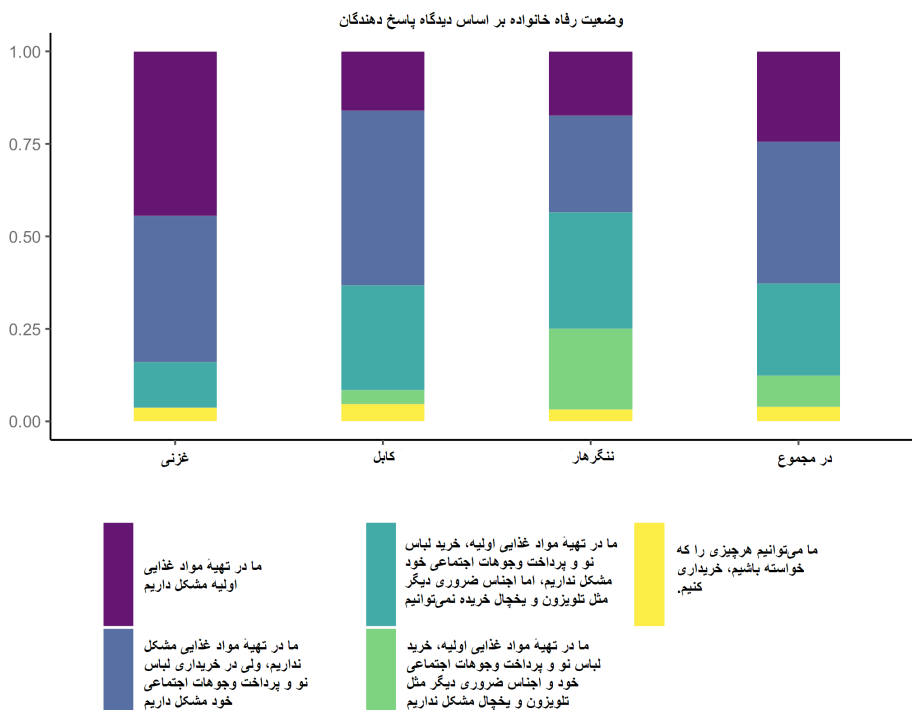
پ۳۶: (اگر پاسخ پ۳۵ بلی است) درآمد حاصل از معاش در مقایسه به دیگر منابع درآمد خانواده شما چقدر مهم است؟

براساس بررسی شرایط زندگی در افغانستان در سال ۲۰۱۶-۲۰۱۷ میلادی، اداره احصائیه مرکزی افغانستان گزارش داده بود که ۵۴.۵٪ افغان‌ها زیر خط فقر زندگی می‌کنند. این گزارش نشان می‌دهد که نرخ فقر در سطح ملی رو به افزایش است. وضعیت نامناسب اقتصاد کشور و رشد سرسام‌آور جمعیتی از دلایل عمده افزایش میزان فقر در کشور پنداشته می‌شود.

به صورت کلی، وضعیت اقتصادی هندوها و سیک‌های افغانستان در مقایسه با سایر شهروندان متفاوت است. اکثریت هندوها و سیک‌های افغانستان در شهرها زندگی می‌کنند که دسترسی به خدمات عمومی بهتر است. اما در مقایسه با دیگر شهروندان این کشور، آنها در عرصه دسترسی به آموزش و ورود به بازار کار محدودیت‌های بیشتر دارند. به همین دلیل، اکثریت هندوها و سیک‌ها در تجارت‌های کوچک و دکان‌های خرد مصروف کارند؛ کاری که میراثی است.

جهت بررسی و فهم وضعیت معیشتی و اقتصادی خانوارهای هندو و سیک، در این نظرسنجی از پاسخ‌دهندگان خواسته شد جمله‌ای را که با وضعیت آنها مطابقت دارد، انتخاب کنند. یک چهارم پاسخ‌دهندگان (۲۴.۵٪) گفتند که در تهیه مواد غذایی اولیه مشکل دارند. بیش از یک سوم پاسخ‌دهندگان (۳۸.۳٪) گفتند که در تهیه مواد غذایی مشکل ندارند، ولی در خریداری لباس نو و پرداخت وجوهات اجتماعی خود مشکل دارند. یک چهارم پاسخ‌دهندگان (۲۴.۸٪) گفتند که در تهیه مواد غذایی اولیه، خرید لباس نو و پرداخت وجوهات اجتماعی خود مشکل ندارند، اما وسایل ضروری دیگر مثل تلویزیون و یخچال خریده نمی‌توانند. پاسخ‌دهندگان ولایت غزنی، ولایتی که دو ماه قبل از انجام این نظرسنجی در محاصره طالبان درآمده بود، در مقایسه با دیگران وضعیت معیشتی خود را بدتر تشریح کردند. پاسخ‌دهندگان ننگرهار، ولایتی که در آن یکی از رهبران و نامزد پارلمانی سیک‌ها ترور شد، در مقایسه به دو ولایت دیگر وضعیت زندگی خود را بهتر توضیح دادند.

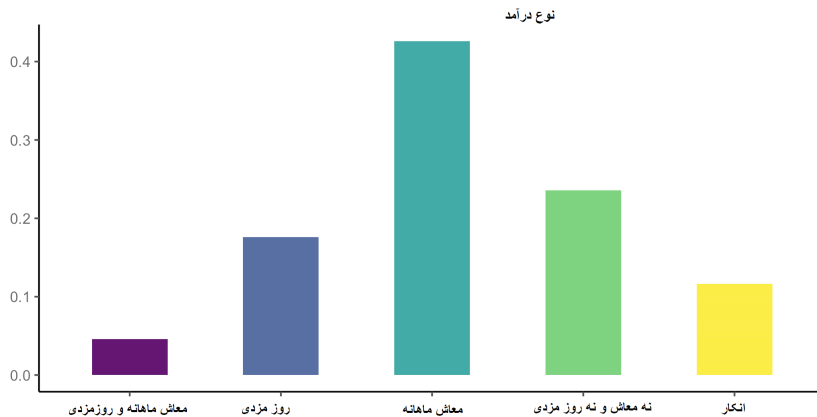
1. Central Statistics Organization, "AFGHANISTAN LIVING CONDITIONS SURVEY 2016-2017", Afghanistan: Kabul, [http://cso.gov.af/Content/files/Surveys/ALCS/Final%20English%20ALCS%20Highlight\(1\).pdf](http://cso.gov.af/Content/files/Surveys/ALCS/Final%20English%20ALCS%20Highlight(1).pdf) (page 2)

تقریباً تمام پاسخ‌دهندگان (۸۹.۷٪) گفتند که یا دکان دارند یا هم در یک دکان کار می‌کنند. این دکان‌ها، شامل دکان‌های عطاری نیز می‌شود. کار روی جاده و سایر انواع وظیفه نیز نام برده شد، اما بسیار کم. وقتی درباره نوع درآمد به شمول روزمزدی و معاش پرسیدیم، تعداد بیشتر پاسخ‌دهندگان (۴۷.۲٪) گفتند که بر معاش متکی‌اند تا به روزمزدی (۲۲.۲٪). تعداد کمی از پاسخ‌دهندگان (۴.۶٪) هم گفتند که هر دو نوع عاید منبع درآمد خانواده آنها را تشکیل می‌دهد. درباره اهمیت هر منبع درآمد باید بگوییم که پاسخ‌دهندگان هر دو منبع را مهم می‌پنداشتند. شایان ذکر است که دیگر انواع منبع درآمد نظیر کرایه جایداد در این نظرسنجی گنجانده نشده است.

در بازار کار که تبعیض علیه آنها به صورت گسترده وجود دارد، هندوها و سیک‌ها اغلب به سمت تجارت‌های کوچک رانده شده‌اند. داده‌های ما نشان می‌دهد که اکثر هندوها و سیک‌ها دکان‌های عطاری دارند که به تجارت‌های کوچک تعلق می‌گیرد. از سوی دیگر، یافته الگوی همگن مشاغل را نشان می‌دهد که در گذشته وجود نداشته است. در گذشته، هندوها و سیک‌ها مثل سایر افغان‌ها تجارت‌های متنوع داشتند. به طور مثال، داکتر بال مکنداس، یکی از ورزیده‌ترین داکترهای شهر کابل بود. هندوها و سیک‌ها هم‌چنان در بانک‌ها،

بخش‌های مالی، نظامی و تجارتي مشغول فعالیت بودند. ۱

مشارکت در بازار کار

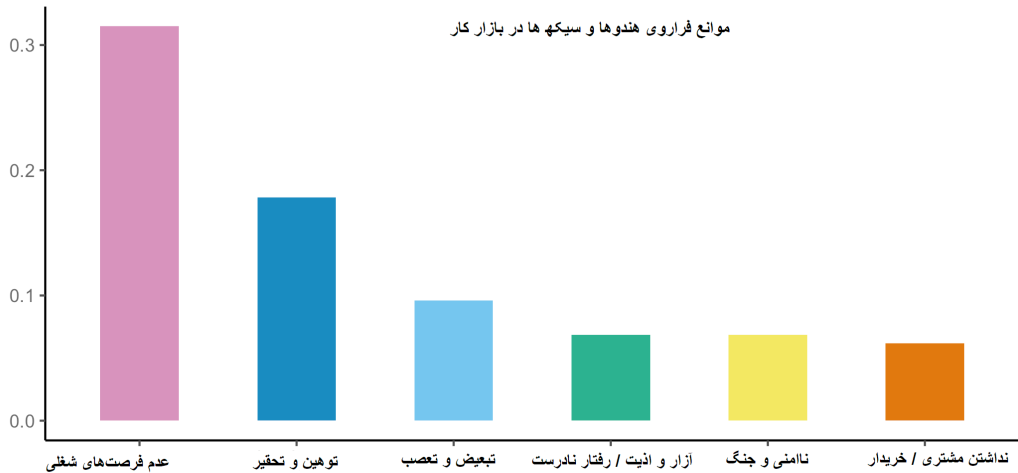
پرسش‌های کلیدی

پ ۳۰: چه موانعی فراوری هندوها و سیک‌ها در بازار کار وجود دارد؟

پ ۳۱: آیا هیچ زنی از خانواده شما بیرون از خانه کار می‌کند؟

پ ۳۲: موانع عمده که زنان شما را از کارکردن بیرون از خانه باز می‌دارد، چیست؟

این پندار نزد همه وجود دارد که هندوها و سیک‌های افغانستان در مقایسه با سایر شهروندان با موانع بیشتر در بازار کار مواجه‌اند. در این نظرسنجی از پاسخ‌دهندگان درباره موانع پرسیدیم. در صدر این موانع بیکاری و نبود فرصت‌های شغلی (۳۱.۵٪) قرار دارد و به تعقیب آن انواع سوءرفتار نظیر تحقیر از سوی دیگر هموطنان (۱۷.۸٪)، تعصب و تبعیض (۹.۶٪) و آزار و اذیت (۶.۸٪). تعدادی از پاسخ‌دهندگان (۵.۶٪) نیز یادآوری کردند که مشتریان از آنها چیزی نمی‌خرند.

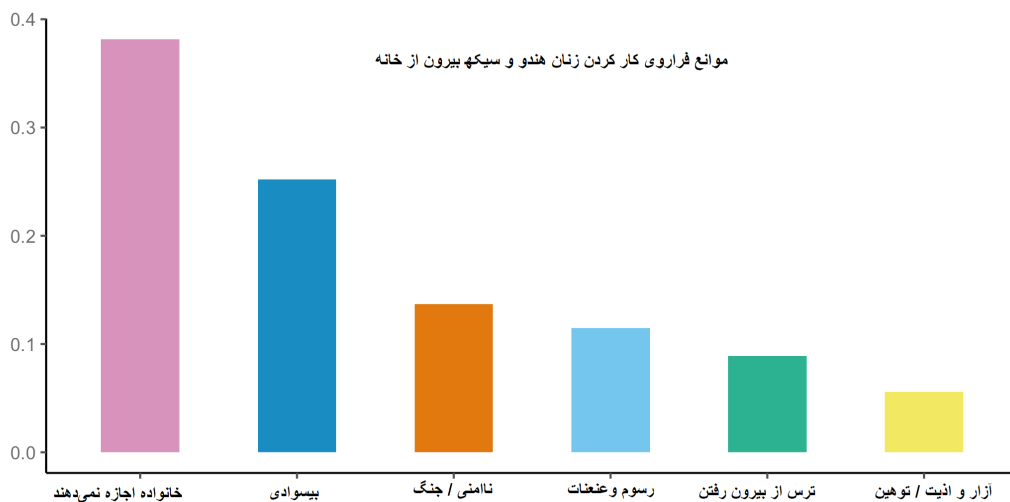

از مجموع ۲۸۶ پاسخ‌دهنده، تنها یک تن گفت که زنی از خانواده وی بیرون از خانه کار می‌کند. در مقایسه با ۱۹٪ مشارکت زنان در نیروی کار که در نظرسنجی مردم افغانستان در سال ۲۰۱۸ آمده است، ۱ این رقم تقریباً قابل نظر است. بیکاری فراگیر و مشکلات عدیده دیگر در بازار کار می‌تواند دلیلی باشد مبنی بر اینکه چرا زنان هندو و سیک بیرون از خانه کار نمی‌کنند. پاسخ‌دهندگان درباره مانع عمده فراروی کار زنان خانواده آنها بیرون از خانه این موارد را یادآوری کردند: اجازه ندارند (۳۸.۱٪)، بی‌سوادند (۲۵.۲٪)، امنیت خوب نیست (۱۳.۷٪) و رسوم آنها مانع می‌شود (۱۱.۵٪). جالب است که دو مورد اول را بیشتر زنان برجسته کردند، در حالی که دو مورد آخر بیشتر از سوی مردان یادآوری گردید.

نریندر سینگ، نماینده هندوها و سیک‌ها اضافه کرد که دولت افغانستان از آنها خواسته بود تا زنان شایسته را جهت کار به دولت معرفی کنند، اما آنها به دلیل بی‌سوادی گسترده، فقدان مهارت‌های لازم و نبود مصونیت اجتماعی نتوانستند هیچ زنی را به دولت معرفی کنند.^۲

1. The Asia Foundation, Afghanistan in 2018: A Survey of the Afghan People, San Francisco: The Asia Foundation, 2018: https://asiafoundation.org/wp-content/uploads/2018/12/2018_Afghan-Survey_fullReport-12.4.18.pdf

۲. مصاحبه با نریندر سینگه کابل: ۲۸ اکتوبر ۲۰۱۸.

حقوق مدنی

در دوره حکومت عبدالرحمان و قبل از آن، هندوها و سیک‌های افغانستان به دلیل سکونت در یک سرزمین اسلامی، به دولت جزیه می‌پرداختند؛ مالیه‌ای که به صورت سالانه از سوی دولت وصول می‌شد. محدودیت‌های دیگر نیز بر آنها اعمال می‌شد؛ مثلاً آنها نمی‌توانستند سلاح حمل کنند یا در داخل شهر اسپسواری کنند. البته مأموران بلندرتبه دولتی از این حکم مستثناء بودند. این محدودیت‌ها در دوران حاکمیت امان‌الله برداشته شد. وی که برای ایجاد یک محیط برابر برای همه عقاید و ادیان می‌کوشید، در همین راستا، جزیه و سایر محدودیت‌ها بر اقلیت‌های دینی را لغو کرد. ۱. قانون اساسی فعلی افغانستان که تحت تأثیر فقه اسلامی تسویب و تصویب شده است، مواد تبعیض‌آمیز زیادی دارد که علیه هندوها و سیک‌ها در آن تسجیل شده است. ماده سوم قانون اساسی مشعر است که هیچ قانونی نمی‌تواند در منافات با عقاید و احکام دین اسلام تصویب شود و ماده ۳۵ قانون اساسی صراحت دارد که اساس‌نامه احزاب سیاسی باید با اصول دین اسلام سازگاری داشته باشد. علاوه بر آن، ماده ۶۲ قانون اساسی با تصریح اینکه رییس دولت باید مسلمان باشد، مشارکت سیاسی غیرمسلمانان را محدود می‌کند. ۲. یک پژوهش دیگر که از سوی نهاد پرسش انجام و منتشر شده است، نشان می‌دهد که مطابق قانون نافذ جزاء در مواردی که حکم مشخصی در قانون اساسی و قانون جزاء موجود نباشد، اقلیت‌های دینی و مذهبی تابع شریعت اسلامی می‌باشند و از

۱. همان منبع.

2. Shayegan, Ehsan and Ammaar, Yahya. "Ignored Identities: The Status of Hindus and Sikhs in Afghanistan's Legal System," Porsesh Research and Studies Organization, (page 6-9), 19 November 2016, <http://www.porseshresearch.org/porseshv2/wp-content/uploads/2016/11/Ig-nored-Identities-Status-ofHindus-and-Sikhs-in-Afghanistans-Legal-System.pdf>, date accessed 29 December 2018.

آنجایی که هیچ قانونی به‌صورت مشخص در رابطه به هندوها و سیک‌ها به تصویب نرسیده است، در اکثر موارد آنها تابع فقه حنفی می‌باشند.

در رابطه به اعمار عبادت‌گاه، انجام مناسک دینی و اعتقادی و مراسم سوزاندن میت، برای آنها هیچ محدودیتی وجود ندارد و آنها می‌توانند گوردوارا و مندر برای خود اعمار کنند. دولت برای آنها زمین مشخص اختصاص داده تا آنها مراسم سوزاندن میت را در آن اجراء کنند و برای تأمین امنیت این مراسم پولیس نیز توظیف کرده است. ۲ اما راول سینگ، یکی از فعالان مدنی معروف سیک‌تبار افغانستان در یک مصاحبه با شبکه‌الجزیره گفته است: «در سال ۲۰۱۲ میلادی، هنگامی که آنها در یکی از اماکن اختصاص‌یافته به مراسم سوزاندن میت، مصروف اجرای مراسم بودند، از سوی مردم سنگ‌باران شدند.» ۳ گاهی هم وقتی آنها برای برخورداری از خدمات عمومی درخواست می‌کنند، ولی از سوی مقامات صاحب صلاحیت مورد تبعیض واقع می‌شوند. به‌عنوان مثال، وقتی آنها از وزارت حج و اوقاف درخواست کردند همان‌طور که به مساجد برق مجانی تأمین می‌کنند، به گوردوارا و مندر آنها نیز برق رایگان تأمین کند، وزارت مربوطه چندین بار این درخواست آنها را رد کرده است. دولت عبادت‌گاه‌های هندوها و سیک‌ها را در شمار مراکز تجارتي حساب می‌کند و پول صرفیه برق آنها را با نرخ تجارتي وصول می‌کند. ۴

هندوها و سیک‌ها مدام از مشکل مالکیت جایداد، عدم اعادهٔ ملکیت‌های غصب‌شده‌شان و منازعات زمین به‌عنوان عمده‌ترین مشکلات این جامعه یاد می‌کنند. هرچند هیچ نوع محدودیت حقوقی در این زمینه وجود ندارد، اما در گزارش بین‌المللی آزادی دینی در سال ۲۰۱۵ که از سوی وزارت خارجهٔ امریکا منتشر شده، آمده است: «منابعی از جامعهٔ هندوها و سیک‌های افغانستان می‌گویند که اعضای جامعهٔ آنها دربارهٔ منازعات بر سر زمین نگرانی دارند و در اکثر موارد آنها از اقامهٔ دعوا برای اعادهٔ زمین‌ها و ملکیت‌های غصب‌شدهٔ خود به دلیل هراس از انتقام صرف نظر می‌کنند، به خصوص در مواردی که ملکیت‌های آنها از سوی زورمندان محلی غصب شده باشد.» یکی از رهبران سیک‌ها به ما گفت که به دلیل ترس از مردم محل، آنها نتوانسته‌اند زمین‌هایی را که از سوی دولت جهت اسکان یا اعمار اماکن سوزاندن میت تخصیص داده

1. US Department of State, "International Religious Freedom Report for 2015, Afghanistan", (Section II), 10 August 2016, <http://www.state.gov/j/drl/rls/irf/religiousfreedom/index.htm?year=2015&dclid=256299>, date accessed 6 January 2017.

۲. همان منبع.

3. Kumar, Ruchi. "The decline of Afghanistan's Hindu and Sikh communities." Aljazeera, January 1, 2017. Accessed January 1, 2017. <https://www.aljazeera.com/indepth/features/2016/12/decline-afghanistan-hindu-sikh-communities-161225082540860.html>

4. Emadi, Hafizullah, "Minorities and marginality: pertinacity of Hindus and Sikhs in a repressive environment in Afghanistan." Nationalities Papers 42 (2014): p-318.

شده است، استفاده کنند. به قول وی، اهالی محل گفته بودند که زمین مورد نظر ملکیت خصوصی است و دولت صلاحیت اعطای آن را به سیک‌ها ندارد. وی گفت اهالی محل از این زمین برای انداختن آشغال خود استفاده می‌کنند. انستیتوت گزارش‌دهی از جنگ و صلح نیز اشاره می‌کند که شهرداری کابل در ناحیه ۲۱ این شهر زمین‌هایی را به آنها اختصاص داده‌اند تا مکتب، خانه و اماکن سوزاندن میت اعمار کنند، ولی هرچند شهرداری در اعمار این اماکن با آنها وعده همکاری داده، ولی هندوها و سیک‌ها به دلیل مسافت این زمین‌ها از محل سکونت آنها و نگرانی‌های امنیتی، از این طرح حکومت استقبال نکرده‌اند.^۱

هرچند هیچ محدودیت حقوقی و قانونی برای دسترسی هندوها و سیک‌ها به مکاتب و دانشگاه‌ها وجود ندارد، ولی چون در مکاتب آنها با تبعیض گسترده مواجه می‌شوند^۲ تعداد کسانی که از این جامعه به لیسه راه پیدا کنند، در عمل صفر است؛ به همین دلیل، همه اعضای این جامعه بی‌سوادند. ازدواج عضوی از جامعه هندو و سیک با کسی بیرون از جامعه خودشان در پیشگاه قانون اعتبار ندارد، مگر اینکه آن هندو یا سیک مورد نظر دین اسلام را قبول کند.

دستگاه قضایی و حل‌وفصل منازعات

پرسش‌های کلیدی

- پ ۳۷: آیا هیچ عضو خانواده شما گاهی برای حل‌وفصل یک قضیه حقوقی به محکمه مراجعه کرده است؟
- پ ۳۸: (اگر پاسخ پ ۳۷ بلی است) محکمه قضیه شما را چگونه حل‌وفصل کرد؟
- پ ۳۹: (اگر پاسخ پ ۳۹ نخیر است) دلیل اینکه شما هیچ وقت برای حل‌وفصل یک قضیه حقوقی به محکمه مراجعه نکرده‌اید، چیست؟
- پ ۴۰: من فهرستی از منازعات را برای شما می‌خوانم، اگر شما در ده سال گذشته از این منازعات داشته‌اید، لطفاً به من بگویید. (الف) منازعه بر سر زمین؛ (ب) منازعه بر سر دیگر جایداد به جز زمین؛ (پ) منازعه تجاری؛ (ت) طلاق؛ (ث) مشکلات خانوادگی؛ (ج) تصادف ترافیکی؛ (چ) دیگر منازعات.
- پ ۴۱: (اگر پاسخ پ ۴۰ بلی است) طرف دیگر قضیه چه کسی بود؟
- پ ۴۲: (اگر پاسخ پ ۴۰ بلی است) شما برای درج و ثبت قضیه به کی مراجعه کردید؟

1. Institute for War and Peace Reporting, 'Tough times for Afghan Hindus and Sikhs', dated 11 July 2013, <https://iwpr.net/global-voices/tough-times-afghan-hindus-and-sikhs>, date accessed 20 January 2015

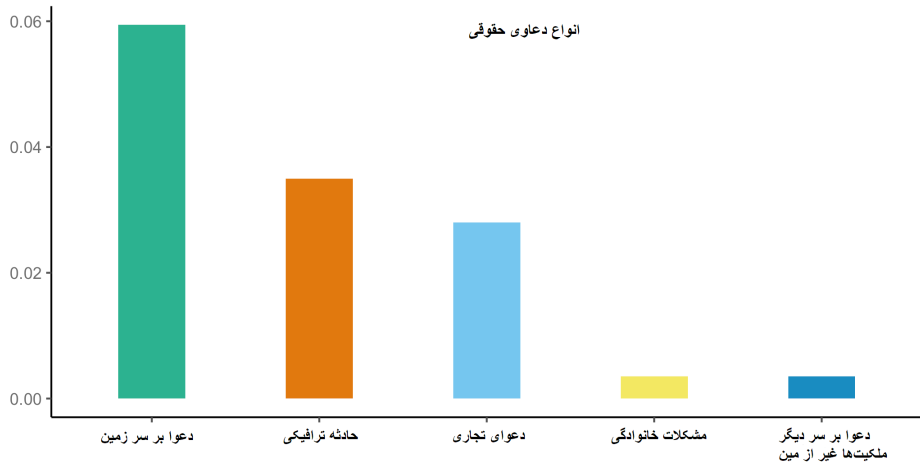
۲. شایگان، عابر، چرا هیچ سیک و اهل هندوی در افغانستان به دانشگاه راه نمی‌یابد؟ روزنامه اطلاعات روز، جولای ۲۰۱۸. دسترسی به تاریخ ۲۰ دسامبر ۲۰۱۸ در آدرس ذیل: <https://etilaatroz.com/62989>

پ ۴۳: (اگر پ ۴۰ جواب داده شده) از فیصله انجام‌شده در رابطه به قضیه مورد نظر چقدر رضایت دارید؟ بسیار راضی هستید، تا حدی راضی هستید یا اصلاً راضی نیستید؟ تنها ۷٪ پاسخ‌دهندگان گفتند که اعضای خانواده آنها برای فیصله موضوع حقوقی به محکمه مراجعه کرده‌اند. در این نظرسنجی مشخص نشد که دلیل این امر سطح پایین منازعات حقوقی پیش آمده بوده است یا هم فقدان اعتماد به دستگاه عدلی و قضایی و یا هم عدم آگاهی در این باره. از میان کسانی که گفتند عضوی از خانواده آنها برای فیصله منازعه حقوقی به محکمه مراجعه کرده است، شش نفر گفتند که محکمه موضوع را به نفع آنها فیصله کرده است. پنج نفر به این باور بودند که طرف دیگر قضیه با پرداخت رشوه برنده دعوا شده است. چهار نفر دیگر به این باور بودند که محکمه قضیه آنها را فیصله نکرده است. علاوه بر آن، دوازده نفر به ما گفتند که آنها به دلیل فقدان اعتماد به محکمه و موجودیت فساد اداری، از مراجعه به محکمه صرف نظر کرده‌اند.

عام‌ترین نوع منازعه که پاسخ‌دهندگان برای فیصله آن به محکمه مراجعه کرده بودند، دعوای زمین بود که از سوی ۵.۹٪ پاسخ‌دهندگان اقامه شده بود؛ به تعقیب آن منازعات برخاسته از حادثات ترافیکی (۳.۵٪) بود. در این قضایا، طرف دیگر قضیه شامل مردم عادی، جنگ‌سالاران و اقارب مدعی بوده‌اند. برخی از این قضایا به مقامات مسئول نظیر پولیس یا محکمه گزارش داده شده است. به صورت عموم، میزان رضایت پاسخ‌دهندگان درباره فیصله محکمه متفاوت بود. مواردی هم بوده که محکمه از آنها خواسته قبل از اینکه

محکمه بتواند دربارهٔ قضیهٔ آنها حکمی صادر کند، آنها باید ثابت کنند که تابع افغانستان هستند. ۱.

آزادی دینی

پرسش‌های کلیدی

پ ۴۴: آیا شما هیچ‌گاه... (الف) مجبور شده‌اید به دین اسلام تغییر عقیده بدهید؟ (ب) مجبور شده‌اید جزیه پرداخت کنید (مالیه‌ای مشخص که غیرمسلمانان ساکن در قلمرو حکومت اسلامی باید بپردازند)؟

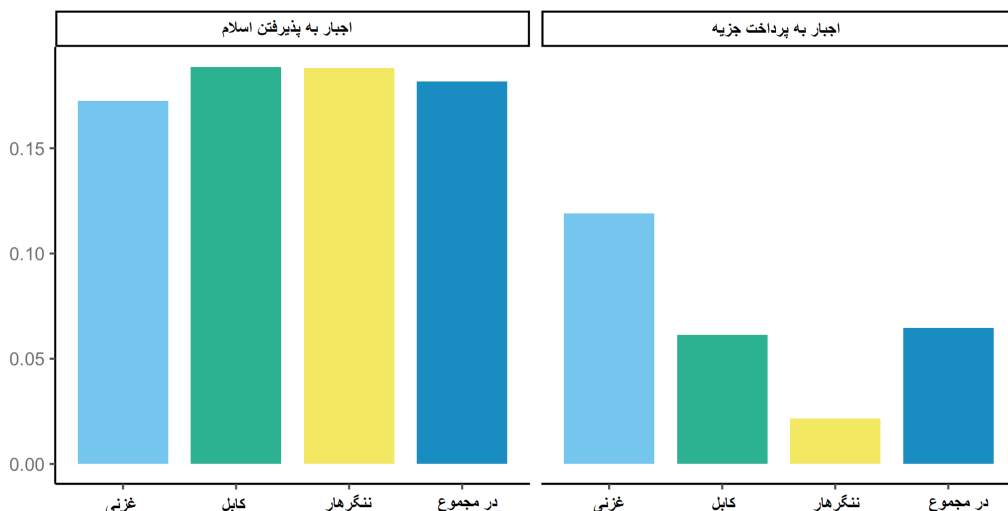
پ ۴۵: (اگر پاسخ پ ۴۴ بلی است) لطفاً بگویید از سوی چه کسی؟

هندوها و سیک‌ها صدها سال در این سرزمین در کنار مسلمانان زندگی کرده‌اند. آنها به دلیل تفاوت عقیدهٔ خود، برخوردهای متفاوتی را دیده‌اند. مثلاً، در مواردی هندوها و سیک‌ها مجبور به پرداخت جزیه شده‌اند؛ مالیهٔ مشخصی که باید از سوی غیرمسلمان‌هایی که در قلمرو حکومت اسلامی زندگی می‌کنند، پرداخته شود. وقتی از آنها پرسیدیم که گاهی مجبور به گرویدن به دین اسلام یا پرداخت جزیه شده‌اند یا نه، ۱۸.۲٪ گفتند که مجبور به گرویدن به دین اسلام شده‌اند و ۶.۵٪ دیگر گفتند که جزیه پرداخته‌اند. در غزنی، ولایتی که در آن وضعیت امنیتی در قیاس با کابل و ننگرهار وخیم‌تر بوده است، پاسخ‌دهندگان بیشتر (۱۱.۹٪) گفتند که جزیه پرداخت کرده‌اند. گزارش‌هایی وجود دارد که قبل از حمله بر شهر غزنی، طالبان از باشندگان

مناطق مختلف این شهر مالیه جمع‌آوری می‌کردند. ۱ به نظر می‌رسد که اکثر باشندگان بخش‌های مشخص شهر غزنی از روی مجبوریت به طالبان مالیه می‌پرداختند. اگرچه هیچ گزارش موثقی وجود ندارد که در این مناطق شهروندان هندو و سیک به‌طور خاص قربانی مالیه‌ستانی طالبان بودند، این احتمال وجود دارد که طالبان از هندوها و سیک‌های ساکن این مناطق جزیه گرفته باشند.

نخستین گروهی را که پاسخ‌دهندگان از آنها به‌عنوان جمع‌آوری‌کنندهٔ جزیه نام بردند، طالبان بود. اما پاسخ‌دهندگان این نظرسنجی گفتند که مردم عادی یا افراد ناشناس آنها را مجبور به گرویدن به دین اسلام کرده‌اند. تنها تعداد معدودی طالبان را متهم به اعمال اجبار بر آنها برای گرویدن به دین اسلام کردند؛ امری که با سیاست‌های طالبان از سال‌های ۱۹۹۷ تا ۲۰۰۱ هم‌خوانی دارد.

اجبار به تغییر عقیده و پرداخت جزیه

1. Sukhanyar, Jawad “When the Taliban Are at the Gates, a City Has One Choice: Pay Up”, The New York Times, May 7, 2018: <https://www.nytimes.com/2018/05/07/world/asia/afghanistan-taliban-ghazni.html>

مهاجرت

یک گزارش تحقیقی که از سوی طلوع نیوز انجام شده است، نشان می‌دهد که در دهه ۱۹۸۰ میلادی جمعیت هندوها و سیک‌های افغانستان حدود ۲۲۰ هزار نفر بود. مطابق همین گزارش، در دهه ۱۹۹۰ میلادی که حکومت مجاهدین به صحنه آمد، جمعیت آنها به ۱۵۰۰۰ نفر کاهش یافت و در حال حاضر حدود ۱۳۵۰ نفر در افغانستان باقی مانده‌اند.^۱

در سال ۲۰۱۴ میلادی، مسئولان در بندر تیلبری در شهر ایسکس انگلستان، متوجه شدند که در یک کانتینر که از شهر زیبروگ بلجیم به آن بندر رسیده بود، ۳۵ نفر سیک‌تبار اعم از مرد، زن و کودک به انگلستان آمده‌اند. وقتی در میان آنها یک نفر مرده نیز پیدا شد، مسئولان در این رابطه تحقیقاتی انجام دادند و در نتیجه آن تحقیقات معلوم شد که این پناه‌جویان به جامعه سیک‌های افغانستان تعلق دارند. این خبر در آن زمان بسیار تکان‌دهنده بود، زیرا کسی درباره هندوها و سیک‌های افغانستان معلومات نداشتند.^۲ هندوها و سیک‌ها در حال حاضر نه‌تنها با تهدیدهای امنیتی مواجه‌اند، بلکه از خصومت‌های مردمان دیگر نیز در عذاب‌اند. به موجب رشد تندروی دینی در کشور، تهدیدها علیه ملکیت، عقیده و مناسک دینی آنها رو به افزایش است. مهاجرت هندوها و سیک‌ها از روستاها و مناطق دوردست به شهرهای کلان، سپس به دهلی نو و از آنجا به کشورهای اروپایی ادامه دارد. معلومات موثق و دقیق درباره تعداد افغان‌هایی که در دهلی زندگی می‌کنند در دست نیست، اما براساس پژوهشی که از سوی انویشه گوش در اواخر دهه ۱۹۹۰

1. TOLONews. "Nearly 99% of Hindus, Sikhs left Afghanistan in last three decades." Tolonews Website, 20 June 2016. Accessed on November 10, 2018. <https://www.tolonews.com/afghanistan/nearly-99-hindus-sikhs-left-afghanistan-last-three-decades>

2. Tran, Mark. "Group found in container at Tilbury includes 13 children." The Guardian, 17 August 2014. Accessed on January 5, 2019. <https://www.theguardian.com/uk-news/2014/aug/17/tilbury-container-sikhs-afghanistan-esssex-police>

میلادی انجام شده است، در آن زمان حدود ۶۰ هزار افغان در هندوستان زندگی می‌کردند که از آن جمله تنها حدود ۱۶ هزار نفر از سوی کمیساری عالی پناهندگان ملل متحد تصدیق‌نامه مهاجرت داشتند. براساس گزارش کمیساری عالی پناهندگان ملل متحد در ۲۰۱۶ دربارهٔ دهلی نو، هندوستان میزبان ۱۳۳۸۱ مهاجر و پناهجوی افغان است که اکثراً در پایتخت این کشور و اطراف آن سکونت دارند. یک نهاد خیریه به نام انجمن رفاهی خالصه دیوان که از سوی هندوها و سیک‌های افغانستان در دهلی فعالیت می‌کند، برآورد می‌کند که تعداد مهاجرین و پناهجویان افغان در هندوستان بیش از ۱۵۰۰۰ نفر است؛ البته شایان ذکر است که این رقم بعد از مهاجرت گروهی تعداد بی‌شمار آنها به کشورهای غربی در چند دههٔ گذشته برآورد شده است. ۱. در میان این پناهجویان و مهاجران افغان ساکن دهلی نو، تعداد قابل توجهی از آنها را هندوها و سیک‌ها تشکیل می‌دهند. اخیراً پارلمان هندوستان لایحه‌ای را تصویب کرد که مطابق آن دولت هندوستان می‌تواند به اقلیت‌های دینی از افغانستان، پاکستان و بنگلهدیش پناه بدهد. ۲. این لایحه، اما تا هنوز از سوی مجلس سنای هندوستان به تصویب نرسیده است. اگر این لایحه مورد تأیید مجلس سنای هندوستان قرار بگیرد، تعداد بیشتر هندوها و سیک‌های افغانستان برای اخذ تابعیت هندوستان به آن کشور مهاجرت خواهند کرد. براساس آخرین گفت‌وگوهای ما با یکی از نمایندگان آنها، از ماه جولای تا نوامبر ۲۰۱۸ میلادی، پنجاه خانوادهٔ هندو و سیک افغانستان را به قصد هندوستان ترک کرده‌اند.

در نتیجهٔ لابی‌گری‌ها پی‌گیری‌ها پی‌گیری جامعهٔ هندوها و سیک‌های ساکن در کانادا، احمدحسین، وزیر پناهندگی، مهاجرت و شهروندی کانادا به خبرنگاران اعلام کرد که دولت کانادا روی طرحی کار می‌کند که مطابق آن یک بنیاد خصوصی کانادایی هندوها و سیک‌های افغانستان را تمویل خواهد کرد تا آنها بتوانند به کانادا مهاجرت کنند. ۳. به تعقیب این خبر، رییس‌جمهور اشرف غنی به تاریخ ۱۲ دسامبر ۲۰۱۸ میلادی در ارگ ریاست‌جمهوری افغانستان با نمایندگان هندوها و سیک‌ها دیدار کرد تا به مشکلات آنها رسیدگی کند. سپس، رییس‌جمهور به مسئولان مربوطه هدایت داد تا تمام قضایای حقوقی هندوها و سیک‌ها از ولایات را به کابل منتقل و برای رسیدگی و طی مراحل آنها یک بخش ویژه را ایجاد کنند. علاوه بر آن، رییس‌جمهور

1. Ghosh, Anwesha. "Longing to belong: Afghan Sikhs and Hindus in India." *The Diplomat*, 19 August 2016. Accessed on January 6, 2019. <https://thediplomat.com/2016/08/longing-to-belong-afghan-sikhs-and-hindus-in-india/>

2. Hussain, Wasbir. "India's lower house possess citizenship bill despite protests." *The Washington Post*, 8 January 2019. Accessed on January 12, 2019. https://www.washingtonpost.com/world/asia_pacific/citizenship-bill-protest-nearly-shuts-down-indias-northeast/2019/01/08/047857fc-133b-11e9-ab79-30cd4f7926f2_story.html?noredirect=on&utm_term=.aeab2ae566c4

3. News Agency. "Canada working to offer shelter to Afghan Hindus, Sikhs." *TOLONews*, 29 November 2018. Accessed on January 12, 2019. <https://www.tolonews.com/afghanistan/canada-working-offer-shelter-afghan-hindus-sikhs>

مشاور امنیت ملی خود را مؤظف کرد تا فرمان رییس‌جمهور کرزی را که برای تخصیص ۱۶۰ نمره زمین به هندوها و سیک‌ها در ولایت ننگرهار صادر شده بود، تعقیب کند و جهت جلوگیری از غصب املاک آنها اقدامات لازم را روی دست بگیرد. طی این جلسه، رییس‌جمهور هم‌چنان وعده داد که روی ایجاد یک کمیته مشورتی در امور هندوها و سیک‌ها تصمیم‌گیری خواهد کرد. دولت افغانستان به هندوها و سیک‌های این کشور وعده‌های زیادی داده، اما در عمل کاری از پیش نبرده است. دولت هم‌چنان در تأمین مصونیت لازم و بهبود وضعیت آنها ناکام بوده است.^۲

در این بخش از نظرسنجی حاضر، می‌کوشیم تمایل هندوها و سیک‌ها به مهاجرت را بررسی کرده و پرتوی بیفکنیم به عوامل و دلایل مهاجرت آنها.

تمایل به مهاجرت

پرسش‌های کلیدی

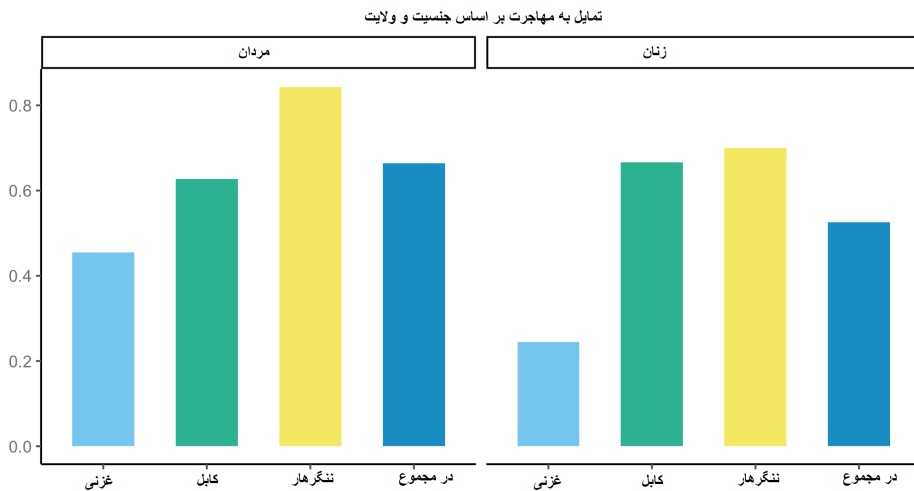
- پ۴۶: اگر فرصت مهیا باشد، آیا می‌خواهید افغانستان را ترک کنید و در کشور دیگر پناهنده شوید؟
- پ۴۷: (اگر پاسخ پ۴۶ بلی است) چرا می‌خواهید افغانستان را ترک کنید؟
- پ۴۸: (اگر پاسخ پ۴۶ نخیر است) چرا می‌خواهید در افغانستان بمانید؟
- پ۴۹: (اگر پاسخ پ۴۶ بلی است) در کدام کشور می‌خواهید زندگی کنید؟
- پ۵۰: آیا عضو خانواده یا اقارب شما در خارج از افغانستان زندگی می‌کند؟
- پ۵۱: (اگر پاسخ پ۵۰ بلی است) در کدام کشور؟
- پ۵۲: (اگر پاسخ پ۵۰ بلی است) چرا افغانستان را ترک کرد/کردند؟
- پ۵۳: (اگر پاسخ پ۵۰ بلی است) آیا او/آنها به شما کمک مالی و اقتصادی کرده است؟ مثلاً برای شما پول می‌فرستد؟

در مجموع ۶۰.۷٪ پاسخ‌دهندگان گفتند در صورتی که فرصت مهیا باشد، می‌خواهند افغانستان را ترک کنند؛ تنها ۳۷.۹٪ گفتند که می‌خواهند در افغانستان بمانند. این رقم در مقایسه با سایر شهروندان افغانستان به مراتب بالاتر است. مطابق نظرسنجی مردم افغانستان که در سال ۲۰۱۸ از سوی بنیاد آسیا انجام

1. Manager. "Sikh minority are part of Afghanistan's glowing history." BAKHTARNews, 12 December 2018. Accessed on 12 January 2019. <http://www.bakhtarnews.com.af/eng/politics/item/36074-%E2%80%9Csikh-minority-are-part-of-afghanistan%E2%80%99s-glowing-history%E2%80%9D-president-ghani.html>

۲. مصاحبه با رهنورد زریاب، کابل: ۱۷ نومبر ۲۰۱۸.

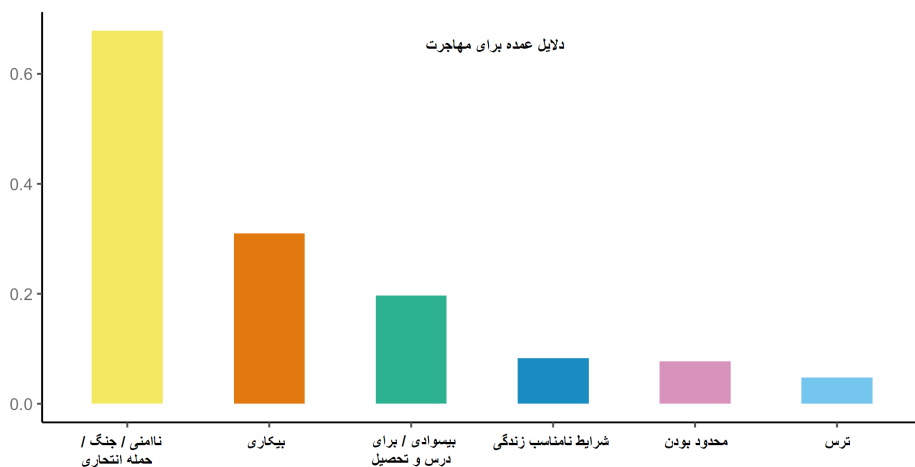
شده است، ۳۶.۸٪ افغان‌ها گفته‌اند که در صورت مسیربودن زمینه مهاجرت، افغانستان را ترک می‌کنند. باید خاطر نشان شود که تمایل به مهاجرت در میان مردان هندو و سیک بیشتر است (۶۷.۹٪ مردان و ۵۳.۳٪ زنان آنها تمایل به مهاجرت دارند). در ضمن، پاسخ‌دهندگان در ولایت ننگرهار بیشتر تمایل به مهاجرت دارند (۷۸.۵٪) تا پاسخ‌دهندگان ولایت کابل (۶۴.۸٪) و غزنی (۳۴.۲٪). لازم به یادآوری است که میان سن پاسخ‌دهنده و تمایل به مهاجرت رابطه منفی وجود دارد، هرچند این رابطه چندان قوی نیست؛ به این معنا که پاسخ‌دهندگان جوان بیشتر تمایل به مهاجرت نشان دادند تا پاسخ‌دهندگان سال‌خورده. ۲۰ این یافته جای تعجب ندارد، زیرا علاوه بر مشکلاتی که گریبان‌گیر عموم افغان‌هاست، جوانان هندو و سیک به صورت مضاعف با مشکل دسترسی به مکتب و دانشگاه و تبعیض در بازار کار نیز مواجه‌اند.

آن عده از پاسخ‌دهندگان که در صورت مساعدبودن فرصت به مهاجرت ابزار تمایل کردند، این دلایل را برای مهاجرت ذکر کردند: ناامنی/جنگ/حملات انتحاری (۶۷.۹٪)، بیکاری (۳۱٪) و عدم دسترسی به آموزش/

1. The Asia Foundation, Afghanistan in 2018: A Survey of the Afghan People, San Francisco: The Asia Foundation, 2018: https://asiafoundation.org/wp-content/uploads/2018/12/2018_Afghanistan-Survey_fullReport-12.4.18.pdf
2. Those who wish to migrate has an average age of 35.173 (SD = 1.0), and those who do not wish to migrate has an average age of 36.788 (SD = 1.5). The two groups are not statistically different (ttest: t = -0.9243, P = 0.3561)

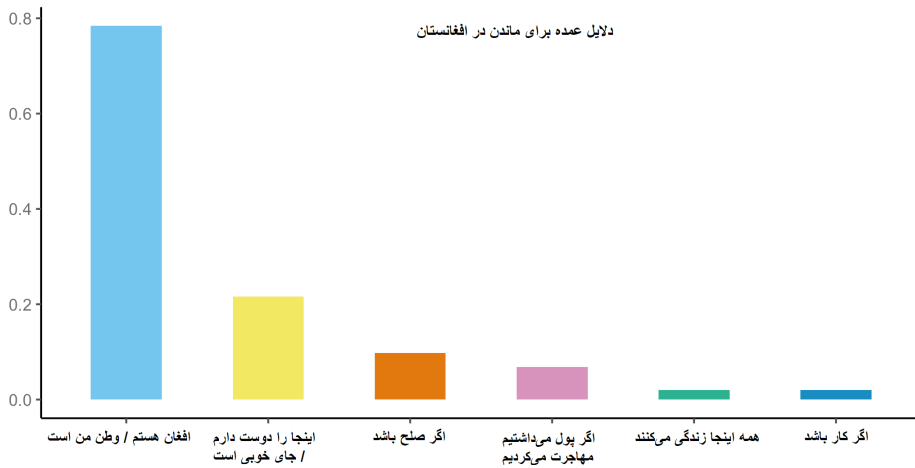
بیسوادی (۱۹.۶٪). ناامنی و بیکاری بیشتر از سوی پاسخ‌دهندگان ولایت غزنی یادآوری شد (۷۶.۹٪ ناامنی؛ ۳۴.۶٪ بیکاری). پاسخ‌دهندگان ولایت ننگرهار و کابل عدم دسترسی به آموزش و مکتب را بیشتر برجسته کردند (۲۹.۲٪ و ۱۷.۶٪ به ترتیب). قابل یادآوری است که دلایل یادشده از سوی هندوها و سیک‌ها با دلایل مهاجرت که از سوی سایر شهروندان در سطح ملی برجسته شده‌اند، مشابهت دارد. مطابق نظرسنجی مردم افغانستان که در سال ۲۰۱۸ از سوی بنیاد آسیا انجام شده است، دو عمده‌ترین دلیل مهاجرت ناامنی (۷۴.۶٪) و بیکاری (۵۱.۵٪) است که با پاسخ هندوها و سیک‌ها مشابهت تام دارد.^۱

از ۳۷.۹٪ کسانی که گفتند حتی اگر فرصت هم مهیا شود افغانستان را ترک نخواهند گفت، این دلایل را ذکر کردند: افغان هستم یا در اینجا بزرگ شده‌ام (۷۸.۴٪)، افغانستان را دوست دارم یا افغانستان کشوری قشنگ است (۲۱.۶٪) و دلایل مشروط دیگر نظیر اگر صلح تأمین شود ترک نمی‌کنم (۹.۸٪) یا اگر کار پیدا شود ترک نمی‌کنم (۲٪). این دلایل مشروط هم بیشتر حاکی این تمایل پاسخ‌دهنده به مهاجرت از افغانستان است. در ضمن، ۶.۸٪ پاسخ‌دهندگان دلیل ماندن خود را نداشتن پول و مصارف مهاجرت عنوان کردند. این موضوع در جریان گفت‌وگو با یکی از باشندگان ولایت غزنی نیز یادآوری شد. وی گفت، تمام خانواده‌های

1. The Asia Foundation, Afghanistan in 2018: A Survey of the Afghan People, San Francisco: The Asia Foundation, 2018: https://asiafoundation.org/wp-content/uploads/2018/12/2018_Afghanistan-Survey_fullReport-12.4.18.pdf

ثروتمند افغانستان را ترک گفته‌اند و کسانی که تا هنوز اینجا مانده‌اند، پول و مصارف مهاجرت را ندارند. ۱. شایان ذکر است که مطابق نظرسنجی مردم افغانستان (۲۰۱۸) در میان سایر افغان‌ها نیز هویت افغانی به‌عنوان یکی از دلایل ماندن در افغانستان یاد شده است. ۲.

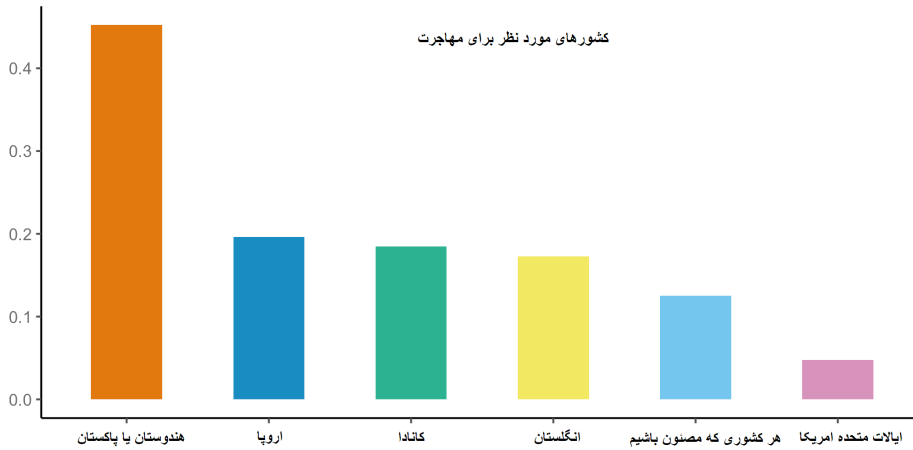

از میان کسانی که در صورت مساعدبودن فرصت به مهاجرت ابراز تمایل کردند، ۴۵.۲٪ آنها گفتند که می‌خواهند به هندوستان یا پاکستان مهاجرت کنند؛ ۱۹.۶٪ گفتند آرزو دارند به اروپا بروند؛ ۱۸.۵٪ گفتند می‌خواهند به کانادا بروند؛ ۱۷.۳٪ گفتند علاقه دارند به انگلستان مهاجرت کنند؛ و ۱۲.۵٪ آنها گفتند حاضرند در هر کشوری که مصونیت آنها را تأمین کند، مهاجرت کنند. هندوستان و پاکستان خانه جمعیت کلان هندو و سیک است و گزارش‌هایی وجود دارد که از مهاجرت گروه‌های عظیم هندوها و سیک‌های افغانستان به این دو کشور حکایت دارند. اما گزارش‌هایی نیز وجود دارد که بسیاری از هندوها و سیک‌ها هندوستان را به‌عنوان سرزمین خود تلقی نمی‌کنند و نمی‌خواهند در آن کشور پناهنده شوند. آنها می‌خواهند از طریق هندوستان به کشورهای غربی پناهنده شوند. ۳.

۱. مصاحبه با دلپ سینگھ غزنی: ۲۳ نومبر ۲۰۱۸.

2. The Asia Foundation, Afghanistan in 2018: A Survey of the Afghan People, San Francisco: The Asia Foundation, 2018: https://asiafoundation.org/wp-content/uploads/2018/12/2018_Afghanistan-Survey_fullReport-12.4.18.pdf

3. Yudhvir, Rana, "Don't want to migrate to India: Afghan Sikhs", The Times of India, July 6,

داشتن عضوی از خانواده در یک کشور خارجی به‌عنوان عامل تشویق‌کننده به مهاجرت پنداشته می‌شود. پاسخ‌دهندگانی که عضوی از خانواده آنها در خارج زندگی می‌کند، معلومات بیشتر درباره روند مهاجرت و زندگی در کشور خارجی به دست می‌آورند و در صورت اقدام به مهاجرت، از سوی آنها مورد حمایت قرار می‌گیرند. به همین دلیل، این کار احتمال مهاجرت آنها را افزایش می‌دهد. در مجموع ۴۶.۵٪ پاسخ‌دهندگان گفتند که عضوی از خانواده یا اقارب آنها در خارج از کشور زندگی می‌کنند که در مقایسه به پاسخ سایر افغان‌ها در سطح ملی (۴۲٪)، اندکی بالاتر است (نظرسنجی مردم افغانستان ۲۰۱۸). اکثریت پاسخ‌دهندگان در ولایت کابل (۶۳.۲٪) گفتند که عضوی از خانواده یا اقارب آنها در خارج از کشور زندگی می‌کند در حالی که در ولایت غزنی (۴۵.۲٪) و ننگرهار (۲۶.۲٪) این رقم اندکی کمتر بود. رابطه بین داشتن عضوی از خانواده یا نزدیکان در خارج و تمایل به مهاجرت قوی است. ۲

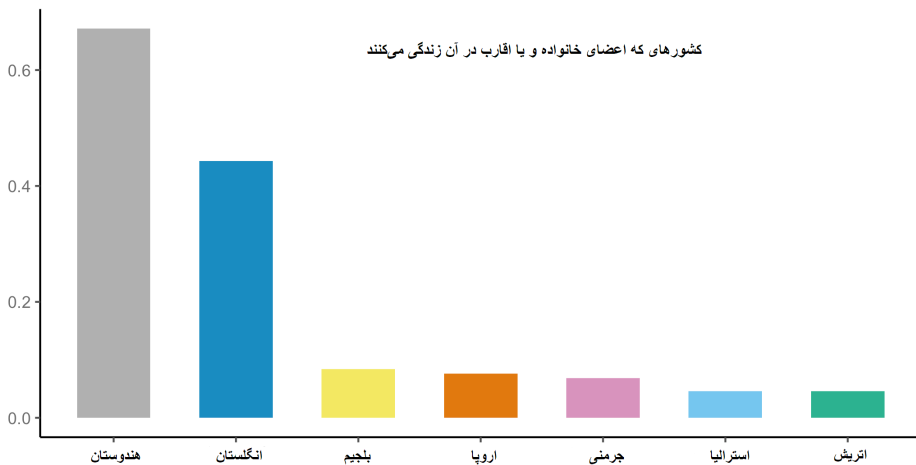
2018: <https://timesofindia.indiatimes.com/city/amritsar/dont-want-to-migrate-to-india-afghan-sikhs/articleshow/64876621.cms>

1. The Asia Foundation, Afghanistan in 2018: A Survey of the Afghan People, San Francisco: The Asia Foundation, 2018: https://asiafoundation.org/wp-content/uploads/2018/12/2018_Afghan-Survey_fullReport-12.4.18.pdf

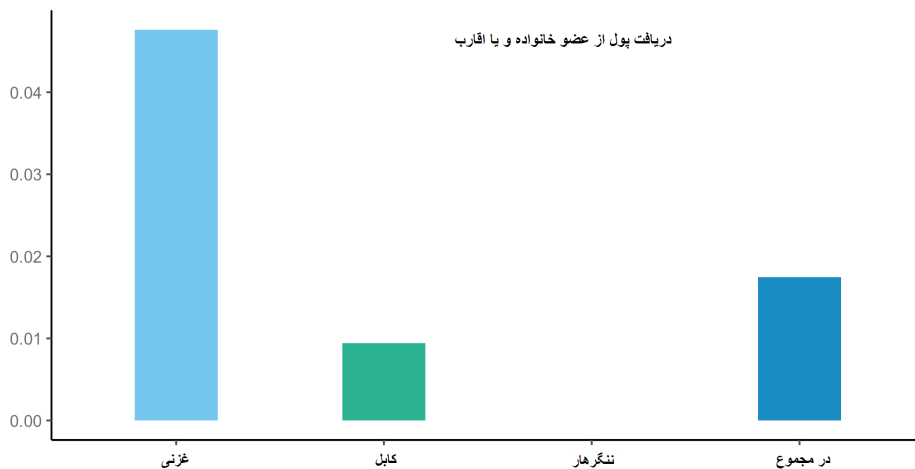
2. Pearson (1) = 4.1617, P = 0.041

از میان کشورهایایی که پاسخ‌دهندگان گفتند در آن عضوی از خانواده یا اقارب آنها زندگی می‌کنند، هندوستان (۶۷.۲٪) و انگلستان (۴۴.۳٪) در صدر قرار داشتند. این کشورها هم‌چنان در فهرست کشورهایایی که آنها می‌خواهند به آن مهاجرت کنند، در صدر بودند. در ضمن، این دو کشور میزبان جمعیت کلان هندوها و سیک‌ها و پناهندگان افغان است.

هرچند معلومات دقیق درباره مبلغ پولی که مهاجرین افغان به خانواده خود در افغانستان حواله می‌کنند، وجود ندارد، ولی تعداد افغان‌هایی که در کشورهای خارجی زندگی می‌کنند بسیار زیاد است و به احتمال قوی آنها به افغانستان پول می‌فرستند. وقتی از پاسخ‌دهندگان در این رابطه پرسیدیم، تعداد اندکی (۱.۷٪) گفتند که از خارج برای آنها پول فرستاده می‌شود. دلیل اینکه با وجود داشتن اعضای خانواده در خارج از کشور و مشکلات اقتصادی، چطور هندوها و سیک‌های افغانستان از خارج پول دریافت نمی‌کنند، واضح نیست.

عوامل وابسته به تمایل به مهاجرت

هرچند اکثریت پاسخ‌دهندگان هندوها و سیک‌ها (۶۰.۷٪) به مهاجرت ابراز تمایل کردند، تصمیم‌گیری برای اقدام به مهاجرت به صورت عموم بسیار پیچیده است. عوامل زیادی در این تصمیم‌گیری نقش دارد و روند آن را متأثر می‌سازد. یک دسته از این عوامل «وادارکننده» است که به شرایط و وضعیت افغانستان تعلق دارد؛ دسته‌ای دیگر هم عوامل «تشویق‌کننده» که به شرایط خارج از افغانستان وابسته است. هرچند این نظرسنجی درباره عوامل «وادارکننده» و «تشویق‌کننده» سوال‌های مستقیم نپرسیده، ولی پاسخ‌های پرسش‌های دیگر به صورت غیرمستقیم در این زمینه روشنی می‌اندازد. اما به یاد داشته باشیم که تمایل به مهاجرت لزوماً به معنای تصمیم عملی به مهاجرت نیست. از سوی دیگر، این را نیز به یاد داشته باشیم که رابطه میان تمایل به مهاجرت و عوامل دخیل در تصمیم‌گیری به مهاجرت الزاماً روابط علی معلولی نیست،

بلکه رابطه‌ای همبستگی است.

همان‌گونه که انتظار می‌رود، مردانی که سطح تحصیل بالاتر و درآمد خانوار بالاتر دارند، در صورتی که شرایط مساعد باشد بیشتر به مهاجرت تمایل نشان می‌دهند. یافته‌های نظرسنجی مردم افغانستان در سال ۲۰۱۸ که از سوی بنیاد آسیا انجام شده، نیز این مسأله را تأیید می‌کند. ۱. علاوه، سن رابطه معناداری با تمایل به مهاجرت ندارد. در ضمن، نوع برداشت پاسخ‌دهنده درباره مسیر حرکت کشور با تمایل به ماندن در افغانستان علی‌رغم مهیا بودن فرصت مهاجرت، رابطه مستقیم دارد. برداشت پاسخ‌دهندگان درباره ترس از مصونیت شخصی، ترس از اشتراک در رأی‌دهی و ترس از اشتراک در تظاهرات مسالمت‌آمیز رابطه مستقیم با تمایل آنها با مهاجرت دارد. هم‌چنان، تجربه غصب املاک از سوی پاسخ‌دهندگان نیز با تمایل به مهاجرت رابطه مستقیم را نشان می‌دهد. هندوها و سیک‌ها در دهه‌های گذشته قربانی غصب زمین بوده‌اند. تجربه تبعیض، به صورت مشخص تبعیض در مکتب، نیز با تمایل به مهاجرت رابطه مستقیم دارد. علاوه بر چندین عامل «وادارکننده» که ذکر شد، یافته‌های ما نشان می‌دهد که داشتن عضو خانواده در خارج عمده‌ترین عامل «تشویق‌کننده» است. جدول زیر عوامل وابسته به تمایل به مهاجرت را به صورت خلاصه توضیح می‌دهد.

عوامل وابسته به تمایل به ترک افغانستان
مردان بیشتر تمایل به مهاجرت نشان می‌دهند.
پاسخ‌دهندگانی که درآمد خانوار بیشتر دارند، تمایل بیشتر به مهاجرت نشان می‌دهند.
پاسخ‌دهندگانی که سطح تحصیل بالاتر دارند، تمایل بیشتر به مهاجرت نشان می‌دهند.
پاسخ‌دهندگانی که درباره مسیر حرکت کشور بدبین هستند، تمایل بیشتر به مهاجرت نشان می‌دهند.
پاسخ‌دهندگانی که درباره مصونیت فردی خود هراس دارند، تمایل بیشتر به مهاجرت نشان می‌دهند.

1. The Asia Foundation, Afghanistan in 2018: A Survey of the Afghan People, San Francisco: The Asia Foundation, 2018: https://asiafoundation.org/wp-content/uploads/2018/12/2018_Afghanistan-Survey_fullReport-12.4.18.pdf

پاسخ‌دهندگانی که از اشتراک در رأی‌دهی یا تظاهرات مسالمت‌آمیز بیم‌ناک‌اند، تمایل بیشتر به مهاجرت نشان می‌دهند.

پاسخ‌دهندگانی که قربانی غصب زمین و جایداد شده‌اند، تمایل بیشتر به مهاجرت نشان می‌دهند.

پاسخ‌دهندگانی که در خارج عضو خانواده دارند، تمایل بیشتر به مهاجرت نشان می‌دهند.

پاسخ‌دهندگانی که در مکتب یا دانشگاه با تبعیض مواجه شده‌اند، تمایل بیشتر به مهاجرت نشان می‌دهند.

ادغام اجتماعی

اگر ادبیات تولید شده در رابطه به مدارای دینی در زمینه افغانستان را مرور کنیم، درمی یابیم که درباره مدارا و تساهل با هندوها و سیک‌های افغانستان در گذشته تنها اشارات کلی وجود دارد. شاید بسیاری‌ها با ترانه عامیانه معروف بی بی رادو جان (دختر نرانجان داس) که استاد ناشناس خوانده است، آشنا باشد. این ترانه نشان دهنده مدارای باشندگان کابل قدیم با هندوها و سیک‌های افغانستان است. باید یادآوری کنیم که واژه بی بی در سیاق دینی به چهره دینی مورد احترام به کار برده می شود.^۱

وقتی از ادغام اجتماعی یاد می کنیم، تأکید بیشتر بر دوران حکومت مجاهدین و پس از آن است. قبل از آن، حکومت‌های افغانستان از هندوها و سیک‌ها حمایت می کردند و زمینه ادغام آنها را در جامعه و در عرصه‌های عمومی و سیاسی مهیا می کردند. دوران حکومت‌های امان‌الله، ظاهرشاه و حزب دموکراتیک خلق افغانستان دوره‌های خوبی برای هندوها و سیک‌ها بود، زیرا این حکومت‌ها جهت تأمین و تضمین وحدت مذهبی میان تمام ادیان کشور، فرمان صادر می کردند و به آن عمل می نمودند. به همین دلیل، میان مسلمان‌ها و جامعه هندو و سیک افغانستان تفاهم گسترده وجود داشت و آنها در صلح و آرامی هم‌زیستی داشتند. اما هم‌زمان با رشد افکار بنیادگرایانه، تفسیرهای تنگ‌نظرانه از اسلام و بالیدن ناسیونالیسم در افغانستان، همه چیز دگرگون شد.

مدارک زیادی برای اثبات فقدان مدارای دینی علیه هندوها و سیک‌ها وجود دارد. ۲ از باب مثال، در منطقه

۱. مصاحبه با رهنورد زریاب، کابل: ۷۱ نومبر ۸۱۰۲.

2. Arabzadah, Nushin. "Afghan Sikhs: Forgotten Victims." The Guardian, July 6, 2010. January 2, 2019. <https://www.theguardian.com/commentisfree/belief/2010/jul/06/afghanistan-sikhs-persecution>

قلعه‌چه میان مسلمان‌ها و هندوها و سیک‌ها بر سر مسألهٔ سوزاندن میت نزاع در گرفت. ۱. این قبرستان در یک نقطهٔ دورافتاد و بیرون از شهر ساخته شده بود و هندوها و سیک‌ها برای انجام مراسم سوزاندن میت از آن استفاده می‌کردند. اما در این اواخر به دلیل گسترش شعاع شهر و افزایش جمعیت، بسیاری از شهروندان در اطراف آن منطقه سکونت اختیار کرده‌اند و از دود هنگام سوزاندن میت شکایت دارند. از سوی دیگر، هندوها و سیک‌ها نیز شاکی‌اند که هنگام انجام مراسم سوزاندن میت، از سوی مردم سنگ‌باران می‌شوند. ۲. این مسأله هنوز حل نشده است و هنگام انجام مراسم سوزاندن میت، پولیس مجبوراً امنیت مراسم را تأمین می‌کند.

براساس گفته‌های فبیزیو فوشینی، امان‌الله کارت اتحاد هندوها و مسلمان‌ها را به خاطری بازی می‌کرد که سودای اتحاد آسیا را در سر داشت و می‌خواست برنامه‌های نوگرایانهٔ خود در افغانستان را اجراء کند. امان‌الله یک مأمور ملکی بانفوذ و سیک‌تبار را در ترکیب هیأت مذاکره افغانستان پس از جنگ سوم افغان-انگلیس جابه‌جا کرد تا در در راولپندی و میسور با انگلیسی‌ها مذاکره کند؛ کاری که خشم انگلیس و خشنودی هندوستان را برانگیخت. به قول فوشینی: «اما اقدامات او فراتر از این حرکت نمادین بود: او جزیه را لغو کرد و هندوها و سیک‌ها را تشویق کرد تا در ایجاد نظام تعلیمی دولتی سهم بارز ایفاء نمایند و با این کار عملاً هندوها و سیک‌ها را در جایگاه برابر با مسلمانان افغانستان اعتلاء داد.» این وضعیت با ظهور مجاهدین و طالبان دگرگون شد. طالبان هندوها و سیک‌ها را مجبور کردند تا تکه‌های زردرنگ را برای تفکیک شدن از سایر افغان‌ها بر تن کنند. فوشینی توضیح می‌دهد که «جزئیات» این فرمان طالبان بسیار زنده بود و مطابق آن مردان هندو و سیک باید دستار زردرنگ می‌بستند و زنان آنها باید لباس زرد می‌پوشیدند. دکان‌ها و مراکز تجاری هندوها باید با رنگ زرد نشانی می‌شد، زیرا آنها از زندگی در فاصله‌های نزدیک با مسلمانان منع شده بودند. ۳. چنین اقدامات تندروانه در طول دورهٔ جنگ‌های داخلی افغانستان دیدگاه شهروندان افغانستان به آنها را دگرگون کرده است. در یک گزارش رسمی که در سال ۲۰۱۲ از سوی نمایندگی منطوقوی کمیساری عالی پناهندگان ملل متحد به آدرس کشورهای اروپای غربی نوشته شده است، یادآوری شده است که خصومت‌های اجتماعی علیه هندوها و سیک‌های افغانستان حتا پس از سقوط طالبان نیز کاهش نیافته است. هندوها و سیک‌ها از آزار و اذیت همسایه‌های خود شکایت دارند. سطح مدارا با مراسم سوزاندن

1. Foschini, Fabrizio, "The Other Fold of the Turban: Afghanistan's Hindus and Sikhs," Afghanistan Analysts Network, September 23, 2013, <https://www.afghanistan-analysts.org/the-other-fold-of-the-turban-afghanistans-hindus-and-sikhs/>

۲. همان منبع.

3. Foschini, Fabrizio, "The Other Fold of the Turban: Afghanistan's Hindus and Sikhs," Afghanistan Analysts Network, September 23, 2013, <https://www.afghanistan-analysts.org/the-other-fold-of-the-turban-afghanistans-hindus-and-sikhs/>

میت و دیگر مناسک اعتقادی آنها بسیار پایین است و کودکان آنها به دلیل آزار و اذیت نمی‌توانند به مکتب بروند. به نظر می‌رسد که از دولت افغانستان هم کار زیادی برای حل این معضل بر نمی‌آید. ۱

تنوع محل زیست و محیط کار

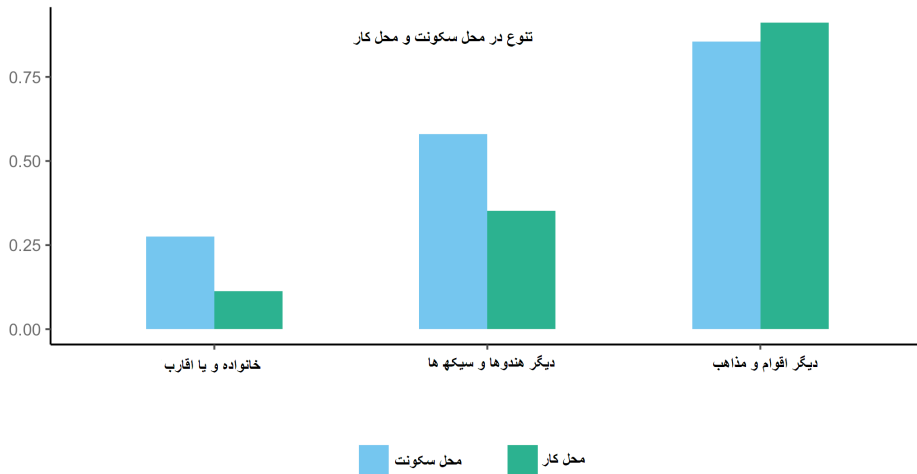
پرسش‌های کلیدی

پ۵۴: در محلی که شما زندگی می‌کنید، کدام نوع مردم زندگی می‌کنند؟ دومین گروه عمده مردم که در این محل زندگی می‌کنند کدام است؟ آیا خانواده و اقارب شماست؟ دیگر هندوها و سیک‌هاست؟ یا اقوام دیگر و پیروان دیگر ادیان؟

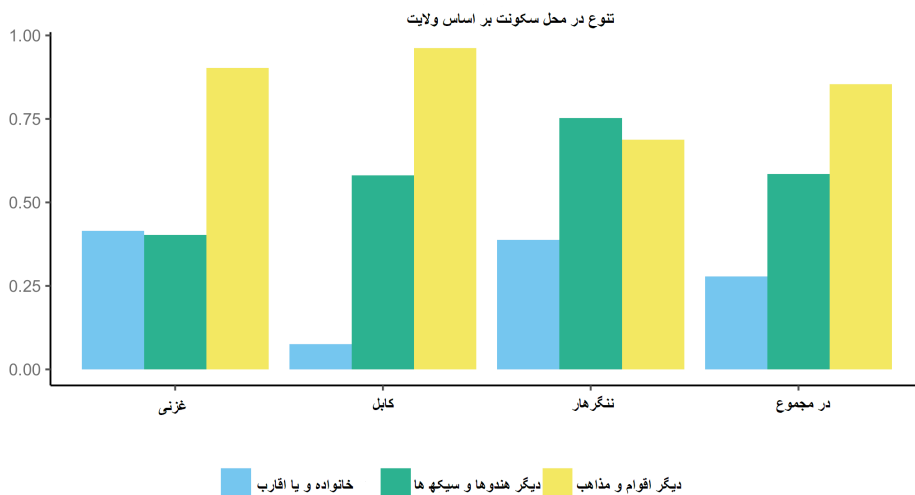
پ۵۵: در محیط کاری، معمولاً با کدام گروه از مردم کار می‌کنید؟ دومین عمده‌ترین مردمی که با آنها کار می‌کنید، کدام است؟ آیا خانواده و اقارب شماست؟ دیگر هندوها و سیک‌هاست؟ یا اقوام دیگر و پیروان دیگر ادیان؟

درباره جمعیت رو به کاهش هندوها و سیک‌ها در افغانستان، تردیدی نیست. به نظر می‌رسد که هندوها و سیک‌هایی که در افغانستان باقی مانده‌اند، در مناطق مشخص شهر و نزدیک به جاهای مشخص سکونت دارند. علی‌رغم این واقعیت، آنها در محل زندگی خود با همسایه‌های مسلمان و در محل کار خود با همکاران مسلمان احاطه شده‌اند. وقتی از آنها درباره محل زندگی‌شان پرسیدیم، در پاسخ ۸۵.۵٪ آنها گفتند که در محل زندگی آنها اقوام دیگر سکونت دارند، ۵۸٪ گفتند که در محل سکونت آنها هندوها و سیک‌ها زندگی می‌کنند و ۲۷.۶٪ آنها گفتند که خانواده و اقارب آنها در آن محل زندگی می‌کنند. در پاسخ به سوال تنوع در محل کار، ۹۱.۲٪ گفتند که همکاران آنها مردمان اقوام و ادیان دیگر هستند، ۳۵.۲٪ گفتند که همکاران آنها هندوها و سیک‌ها هستند و تنها ۱۱.۳٪ گفتند که همکاران آنها اعضای خانواده و اقارب خودشان هستند. این یافته‌ها نشان می‌دهد که هندوها و سیک‌ها در محل سکونت و کار خود به‌صورت گسترده در میان دیگران ادغام شده‌اند.

1. UNHCR Regional Representation for Western Europe, Hindus and Sikhs of Afghanistan: Their Situation and Recommendation for the Assessment of the Claims. (Brussels, 2011), p 2. Available at: <https://www.refworld.org/cgi-bin/texis/vtx/rwmain/opendocpdf.pdf?reldoc=y&docid=511ca9522>

در ولایت کابل، اکثریت پاسخ‌دهندگان (۹۶.۲٪) گفته‌اند که در محل زندگی خود در کنار دیگر اقوام و ادیان زندگی می‌کنند؛ اما در ولایت ننگرهار تعداد کسانی که گفته‌اند در کنار اقوام و ادیان دیگر زندگی می‌کنند، در قیاس با کابل به مراتب کمتر است (۶۸.۸٪). این موضوع نشان می‌دهد که در ولایت ننگرهار، هندوها و سیک‌ها بیشتر در مناطقی که خودشان سکونت دارند، متمرکز شده‌اند.

در مقایسه به الگوی نحوه سکونت هندوها و سیک‌ها، تنوع در محیط کاری در هر سه ولایت همگون‌تر است. در ولایت ننگرهار، ۶۳.۴٪ پاسخ‌دهندگان گفتند که در محیط کاری آنها هندوها و سیک‌ها کار می‌کنند؛ رقمی که در مقایسه به کابل (۲۶.۴٪) و غزنی (۱۵.۹٪) به مراتب بلندتر است. علاوه بر آن، ۲۵.۶٪ پاسخ‌دهندگان در ولایت غزنی گفتند که در محل کار آنها اعضای خانواده و اقارب‌شان کار می‌کنند که در مقایسه به کابل (۰.۹٪) و ننگرهار (۱۰.۸٪) به مراتب بیشتر است.

تجربه تبعیض

پرسش‌های کلیدی

پ۵۶: آیا هیچ وقت هنگام درخواست‌دادن برای یک وظیفه، مورد تبعیض قرار گرفته‌اید؟

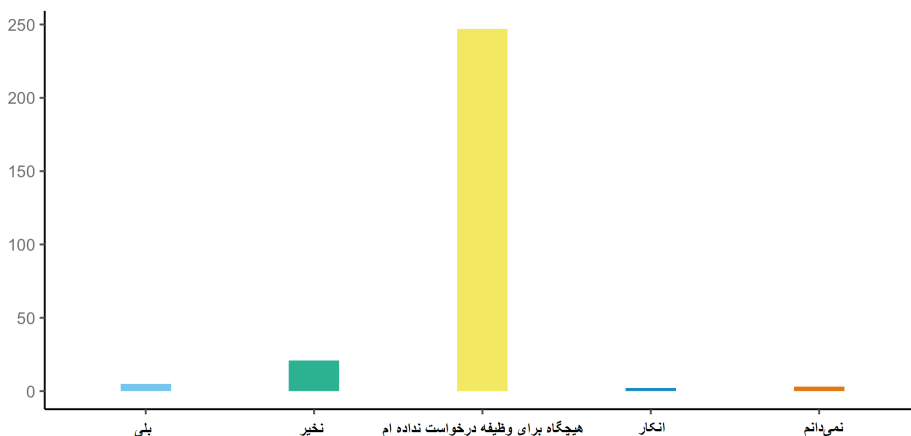
پ۵۷: من فهرستی از مکان‌های مختلف را برای شما می‌خوانم، اگر به دلیل تفاوت عقیدتی و رسوم خود، در این اماکن مورد تبعیض واقع شده‌اید، لطفاً به من بگویید. اگر مورد تبعیض قرار گرفته‌اید، هم‌چنان بگویید که این تجربه چقدر تکرار شده است؟ (الف) مکتب؛ (ب) دانشگاه؛ (پ) محل سکونت؛ (ت) در مواجهه با پولیس؛ (ث) در محل کار؛ (ج) در وسایط حمل‌ونقل عمومی؛ (چ) در بازار؛ (ح) در رستوران.

پ۵۸: حالا من چند سوال درباره تجربه تبعیض هندوها و سیک‌ها می‌پرسم. لطفاً به من بگویید که این تجربه‌ها برای شما چقدر تکرار شده است؟ (الف) شاگردان هندو و سیک در مکاتب چقدر به دلیل عقیده و باور خود مورد سوءرفتار و دشمنی قرار می‌گیرند؟ (ب) هنگام درخواست‌دادن برای یک وظیفه، شهروندان

هندو و سیک به دلیل عقیده و باور خود چقدر مورد خصومت یا رفتار نامناسب واقع می‌شوند؟ (پ) در محیط کاری شهروندان هندو و سیک به دلیل عقیده و باور خود چقدر مورد خصومت یا رفتار نامناسب واقع می‌شوند؟ (ت) در وسایط حمل‌ونقل عمومی شهروندان هندو و سیک به دلیل عقیده و باور خود چقدر مورد خصومت یا رفتار نامناسب واقع می‌شوند؟ (ث) در رستوران‌ها شهروندان هندو و سیک به دلیل عقیده و باور خود چقدر مورد خصومت یا رفتار نامناسب واقع می‌شوند؟ (ج) هنگام مواجه شدن با پولیس، شهروندان هندو و سیک به دلیل عقیده و باور خود چقدر مورد خصومت یا رفتار نامناسب واقع می‌شوند؟

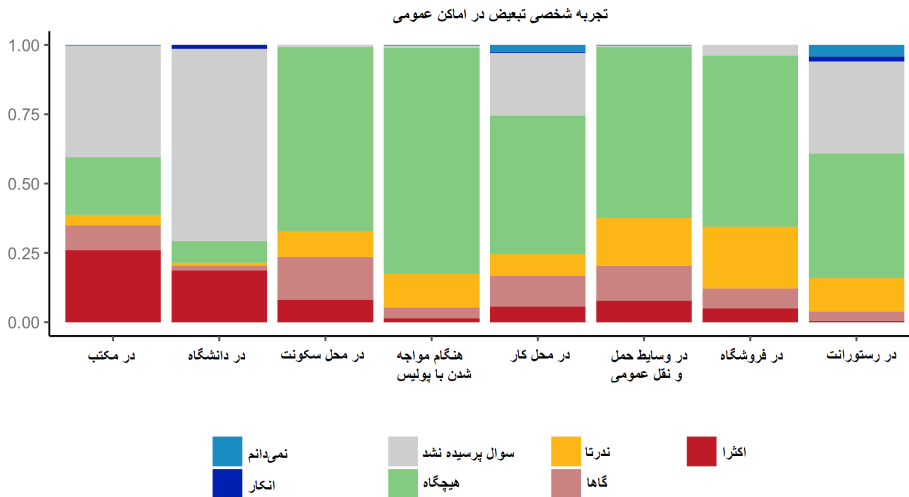
اکثریت قاطع پاسخ‌دهندگان هندو و سیک (۸۸.۹٪) به ما گفتند که هیچ‌گاه برای یک وظیفه درخواست نداده‌اند. از میان ۲۶ پاسخ‌دهنده که اقدام به درخواست برای وظیفه کرده بودند، تنها ۵ تن آنها باور داشتند که مورد تبعیض قرار گرفته‌اند. آنچه قابل توجه است، این واقعیت آزاردهنده است که اکثریت قاطع پاسخ‌دهندگان ما هیچ وقت برای وظیفه درخواست نداده‌اند. این واقعیت می‌تواند نشان‌دهنده رفتار انزواگرایانه هندوها و سیک‌ها باشد یا هم نمایانگر بی‌علاقگی آنها به وظیفه‌های بیرون از محیط خودشان. برای دریافت دلیل امتناع هندوها و سیک‌ها از درخواست دادن برای وظیفه، پژوهش بیشتر لازم است.

تجربه تبعیض هنگام درخواست دادن به وظیفه

ما از پاسخ‌دهندگان درباره تجربه مواجه شدن با رفتار تبعیض‌آمیز در اماکن عمومی نیز پرسیدیم. ۳۴.۹٪ پاسخ‌دهندگان گفتند که در مکاتب تبعیض را تجربه کرده‌اند، در حالی که ۴۰.۱٪ آنها گفتند که هیچ وقت به مکتب نرفته‌اند. حدود دو سوم پاسخ‌دهندگان (۶۹.۴٪) گفتند که به دانشگاه نرفته‌اند و ۲۰.۴٪ آنها گفتند

که در دانشگاه طعم تبعیض را چشیده‌اند. علاوه بر آن، ۲۳.۶٪ پاسخ‌دهندگان گفتند که در محل سکونت خود اکثراً یا گاهی مورد تبعیض قرار می‌گیرند. هم‌چنان، ۲۰.۲٪ پاسخ‌دهندگان گفتند که اکثراً یا گاهی در وسایط حمل‌ونقل عمومی مورد تبعیض واقع می‌شوند.

تبعیض علیه هندوها و سیک‌ها در اماکن عمومی عام است. گاهی هندوها و سیک‌ها بیگانه و خارجی خطاب می‌شوند. در یک مورد حتی یک عضو پارلمان کشور هندوها و سیک‌ها را خارجی و میهمان خطاب کرده بود.^۱

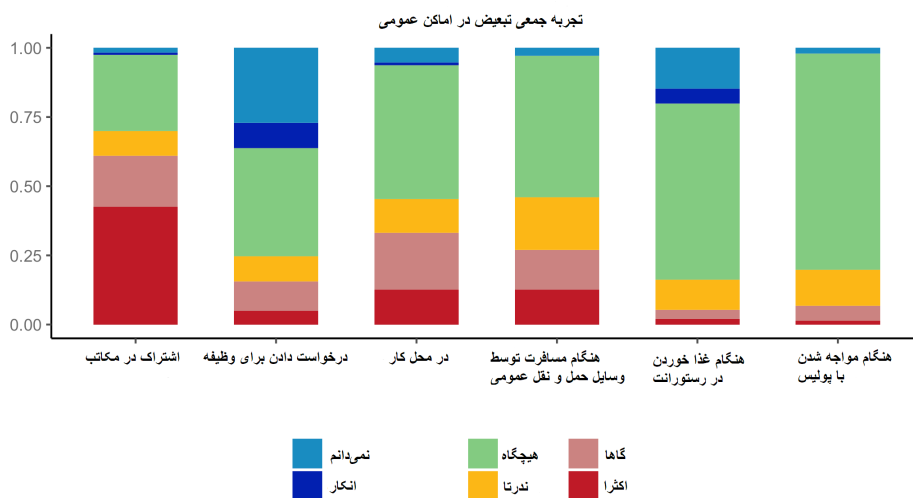
یکی از نمایندگان هندوها و سیک‌ها نیز رفتار تبعیض‌آمیز شهروندان با آنها را تأیید می‌کند. او می‌گوید: «ما به خاطری مورد تبعیض قرار می‌گیریم که نمی‌توانیم از خود دفاع کنیم. ما یک اقلیت فقیر هستیم که مثل دیگران پول و سلاح در اختیار نداریم. خیلی‌ها متحدان قوی دارند که از آنها حمایت می‌کنند. ما آنقدر قدرتمند نیستیم که کسی صدای ما را بشنود.»^۲

این ذهنیت حتی در ادارات دولتی و سفارت‌خانه‌های افغانستان بیرون از کشور نیز به صورت گسترده وجود دارد. مثلاً، یک مسلمان می‌تواند در قضیه‌ای که مربوط به یک هندو می‌شود، شهادت بدهد، ولی یک هندو

۱. مصاحبه با اشوار داس، فرانکفورت: ۱۰ نوامبر ۲۰۱۸.

۲. مصاحبه با نریندر سینگه کابل: ۲۸ اکتوبر ۲۰۱۸.

در قضیه‌ای که مربوط یک مسلمان می‌شود، اهلیت شهادت را ندارد. ۱. علاوه بر تجربه شخصی تبعیض، از پاسخ‌دهندگان درباره برداشت آنها راجع به تبعیض علیه جامعه هندو و سیک در اماکن عمومی به صورت کل پرسیدیم. باز هم، یافته‌ها نشان می‌دهد که مکاتب اماکن عمومی هستند که در آن بیشترین تبعیض علیه هندوها و سیک‌ها وجود دارد، زیرا ۶۱٪ پاسخ‌دهندگان گفتند که در مکاتب اکثراً یا گاهی علیه آنها تبعیض روا داشته می‌شود. اماکن دیگر که از نظر پاسخ‌دهندگان هندوها و سیک‌ها در آنها مورد تبعیض قرار می‌گیرند، محل کار (۳۳.۱٪) و وسایط حمل‌ونقل عمومی (۲۷٪) است.

ضمیمه یک: روش شناسی

ارقام جمعیتی در افغانستان شدیداً مورد مناقشه است. این مناقشه بر سر تعداد جمعیت هندو و سیک افغانستان شدیدتر است، زیرا تعداد کثیر آنها از این کشور فرار کرده‌اند. علاوه بر آن، هندوها و سیک‌ها در داخل افغانستان هم دست به مهاجرت زده و به شهرهای کلان پناه آورده‌اند. قبل از انجام این نظرسنجی، در مشورت با رهبران هندو و سیک ما جمعیت آنها را بین ۲۰۰ الی ۲۵۰ خانوار برآورد کردیم. اکثر هندوها و سیک‌های افغانستان در مراکز شهرهای کابل، غزنی و ننگرهار زندگی می‌کنند، اما تعداد کمی نیز در ولایت‌های هرات، خوست، کندز و پروان زندگی می‌کنند.

برای انجام این نظرسنجی، مؤسسه پرسش از روش‌شناسی ترکیبی استفاده کرده و براساس روش‌شناسی تعریف‌شده برای این پژوهش، ۳۰۰ مصاحبه با پرسش‌های کمی و مصاحبه‌های تفصیلی با پرسش‌های کیفی انجام داده است. در مصاحبه‌های کمی، هدف ما مطالعه مقایسوی میان ولایت‌ها براساس داده‌های آماری قابل اعتبار بود. بنابراین، جمعیت نمونه خود را برای هر یک از ولایت‌های غزنی، کابل و ننگرهار ۱۰۰ نفر انتخاب کردیم. سپس، تمام جمعیت هندوها و سیک‌های افغانستان برای نظرسنجی انتخاب شد که واحد نظرسنجی ما نیز خانواده تعیین گردید. تمام داده‌های کمی به صورت تصادفی از هندوها و سیک‌های بالغ اعم از مرد و زن گردآوری شده است. تعداد مصاحبه‌های انجام‌شده از آنچه در نخست قرار بود انجام شود، تفاوت می‌کند؛ و نیز از یک ولایت تا ولایت دیگر تفاوت‌هایی وجود دارد. دلیل این تفاوت آمارهای جمعیتی غیرمعتبر و میزان بالای مهاجرت هندوها و سیک‌هاست که برنامه نمونه‌گیری برای این پژوهش را متأثر کرده است.

ولایت	جمعیت آماری اولیه	جمعیت آماری مصاحبه‌شده	تفاوت
کابل	۱۰۰	۱۰۶	۶
ننګرهار	۱۰۰	۹۳	-۷
غزنی	۱۰۰	۸۴	-۱۶
کنډز	۰	۳	۳

در بخش مصاحبه‌های کیفی، با ده تن مصاحبه‌های نیمه‌ساخت‌یافته و تفصیلی را دربارهٔ موضوعات مختلف و گسترده انجام دادیم. این مصاحبه‌شوندگان متخصص، اطلاعات و دیدگاه‌های ارزشمندی را در اختیار ما قرار دادند که یافته‌های کمی ما را تکمیل‌تر و غنی‌تر ساخته است. این مصاحبه‌ها هم‌زمان با نظرسنجی و کارهای میدانی آغاز شده و بین تاریخ ۲۸ اکتوبر ۲۰۱۸ الی ۵ دسامبر ۲۰۱۸ صورت گرفته است.

مصاحبه‌شونده	تاریخ مصاحبه	شیوهٔ مصاحبه
فریدالله فرهمند	۵ دسامبر ۲۰۱۸	مصاحبه رودررو
روچی کمار	۱ نومبر ۲۰۱۸	مصاحبه رودررو
ایشوار داس	۱۰ نومبر ۲۰۱۸	مصاحبه از طریق اسکایپ
سعیدالله سلام	۱۳ نومبر ۲۰۱۸	مصاحبه رودرور
سرپال سینګه	۱۶ نومبر ۲۰۱۸	مصاحبه رودرور
رهنورد زریاب	۱۷ نومبر ۲۰۱۸	مصاحبه رودرور
زمزمه نیازی	۱۹ نومبر ۲۰۱۸	مصاحبه رودرور
دلپ سینګه	۲۳ نومبر ۲۰۱۸	مصاحبه از طریق تلفن
بصیر حمیدی	۲۹ نومبر ۲۰۱۸	مصاحبه از طریق تلفن
نریندر سینګه	۲۸ اکتوبر ۲۰۱۸	مصاحبه رودرور

